

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 16.7.2025 r.
COM(2025) 548 final

2025/0223 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności i unijnego wsparcia na rzecz
gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia oraz uchylecia decyzji
nr 1313/2013/UE (Unijny Mechanizm Ochrony Ludności)**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SEC(2025) 545 final} - {SWD(2025) 545 final} - {SWD(2025) 546 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Proponowane rozporządzenie opiera się na ramach prawnych ustanowionych decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (zwanego dalej „unijnym mechanizmem”), a także na rozporządzeniu (UE) 2021/522 w sprawie ustanowienia Programu działań Unii w dziedzinie zdrowia („Program UE dla zdrowia”) na lata 2021–2027. Wprowadza ono ramy ochrony ludności oraz finansowania gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia, które to ramy umożliwią wykorzystanie synergii i będą wspierać lepszą koordynację między sektorami. Celem jest poprawa ogólnej skuteczności we wspieraniu zapobiegania zagrożeniom naturalnym i spowodowanym przez człowieka, w tym poważnym transgranicznym zagrożeniom zdrowia, przygotowania się na takie zagrożenia i reagowania na nie, biorąc pod uwagę coraz bardziej złożony i wzajemnie powiązany charakter ryzyka i zagrożeń, przed którymi stoi Unia, jak podkreślono w konkluzjach Rady Europejskiej z 2023 r.¹ i 2024 r.²

W ostatnich latach Europa staje w obliczu poważnych wyzwań związanych z pogarszającym się krajobrazem ryzyka i zagrożeń, na który wpływa coraz bardziej niestabilna kombinacja wyzwań związanych z bezpieczeństwem, zdrowiem, zmianą klimatu i środowiskiem. Gwałtowny wzrost liczby przypadków uruchomienia unijnego mechanizmu wskazuje na to, że systemy krajowe prawdopodobnie będą nadal zwracać się o większe wsparcie w reagowaniu na katastrofy i kryzysy. W związku z tym należy odpowiednio wyposażać mechanizm koordynacji na poziomie Unii, aby efektywniej i skuteczniej oferować takie wsparcie, w tym przez wzmocnienie zapobiegania i gotowości.

Ponadto wielowymiarowy charakter kryzysów międzysektorowych, takich jak pandemia COVID-19 czy rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie, wymaga bardziej kompleksowego i zintegrowanego podejścia do zarządzania kryzysowego, co z kolei wymaga ścisłej i skutecznej współpracy między Unią a jej państwami członkowskimi, aby skutecznie radzić sobie z wyzwaniami, jakie kryzysy te stwarzają. Obecny kontekst geopolityczny wymaga wzmocnienia gotowości cywilnej i wojskowej Europy, do czego wezwano w strategii na rzecz unii gotowości³ i we wspólnej białej księdze w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030⁴.

Skuteczne zarządzanie kryzysowe będzie wymagało ścisłej koordynacji między podmiotami cywilnymi i wojskowymi w celu zapewnienia sprawnego i skutecznego przebiegu operacji cywilnych i wojskowych. Współpraca ta ma szczególne znaczenie w przypadku działań, które mają wyraźny wymiar podwójnego zastosowania, czyli działań, w ramach których podmioty cywilne i wojskowe korzystają ze wspólnej infrastruktury, takiej jak sieci transportowe i centra logistyczne. Dzięki współpracy podmioty cywilne i wojskowe mogą zapewnić dobrą koordynację i komplementarność swoich działań, co ostatecznie poprawi ogólną skuteczność reagowania na kryzys. W związku z tym ważnym celem wniosku jest zapewnienie, aby rozporządzenie mogło oferować wydajniejsze i skuteczniejsze wsparcie w przypadku takich złożonych kryzysów o dużym zasięgu oddziaływania⁵, a zastosowane w nim podejście

¹ EUCO/2023/7 final.

² EUCO/2023/24 final.

³ JOIN (2025) 130 final.

⁴ JOIN (2025) 120 final.

⁵ JOIN/2025/130 final.

uwzględniające wszystkie zagrożenia, obejmujące całą administrację rządową i całe społeczeństwo umożliwiło stworzenie silniejszych powiązań między ochroną ludności, zdrowiem, środowiskiem i bezpieczeństwem, udostępniając uproszczone i bardziej elastyczne rozwiązania, aby skutecznie i wydajnie radzić sobie ze złożonymi i długotrwałymi kryzysami międzysektorowymi.

Włączenie do niniejszego wniosku środków gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia zapewnia dodatkowy poziom ochrony obywateli UE, ostatecznie zwiększając odporność i chroniąc ludność przed poważnymi zagrożeniami dla zdrowia. Stany zagrożenia zdrowia mogą mieć dalekosiężne skutki wykraczające poza sektor zdrowia i wpływać na stabilność społeczną, równowagę środowiskową czy infrastrukturę krytyczną. Działania w zakresie gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia będą nadal koordynowane w ramach obecnych struktur, w tym Komitetu ds. Bezpieczeństwa Zdrowia i Zarządu HERA.

Ponadto, wraz z powiązanymi wymogami horyzontalnymi i innymi programami, wniosek wspiera i promuje środki mające na celu przewidywanie katastrof oraz zapobieganie im, przyczyniając się do zmniejszenia ich kosztów dla gospodarki Unii oraz minimalizowania ich negatywnego wpływu społecznego, gospodarczego i środowiskowego na najbardziej wrażliwe regiony i osoby, w tym kobiety, dzieci, osoby starsze, uchodźców, osoby należące do mniejszości rasowych lub etnicznych oraz osoby z niepełnosprawnościami. Ostatecznie przyczyni się to do bardziej zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, a także do zapewnienia sprawiedliwości międzypokoleniowej. Wniosek wnosi również znaczący wkład w uproszczenie zasad, ponieważ połączono w nim w jeden tekst przepisy dotyczące funkcjonowania unijnego mechanizmu oraz przepisy dotyczące finansowania jego działań, upraszczając w ten sposób istniejące procedury. Ponadto wniosek ten zapewnia, aby inwestycje w ramach unijnego mechanizmu wzmacniały również konkurencyjność i odporność bazy przemysłowej Unii, dzięki czemu tworzy podstawy bardziej strategicznego, niezawodnego i autonomicznego reagowania, w tym – zgodnie z prawem Unii i zobowiązaniami międzynarodowymi – przez promowanie stosowania rozwiązań opracowanych lub wyprodukowanych w Unii.

We wniosku wzięto pod uwagę fakt, że poszczególne osoby mogą doświadczać wielu różnych i wzajemnie się przenikających form podatności na zagrożenia, dlatego też promuje się w nim międzysektorowe podejście do zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami, aby zagwarantować, że nikt nie zostanie pominięty.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Niniejszy wniosek opiera się na pozytywnych efektach osiągniętych w dotychczasowych ramach prawnych, a jednocześnie ma na celu naprawienie niedociągnięć przez ulepszenie przepisów po to, żeby zapewnić dalsze wsparcie, koordynację i uzupełnianie działań państw członkowskich w tym obszarze. Opiera się on również na komponencie gotowości i reagowania kryzysowego Programu UE dla zdrowia wspierającego wdrażanie rozporządzenia (UE) 2022/2371 w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia⁶ i rozporządzeniu (UE) 2022/2372 w sprawie ram środków służących zapewnieniu zaopatrzenia w medyczne środki przeciwdziałania istotne podczas kryzysu w przypadku stanu zagrożenia zdrowia publicznego na poziomie Unii⁷, a także na innych inicjatywach mających na celu poprawę gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia. Powinien on zapewnić

⁶ Dz.U. L 314 z 6.12.2022, s. 26

⁷ Dz.U. L 314 z 6.12.2022, s. 64

synergię z uprawnieniami związanymi z kryzysem, które powierzono Europejskiemu Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób oraz Europejskiej Agencji Leków, a także odpowiednim organizacjom krajowym i międzynarodowym. Służy to zapewnieniu, aby obok środków ochrony ludności wzmocnić także unijną gotowość i reagowanie na stany zagrożenia zdrowia. Proponowane rozporządzenie pozostaje zgodne z istniejącymi politykami, ponieważ zwiększa zdolności państw członkowskich w zakresie gotowości, zapobiegania i reagowania. Podtrzymano w nim zobowiązanie do większej solidarności europejskiej i skoordynowanych działań, opierając się na solidnych fundamentach dotychczasowej współpracy i realizowanych dotąd inicjatyw.

Ponadto, oprócz ścisłego dostosowania do strategii na rzecz unii gotowości, strategii UE dotyczącej gromadzenia zapasów⁸ i strategii na rzecz medycznych środków przeciwdziałania przygotowującej Unię na kolejny kryzys zdrowotny⁹, unijny mechanizm jest zgodny z europejską strategią bezpieczeństwa wewnętrznego¹⁰, której celem jest zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa obywateli Unii, oraz ze wspólną białą księgą w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030 i planem ReArm Europe¹¹, wspierającymi wzmocnienie europejskiej zdolności obronnej przed zagrożeniami zewnętrznymi. Jest on również spójny ze strategią gromadzenia zapasów i strategią na rzecz medycznych środków przeciwdziałania oraz pomaga realizować zobowiązania Unii wynikające z Europejskiego prawa o klimacie¹² polegające na zapewnianiu stałych postępów w zwiększaniu zdolności przystosowawczych, wzmacnianiu odporności i zmniejszaniu podatności na zmianę klimatu.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Zgodnie z podejściem opartym na gotowości na etapie projektowania, określonym w strategii na rzecz unii gotowości, niniejszy wniosek ma na celu promowanie synergii z innymi obszarami polityki wewnętrznej i zewnętrznej w ramach zintegrowanego podejścia do zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami we wszystkich odpowiednich sektorach i wśród wszystkich zainteresowanych stron, w tym agencji UE, państw członkowskich i organizacji międzynarodowych, a także przyczynienie się do wdrażania polityki Unii w zakresie ograniczania ryzyka związanego z katastrofami oraz zarządzania nim, jak również ram z Sendai dotyczących ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych.

W szczególności w odniesieniu do polityki zewnętrznej gotowość i odporność UE i państw członkowskich są w coraz większym stopniu powiązane z gotowością i odpornością naszych partnerów na świecie, którzy stoją w obliczu podobnych globalnych kryzysów i wyzwań. Współpraca z naszymi zewnętrznymi partnerami służąca przewidywaniu sytuacji kryzysowych, przygotowaniu się na nie, zapobieganiu im i reagowaniu na nie przynosi korzyści obu stronom i ma zasadnicze znaczenie dla zmniejszenia ryzyka występowania kaskadowych lub ubocznych skutków kryzysów w innych regionach świata, ze szkodą dla UE. W coraz bardziej niestabilnym otoczeniu geopolitycznym, w celu sprostania globalnym wyzwaniom, niniejszy wniosek uzupełnia działania, które mają zostać podjęte zgodnie z programem „Globalny wymiar Europy”, w ramach którego UE i państwa członkowskie będą nadal rozwijać i pogłębiać dostosowane do potrzeb i wzajemnie korzystne partnerstwa dwustronne i wielostronne.

⁸ COM/2025/528 final.

⁹ COM/2025/529 final.

¹⁰ COM/2025/148 final.

¹¹ JOIN/2025/120 final.

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie), Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1.

We wniosku położono szczególny nacisk na rozszerzenie współpracy w ramach unijnego mechanizmu o działania związane z gotowością i reagowaniem na stany zagrożenia zdrowia oraz świadczenie pomocy humanitarnej. Zwrócono w nim uwagę na takie obszary, jak: stany zagrożenia zdrowia publicznego, wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne, w tym pomoc konsularna i ochrona infrastruktury krytycznej, zarządzanie środowiskowe, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony przeciwpowodziowej i zapobiegania poważnym awariom przemysłowym, odporność i gotowość na zmianę klimatu, ograniczenie zanieczyszczenia mórz, stosunki zewnętrzne i współpraca na rzecz rozwoju, bezpieczeństwo, obronność i przestrzeń kosmiczna. Aby zachować spójność i komplementarność z innymi unijnymi instrumentami finansowymi, we wniosku zawarto jasne przepisy określające zakres unijnego mechanizmu, zapobiegając w ten sposób nakładaniu się działań lub wszelkim możliwościom podwójnego finansowania.

Jeśli chodzi o bezpieczeństwo zdrowotne, niniejszy wniosek stanowi uzupełnienie działań w zakresie gotowości w dziedzinie bezpieczeństwa zdrowotnego finansowanych z innych unijnych instrumentów finansowych, mających na celu zwiększenie autonomii strategicznej Unii i poprawę dostępu do innowacji w dziedzinie zdrowia, zgodnie z proponowanym komponentem „Zdrowie, biotechnologia, rolnictwo i biogospodarka” Europejskiego Funduszu Konkurencyjności i odpowiadającym mu komponentem proponowanego programu ramowego w zakresie badań naukowych „Horyzont Europa”

We wniosku odniesiono się do unijnych systemów kosmicznych, które mają zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia unijnych zdolności w zakresie gotowości i reagowania kryzysowego. W strategii na rzecz unii gotowości podkreślono, że Copernicus, Galileo i przyszłe usługi IRIS² zapewniają orientację sytuacyjną w czasie rzeczywistym oraz wspierają wczesne ostrzeganie i niezawodną komunikację w przypadku awarii sieci naziemnych. Zdolności te są niezbędne do koordynowania działań w sytuacjach kryzysowych, wspierania ochrony ludności – w tym przez zapewnienie terminowego dostępu do informacji wczesnego ostrzegania pochodzących z satelitów w celu bezpośredniego przekazywania komunikatów ostrzegawczych ludności – oraz łagodzenia skutków katastrof naturalnych i spowodowanych przez człowieka.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawę prawną niniejszego wniosku stanowią art. 168 ust. 5, art. 196 i art. 322 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Art. 168 ust. 5 TFUE stanowi podstawę prawną środków zachęcających mających na celu ochronę i poprawę zdrowia ludzkiego, a w szczególności zwalczanie epidemii transgranicznych, środków dotyczących monitorowania poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia, wczesnego ostrzegania w przypadku takich zagrożeń oraz ich zwalczania.

Art. 196 TFUE stanowi podstawę prawną inicjatyw Unii mających na celu wzmocnienie współpracy i zbiorowej gotowości państw członkowskich w zakresie zarządzania zapobieganiem katastrofom naturalnym lub spowodowanym przez człowieka oraz gotowością i reagowaniem na nie.

Te podstawy prawne łączy się z art. 322 ust. 1 TFUE w celu zapewnienia elastyczności finansowej przez umożliwienie przenoszenia środków.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Komisja posiada kompetencje wspierające w dziedzinie ochrony ludności. Państwa członkowskie ponoszą główną odpowiedzialność w zakresie zapobiegania katastrofom, przygotowania się do nich i reagowania na nie. Powodem ustanowienia unijnego mechanizmu było to, że poważne katastrofy mogą przekroczyć zdolności reagowania każdego państwa członkowskiego działającego samodzielnie, natomiast środki gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia zapewniają solidniejszą koordynację i współpracę, w szczególności w odniesieniu do dostępności i dostępu do odpowiednich medycznych środków przeciwdziałania istniejącym i pojawiającym się zagrożeniom dla zdrowia. Istotą tego mechanizmu jest zapewnienie państwom członkowskim dobrze skoordynowanej i szybkiej wzajemnej pomocy.

Cele niniejszego wniosku nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie działające indywidualnie. Działania Unii w tym obszarze polegają na zarządzaniu sytuacjami o wyraźnym wymiarze międzysektorowym i transgranicznym, które z konieczności wymagają całościowej koordynacji i spójnych działań na poziomie wyższym niż krajowy.

W przypadku złożonych transgranicznych sytuacji nadzwyczajnych i kryzysów, które dotyczą całej Unii Europejską – takich jak pandemia COVID-19 czy rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie – potrzebne jest dobrze skoordynowane wspólne podejście, które pozwala uniknąć fragmentacji i powielania działań. Unia może skutecznie wspierać państwa członkowskie w ich wysiłkach na rzecz zapobiegania kryzysom, przygotowania się i reagowania na nie oraz nadal promować kulturę zapobiegania i odporności w całej UE. Wniosek odpowiada na potrzebę, której państwa członkowskie nie mogą zaspokoić samodzielnie, i zapewnia wyraźną unijną wartość dodaną.

Korzyści płynące z działań UE obejmują ograniczenie liczby ofiar śmiertelnych, szkód środowiskowych, gospodarczych i materialnych, umożliwienie państwom członkowskim skuteczniejszego wniesienia wkładu w pomoc UE w ramach tego mechanizmu oraz korzystanie z lepszej koordynacji i współpracy, zwiększenie poziomu gotowości na wypadek katastrof na dużą skalę oraz stworzenie spójniejszej polityki zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami, a także zapewnienie korzyści skali, takich jak opłacalna logistyka i transport, spójne i skuteczne reagowanie za pośrednictwem dobrowolnej puli zdolności oraz lepsze wykorzystanie ograniczonych zasobów przez dzielenie się zdolnościami finansowanymi przez UE. Wniosek wspiera również ochronę interesów finansowych UE przez promowanie środków, które zwiększają gotowość i odporność strukturalną, a tym samym ograniczają straty w aktywach finansowanych przez UE w przypadku katastrof. Podobne korzyści można osiągnąć przez zacieśnienie współpracy i poprawę koordynacji w zakresie gotowości i reagowania na zagrożenia dla zdrowia. Wirusy nie znają granic, a jak zaobserwowano podczas pandemii COVID-19, jedynie skoordynowane działania na szczeblu UE zapewniły opracowanie, produkcję i sprawiedliwą dystrybucję szczepionek i innych odpowiednich medycznych środków przeciwdziałania we wszystkich państwach członkowskich UE.

- **Proporcjonalność**

Zgodnie z zasadą proporcjonalności niniejszy wniosek nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia celów. Zasada proporcjonalności wytyczała kierunek prac Komisji nad projektem proponowanego rozporządzenia, którego celem jest wskazanie i umożliwienie

synergii z innymi programami oraz wzmocnienie współpracy z państwami członkowskimi przy określaniu priorytetów w tej dziedzinie.

Wniosek jest proporcjonalny i ma na celu zwiększenie udziału państw członkowskich w działaniach, które wspiera, przez ograniczenie w jak największym stopniu barier utrudniających uczestnictwo. Przewiduje on zmniejszenie obciążenia administracyjnego Unii i organów krajowych do tego, co jest niezbędne, aby Komisja mogła wypełniać swoje obowiązki związane z wykonaniem budżetu Unii. Wniosek nie wykracza poza zakres niezbędny do osiągnięcia wyznaczonych celów.

- **Wybór instrumentu**

Aby zapewnić zasięg ogólny i elastyczność finansową, przedkłada się wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady. Forma rozporządzenia jako aktu prawnego jest zgodna z wymogami dotyczącymi przenoszenia środków określonymi w przepisach finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii. Celem proponowanego rozporządzenia jest zastąpienie i uchylenie decyzji nr 1313/2013/UE.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Rozporządzenie wdraża ustalenia i zalecenia zawarte w śródkresowej ocenie wdrażania decyzji nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności na lata 2017–2022 oraz w przeglądzie HERA z 2024 r. stanowiącym podsumowanie działań na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego w UE (2024), a także wstępne ustalenia z oceny Programu UE dla zdrowia i oceny wdrożenia rozporządzenia (UE) 2022/2371 w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Komisja przeprowadziła specjalne otwarte konsultacje publiczne na temat unijnego finansowania ochrony ludności, gotowości i reagowania na kryzysy. Ankieta była otwarta dla wszystkich obywateli UE, przedsiębiorstw, stowarzyszeń i organów rządowych – otrzymano 1 187 odpowiedzi, a do 139 z nich dołączone były dokumenty przedstawiające stanowisko w tej kwestii.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

W ostatnich latach Komisja zorganizowała szereg spotkań z zewnętrznymi zainteresowanymi stronami, ekspertami w dziedzinie ochrony ludności reprezentującymi państwa członkowskie: szefami służb ochrony ludności i wysokiej rangi urzędnikami ds. ochrony ludności, a także ekspertami tematycznymi, aby omówić konkretne kwestie związane z przeglądem ram prawnych.

- **Ocena skutków**

Przygotowując wniosek, Komisja przeprowadziła ocenę skutków, aby zidentyfikować problemy, określić cele wniosku, a także określić kilka wariantów ulepszenia i ocenić ich wpływ. Opinia Rady ds. Kontroli Regulacyjnej oraz sprawozdanie podsumowujące znajdują się w [rejestrze dokumentów Komisji](#) pod numerem referencyjnym 2025/MFF/05.

W ocenie skutków przeanalizowano trzy warianty strategiczne:

W ramach wariantu 1 zaproponowano wzmocnienie sektorowego Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, w tym ukierunkowane wzmocnienie Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego (ERCC). Działania na szczeblu UE należy uzupełnić znacznymi wysiłkami na

poziomie krajowym, w tym w zakresie zdolności reagowania, które na poziomie UE są ograniczone do „tradycyjnego” sektora ochrony ludności (zapasy medyczne, zapasy chemiczne, biologiczne, radiologiczne i jądrowe (CBRJ), gaszenie pożarów lasów z powietrza itp.). Chociaż zwiększone wysiłki krajowe umożliwiają skuteczną realizację wszystkich celów, wartość dodana działań na szczeblu UE nie jest w pełni wykorzystywana. W związku z tym uznano, że wariantowi temu brakuje skuteczności, efektywności, spójności zewnętrznej i efektu uproszczenia w porównaniu z wariantem 2.

W ramach wariantu 2 międzysektorowy UMOL łączy UMOL i odpowiednie działania dotyczące gotowości w zakresie bezpieczeństwa zdrowia publicznego. Inaczej niż w przypadku wariantu 1 synergia i komplementarność działań w zakresie ochrony ludności i gotowości na wypadek stanu zagrożenia zdrowia osiąga się za pomocą jednego instrumentu. Zintegrowana struktura budżetu zapewnia elastyczność i sprawność zarządzania instrumentem. Wariant 2 przewiduje utworzenie węzła koordynacji kryzysowej UE, pełniącego rolę centralnej unijnej struktury odpowiadającej za międzysektorową gotowość na ryzyko, w tym gromadzenie zapasów, i koordynację zarządzania kryzysowego. Zdolności reagowania na szczeblu UE są dostosowane do nowego krajobrazu zagrożeń. W unijnej ocenie ryzyka wykorzystuje się synergia i komplementarność ocen sektorowych i wiedzy fachowej. Zgodnie z ogólnym międzysektorowym charakterem tej inicjatywy uwzględniono również inne istotne działania związane ze stanami zagrożenia zdrowia, ukierunkowane na zwalczanie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia.

Głównym założeniem wariantu strategicznego 3 jest utworzenie na poziomie UE pojedynczego instrumentu finansowania (fundusz gotowości) obejmującego wszystkie istotne mechanizmy i działania związane z gotowością w całych WRF. Fundusz ten objąłby wszystkie mechanizmy związane z gotowością oraz elementy finansowania obecnych WRF, w tym m.in. Unijny Mechanizm Ochrony Ludności, komponent gotowości kryzysowej Programu UE dla zdrowia oraz istotne z punktu widzenia gotowości elementy w krajowych pulach środków, Europejskim Funduszu Konkurencyjności i programie Erasmus+. Jeśli chodzi o strukturę, oznaczałoby to, że w ramach tego pojedynczego funduszu stosowano by wszystkie tryby zarządzania programami: bezpośrednie (realizowane przez Komisję), dzielone (np. fundusze strukturalne) i pośrednie (np. różne organizacje w ramach systemu ONZ, takie jak WHO, Biuro UNHCR, UNICEF). Wariant ten wiązałby się nieodłącznie z istotnymi wyzwaniami, w tym w zakresie zarządzania przydziałami środków budżetowych dla wszystkich programów i instrumentów finansowania. Wariant strategiczny 3 uznano za niewykonalny i w związku z tym został on odrzucony na wczesnym etapie.

Preferowany wariant strategiczny i jego najważniejsze skutki

Uznano, że preferowanym wariantem strategicznym jest wariant 2, ponieważ w pełni wykorzystuje on unijną wartość dodaną i w ten sposób kompleksowo przyczynia się do osiągnięcia zamierzonych celów. W kontekście coraz bardziej wielowymiarowego i transgranicznego charakteru kryzysów wybór wariantu strategicznego 2 przynosi istotne korzyści społeczne (np. wyższy wspólny mianownik gotowości ludności), środowiskowe (np. skuteczniejsza ochrona obszarów naturalnych i różnorodności biologicznej), a także gospodarcze (np. koszty związane z kompleksowym zapobieganiem i gotowością są znacznie niższe niż koszty reagowania).

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Wniosek wprowadza istotne ulepszenia mające na celu usprawnienie i uproszczenie ogólnych ram prawnych, w tym w szczególności większą jasność i efektywność operacyjną. Na przykład procedury zgłaszania ryzyka scentralizowano w ramach specjalnej struktury, co

umożliwi wspólne opracowywanie dokumentów przez państwa członkowskie i Komisję, a tym samym będzie promować jednolite rozumienie świadomości ryzyka.

Ponadto unijne wsparcie na rzecz reagowania ujęto w jednym artykule, co upraszcza identyfikację możliwych scenariuszy operacyjnych, zwiększając gotowość i skuteczność reagowania. Wzmocniono i doprecyzowano działania koordynacyjne dzięki dalszemu zwiększeniu zdolności Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego (ERCC) oraz utworzeniu specjalistycznego węzła koordynacji kryzysowej w celu wspierania państw członkowskich w przewidywaniu skutków kryzysów we wszystkich sektorach i zarządzaniu nimi. Aspekt reagowania uzupełnia większa jasność co do mających zastosowanie stóp współfinansowania dzięki spójnemu połączeniu ich w jeden kompleksowy punkt odniesienia, co eliminuje konieczność odwoływania się do wielu artykułów jednocześnie. Kładąc nacisk na elastyczność transportu, w rozporządzeniu dopuszcza się finansowanie działań, w przypadku gdy żadne komercyjne możliwości transportowe nie są opłacalne, ale gdy dostępne są alternatywne rozwiązania w państwach członkowskich – takie podejście nagradza innowacyjne rozwiązania państwowe i podkreśla znaczenie elastycznych strategii.

Ulepszenia te odzwierciedlają zaangażowanie w udoskonalanie ram strukturalnych i operacyjnych unijnego mechanizmu, zapewniając ich elastyczność i solidność w reagowaniu na złożone sytuacje kryzysowe, zarówno przewidywalne, jak i nieprzewidywalne. To spójne podejście zgodne jest z nadrzędnym celem, jakim jest stworzenie skuteczniejszych i bardziej przejrzystych ram ochrony ludności. Zachęca się do dalszego dialogu i przekazywania informacji zwrotnych w celu zapewnienia dostosowania tych strategii do praktycznych potrzeb operacyjnych.

- **Prawa podstawowe**

Zmiany prawne w unijnym mechanizmie i proponowane środki wsparcia w zakresie gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia mają na celu zapewnienie zgodności z prawami podstawowymi określonymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej oraz ich przestrzeganie. W niniejszym uzasadnieniu szczegółowo opisano, w jaki sposób w zmianach tych uwzględniono najważniejsze prawa podstawowe.

Jednym z głównych priorytetów jest prawo do życia (art. 2), ponieważ celem wniosku jest ochrona i ratowanie życia ludzkiego podczas katastrof oraz w sytuacjach kryzysowych. Przewidziane usprawnienie procedur umożliwi zwiększenie zdolności reagowania w ramach unijnego mechanizmu, a tym samym bezpośrednio przyczyni się do ochrony życia dzięki skutecznemu zarządzaniu katastrofami.

Kluczowe znaczenie dla wniosku ma również prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego (art. 6). Proponowane ulepszenia zapewniają terminowe reagowanie na zagrożenia, zwiększając tym samym bezpieczeństwo zarówno indywidualne, jak i zbiorowe w całej Unii. Pomagają one chronić obywateli przez zapewnienie szybkiego podjęcia działań i koordynacji podczas kryzysów.

Dbłość o prawo do opieki zdrowotnej (art. 35) obejmuje doprecyzowanie roli unijnego mechanizmu w zapewnianiu zdecydowanego reagowania w zakresie zdrowia publicznego. W szczególności w sytuacjach nadzwyczajnych związanych ze zdrowiem zmiany te ulepszą współpracę transgraniczną i usprawnią alokację zasobów, wspierając tym samym zdrowie jako prawo podstawowe.

Kluczową rolę w ramach unijnego mechanizmu odgrywa podstawowe prawo do ochrony środowiska, zapisane w art. 37 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Mechanizm, który ma wspierać skoordynowane reagowanie na katastrofy naturalne i spowodowane przez człowieka w całej UE i poza nią, musi z natury rzeczy obejmować, jako podstawowy element

działań, ochronę środowiska. Ochrona środowiska ma szczególne znaczenie na wszystkich trzech etapach zarządzania katastrofami, w tym w odniesieniu do poważnych zagrożeń zdrowia: na etapie zapobiegania, aby zmniejszyć prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożeń dla środowiska i ograniczyć ich skutki, na etapie gotowości, aby zapewnić dostępność systemów ograniczających szkody w ekosystemach i szkody dla różnorodności biologicznej, oraz na etapie reagowania, aby szybko zaradzić szkodom dla środowiska wynikającym z katastrof, takich jak pożary lasów, wycieki chemiczne czy powódzie. Uznanie ochrony środowiska za prawo podstawowe wzmacnia zobowiązanie instytucji Unii i państw członkowskich do uwzględniania kwestii ekologicznych w politykach i działaniach w zakresie ochrony ludności.

Dzięki zastosowaniu podejścia uwzględniającego całe społeczeństwo zmiany w unijnym mechanizmie wzmacniają podstawowe prawo do równości (rozdział III), zapewniając uwzględnianie potrzeb kobiet i grup znajdujących się w trudnej sytuacji lub narażonych na dyskryminację i wykluczenie społeczne – takich jak dzieci, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby należące do mniejszości rasowych lub etnicznych – na wszystkich etapach: zapobiegania, gotowości i reagowania.

Ponadto prawo do dobrej administracji (art. 41) znajduje odzwierciedlenie w nacisku na klarowność procedur i ich uproszczenie. Zmiany te zapewniają przejrzyste i skuteczne funkcjonowanie mechanizmu, tworząc niezawodne ramy reagowania kryzysowego.

Odzwierciedlają oparte na prawach podstawowych podejście do wzmocnienia unijnego mechanizmu, które gwarantuje, że będzie on wspierać zdolność ochronną i wartości zapisane w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Zachęca się do dalszych dyskusji i przekazywania informacji zwrotnych w celu udoskonalenia tych strategii, aby jak najlepiej chronić prawa podstawowe wszystkich osób i służyć tym prawom.

Niniejszy wniosek uwzględnia zobowiązania wynikające z Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, której UE jest stroną wraz ze wszystkimi swoimi państwami członkowskimi. W szczególności w art. 11 Konwencji dotyczącym sytuacji zagrożenia i sytuacji wymagających pomocy humanitarnej wskazano, że państwa strony mają wprowadzać, zgodnie ze swoimi zobowiązaniami wynikającymi z prawa międzynarodowego, w tym międzynarodowego prawa humanitarnego oraz międzynarodowego prawa praw człowieka, wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa osób niepełnosprawnych w sytuacjach zagrożenia.

4. WPLYW NA BUDŻET

Orientacyjna pula środków finansowych przewidziana w niniejszym rozporządzeniu wynosi 10 675 000 000 EUR (w cenach bieżących).

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Zgodnie z rozdziałem II rozporządzenia dotyczącym oceny i przewidywania ryzyka proces kształtowania polityki przewidziany w niniejszym projekcie rozporządzenia obejmuje kilka kluczowych elementów i sprawozdań, które są dostosowane do cykli sprawozdawczych i uporządkowane w celu zapewnienia cyklicznego i skutecznego podejścia do zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami.

Proces ten rozpoczyna się na poziomie krajowym, na którym państwa członkowskie są odpowiedzialne za opracowywanie i publiczne udostępnianie ocen ryzyka na poziomie

krajowym lub niższym niż krajowy. Wspomniane oceny ryzyka stanowią podstawę do opracowania planów zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami, w tym ryzykiem dla bezpieczeństwa i zagrożeniami hybrydowymi, z uwzględnieniem współpracy transgranicznej i ryzyka o skutkach transgranicznych. Takie oceny i plany powinny być spójne i skoordynowane z innymi odpowiednimi procesami krajowymi. Ponadto, jako warunek wstępny przeprowadzenia merytorycznej oceny ryzyka, państwa członkowskie mają poprawić gromadzenie danych dotyczących strat spowodowanych katastrofami.

Co najmniej raz na pięć lat państwa członkowskie przedkładają Komisji podsumowania swoich ocen ryzyka, zdolności reagowania i działań wspierających unijne cele w zakresie odporności na katastrofy. Komisja opracuje dalsze wytyczne dotyczące przedkładania tych podsumowań, zapewniając normalizację i skuteczność procesu.

Na poziomie Unii przekazywanie wymaganych informacji i innych dostępnych danych umożliwi Komisji mapowanie zdolności zarządzania ryzykiem na poziomie unijnym, krajowym i niższym niż krajowy w celu ułatwienia wymiany najlepszych praktyk i związanego z tym budowania zdolności. W oparciu o ustaloną ocenę ryzyka Komisja regularnie dokonuje przeglądu ogólnounijnych scenariuszy zapobiegania katastrofom, gotowości na nie i reagowania na nie, które to scenariusze wykorzystuje się następnie do opracowania unijnych celów w zakresie odporności na katastrofy jako uzgodnionych założeń planistycznych dotyczących wymaganych zdolności zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami. Po ustanowieniu tych uzgodnionych wskaźników Komisja sporządza regularne sprawozdania na temat zagrożeń naturalnych i spowodowanych przez człowieka w Unii, postępów w realizacji działań w zakresie zarządzania ryzykiem i w osiąganiu celów w zakresie odporności na katastrofy, a także na temat zdolności reagowania i zdolności potrzebnych na poziomie Unii, aby wesprzeć krajowe działania w zakresie przeciwdziałania zmieniającemu się krajobrazowi ryzyka i zagrożeń. Sprawozdawczość ta powinna być spójna i skoordynowana z innymi odpowiednimi procesami na poziomie UE.

Taka kolejność działań gwarantuje, że krajowe oceny ryzyka i planowanie zostaną uwzględnione w procesie oceny i ustalania celów na poziomie Unii, który to proces będzie stanowić podstawę działań krajowych i budowania zdolności na poziomie krajowym, wraz z mechanizmami regularnego przeglądu i aktualizacji, które pozwolą zapewnić skuteczność i adekwatność polityk.

Komisja może zwrócić się do państw członkowskich o dodatkowe informacje dotyczące konkretnych środków zapobiegania i gotowości. Komisja może również zaproponować wysłanie ekspertów lub wydać zalecenia w celu zwiększenia poziomu zapobiegania i gotowości.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Główną nowością proponowanego rozporządzenia jest ustanowienie poziomu gotowości międzysektorowej, a także uwzględnienie finansowania gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia.

Celem tego nowego poziomu gotowości jest wypełnienie luk ilościowych i jakościowych w obecnych ramach prawnych. Opiera się on na wnioskach wyciągniętych z pandemii COVID-19, gwałtownego wzrostu liczby zachorowań na mpox w ostatnim czasie i niedawnych operacji w ramach UMOL, w szczególności w odniesieniu do złożonych kryzysów transgranicznych i reagowania na potrzeby związane z rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie. Odzwierciedla on badania i prognozy dotyczące zmieniającego się krajobrazu ryzyka i zagrożeń w Europie, podkreślające coraz bardziej systemowy charakter ryzyka i rosnący wpływ efektów kaskadowych we wszystkich sektorach. Ponadto uwzględnia

przyszłościowe obserwacje poczynione wraz z państwami członkowskimi na temat konieczności zapewnienia ciągłości funkcjonowania istniejących systemów ochrony ludności w Europie w coraz bardziej złożonych sytuacjach kryzysowych i nadzwyczajnych.

Jeśli chodzi o luki ilościowe, ten nowy poziom powinien umożliwić bardziej kompleksowe i zintegrowane podejście do kryzysów międzysektorowych o dużym oddziaływaniu dzięki skuteczniejszej koordynacji rozwiązań w zakresie gotowości i reagowania we wszystkich sektorach dotkniętych kryzysem. Jeśli chodzi o luki jakościowe, umożliwia on przeciwdziałanie ryzyku i zagrożeniom, w przypadku których nie są dostępne żadne istniejące narzędzia. Pozwoli to zmniejszyć rozdrobnienie struktur zarządzania kryzysowego na poziomie UE, uprości procedury i umożliwi wydajniejsze wykorzystanie zasobów na przeciwdziałanie w szczególności pojawiającym się zagrożeniom dla bezpieczeństwa związanym z zagrożeniami hybrydowymi i zakłóceniami w infrastrukturze krytycznej o oddziaływaniu międzysektorowym.

Komponent proponowanego rozporządzenia dotyczący gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia poprawi finansowanie nadzoru, wykrywania i zrozumienia pojawiających się i bezpośrednich zagrożeń zdrowia oraz powiązanie tych spostrzeżeń z medycznymi środkami przeciwdziałania. W ścisłej koordynacji z państwami członkowskimi zwiększy on dostęp do zdolności produkcyjnych w sytuacjach kryzysowych oraz będzie wspierać zamawianie, gromadzenie i rozprowadzanie medycznych środków przeciwdziałania w ramach działań dotyczących gotowości i reagowania. Będzie również wspierać rozwój wiedzy i zdolności państw członkowskich UE w zakresie zapobiegania poważnym transgranicznym zagrożeniom zdrowia, przygotowania się na nie i reagowania na nie.

ERCC ma odgrywać kluczową rolę dzięki rozszerzonym nowym zdolnościom w postaci centralnego Węzła Koordynacji Kryzysowej UE. Jego główna działalność jest ukierunkowana na lepsze zrozumienie kryzysów, co ułatwi bardziej proaktywne przygotowanie i reagowanie, koordynację międzysektorową bez przejmowania lub powielania wiedzy specjalistycznej poszczególnych sektorów oraz lepsze monitorowanie, przy jednoczesnym informowaniu państw członkowskich i decydentów, z poszanowaniem kompetencji i odpowiedzialności.

Ze względu na fakt, że w tym obszarze polityki Unia dysponuje kompetencjami uzupełniającymi, oraz z uwagi na związaną z tym wrażliwość poszczególnych krajów na kwestie dotyczące rozszerzenia zdolności UE w zakresie zarządzania kryzysowego, operacyjne wykorzystanie mechanizmów reagowania w ramach tego dodatkowego poziomu gotowości powinno być powiązane z mechanizmem uruchamiającym, który będzie aktywowany przez Radę i powiązany z istniejącymi procedurami, takimi jak uruchomienie mechanizmu IPCR lub klauzuli solidarności (na mocy art. 222 TFUE).

W oparciu o zdobyte doświadczenia stopy współfinansowania i zasady operacyjne określone w decyzji nr 1313/2013/UE i w ramach Programu UE dla zdrowia zostaną uproszczone, aby umożliwić skuteczniejsze i bardziej elastyczne wdrażanie w przypadku szybko zmieniających się kryzysów. Proponowane rozporządzenie ma zatem na celu doprecyzowanie przepisów dotyczących uruchomienia wielu działań w zakresie reagowania, takich jak utworzenie centrów logistycznych i centrów ewakuacji medycznej, odpowiednia ewakuacja medyczna oraz wstępne rozmieszczenie zdolności reagowania i zespołów interwencyjnych. Włączy też ono wyraźniej do Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności darowizny od sektora prywatnego, które okazały się skuteczne podczas działań w odpowiedzi na potrzeby Ukrainy.

Ponadto proponowane rozporządzenie lepiej określi wsparcie w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności dla państw członkowskich w ich krajowych cyklach

gotowości. Obejmuje to specjalne przepisy zachęcające do przeglądów partnerskich i dobrowolnych ocen krajowych systemów gotowości. Dodatkowo wzmocniona zostanie rola unijnej sieci wiedzy w zakresie ochrony ludności, która jest filarem budowania zdolności i która stanie się platformą wymiany wiedzy fachowej, wyciągniętych wniosków i innowacyjnych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami, a jednocześnie zostaną dodane przepisy dotyczące gotowości ludności i współpracy z kluczowymi podmiotami (sektora wojskowego i prywatnego) w kontekście szkoleń i ćwiczeń.

Proponowane rozporządzenie ma na celu ustanowienie bardziej elastycznej i zintegrowanej struktury budżetowej w oparciu o szerzej określony cel i zakres gotowości. Zwiększonej elastyczności i zdolności reagowania na kryzysy o dużym oddziaływaniu i nowo pojawiające się zagrożenia będą musiały towarzyszyć odpowiednie działania związane z zapobieganiem i gotowością, takie jak przewidywanie, prognozowanie i budowanie zdolności.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności i unijnego wsparcia na rzecz gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia oraz uchylenia decyzji nr 1313/2013/UE (Unijny Mechanizm Ochrony Ludności)**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 168 ust. 5, art. 196 i art. 322 ust. 1 lit. a),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Trybunału Obrachunkowego,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹³,uwzględniając opinię Komitetu Regionów¹⁴,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W związku ze znacznym wzrostem w ostatnich latach liczby zagrożeń naturalnych i spowodowanych przez człowieka, jak również ich dotkliwości, konieczne jest zacieśnienie współpracy w dziedzinie ochrony ludności na poziomie unijnym, aby zapewnić odporność Unii i jej zdolność do przewidywania takich zagrożeń i ryzyka oraz zarządzania nimi, niezależnie od ich źródła, w celu zapewnienia obywatelom Unii odpowiedniej ochrony. Rolę tę powinien pełnić Unijny Mechanizm Ochrony Ludności („unijny mechanizm”), służąc zacieśnieniu współpracy i poprawie koordynacji między państwami członkowskimi w celu zwiększenia ogólnej zdolności zapobiegania katastrofom i kryzysom, przygotowania się na nie i reagowania na nie.
- (2) W niniejszym rozporządzeniu określa się orientacyjną pulę środków finansowych na unijny mechanizm oraz na finansowanie gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia. Do celów niniejszego rozporządzenia ceny bieżące oblicza się przez zastosowanie stałego deflatora w wysokości 2 %. Do niniejszego programu zastosowanie ma rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁵ (UE, Euratom) 2024/2509 („rozporządzenie finansowe”). W rozporządzeniu tym określono zasady ustanawiania i wdrażania budżetu ogólnego Unii, w tym zasady odnoszące się do

¹³ *Dz.U. L ..., s.¹⁴ *Dz.U. L ..., s.¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

dotacji, nagród, darowizn o charakterze niefinansowym, zamówień, wdrażania pośredniego, pomocy finansowej, instrumentów finansowych i gwarancji budżetowych.

- (3) O ile środki służące zapobieganiu i zapewnianiu gotowości są niezbędne do zwiększenia odporności Unii na wypadek katastrof naturalnych i spowodowanych przez człowieka, o tyle fakt oraz czas wystąpienia katastrof, a także ich skala są z natury rzeczy niemożliwe do przewidzenia. Zasoby finansowe niezbędne do zapewnienia odpowiedniej reakcji mogą się znacząco różnić z roku na rok i powinny być udostępniane w trybie natychmiastowym. Pogodzenie zasady przewidywalności budżetowej z koniecznością szybkiego reagowania na nowe potrzeby wiąże się więc z potrzebą dostosowania realizacji finansowej programów prac. Należy zatem zezwolić na przenoszenie niewykorzystanych środków, z ograniczeniem do kolejnego roku i z wyłącznym przeznaczeniem na działania z zakresu reagowania, dodatkowo do przenoszenia środków dozwolonego na podstawie art. 12 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
- (4) W szybko zmieniającym się otoczeniu gospodarczym, społecznym i geopolitycznym niedawne doświadczenia pokazały, że potrzebne są bardziej elastyczne wieloletnie ramy finansowe i unijne programy wydatków. W tym celu finansowanie powinno należycie uwzględniać zmieniające się potrzeby polityczne i priorytety Unii określone w odpowiednich dokumentach opublikowanych przez Komisję, w konkluzjach Rady i rezolucjach Parlamentu Europejskiego, przy jednoczesnym zapewnieniu wystarczającej przewidywalności wykonania budżetu.
- (5) Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2988/95¹⁶, rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2185/96¹⁷ oraz rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939 interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy doszło do nadużycia finansowego, korupcji lub jakiegokolwiek innego nielegalnego działania naruszającego interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939¹⁸ Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe oraz inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371¹⁹. Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509 każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, są zobowiązane w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF-owi, EPPO i Trybunałowi Obrachunkowemu niezbędne prawa i dostęp, a także

¹⁶ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1

¹⁷ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2

¹⁸ Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1

¹⁹ Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29

zapewnić, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (6) Ochrona, którą należy zapewnić w ramach unijnego mechanizmu, powinna obejmować ochronę ludzi, środowiska i mienia, w tym budynków mieszkalnych, infrastruktury krytycznej, takiej jak infrastruktura energetyczna i transportowa lub kosmiczna, oraz dziedzictwa kulturowego, przed wszelkiego rodzaju katastrofami naturalnymi i spowodowanymi przez człowieka. Odniesienia do katastrof naturalnych i spowodowanych przez człowieka należy rozumieć jako odniesienia do skutków wszystkich zagrożeń naturalnych i spowodowanych przez człowieka. Powinno to obejmować akty terrorystyczne, katastrofy technologiczne, radiologiczne lub ekologiczne, zmianę klimatu, zanieczyszczenie wód morskich i śródlądowych, zakłócenia w dostawach wody i zaburzenia odporności wodnej, niestabilne warunki hydrogeologiczne, stany zagrożenia zdrowia oraz inne nieokreślone katastrofy hybrydowe lub sytuacje nadzwyczajne występujące w Unii lub poza nią. Wspomniane katastrofy wymagają międzysektorowej koordynacji w sytuacjach, w których stosowane są również inne unijne mechanizmy zarządzania kryzysowego.
- (7) Unijny mechanizm powinien propagować solidarność między państwami członkowskimi poprzez współpracę i koordynację w praktyce, bez uszczerbku dla spoczywającej na państwach członkowskich głównej odpowiedzialności za ochronę ludności, środowiska naturalnego i mienia, w tym dziedzictwa kulturowego, na ich terytorium, przed wszystkimi katastrofami oraz za zapewnienie w ramach ich systemów zarządzania katastrofami dostatecznych zdolności umożliwiających odpowiednie i spójne zapobieganie katastrofom, których charakter i skalę można w racjonalny sposób przewidzieć i na które można się przygotować, oraz reagowanie na nie.
- (8) Aby promować spójność swoich międzynarodowych działań w dziedzinie ochrony ludności, Unia powinna uwzględnić kluczową rolę organizacji międzyrządowych, wzmacniając dialog merytoryczny oraz wymianę wiedzy i najlepszych praktyk, jako że rośnie skala i zakres katastrof i kryzysów na całym świecie, a związane z nimi ryzyko i zagrożenia dotyczą także Unii.
- (9) Aby działania Unii wspierały zintegrowane i kompleksowe podejście do zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami, powinny obejmować wszystkie działania priorytetowe określone w ramach z Sendai. Chociaż środki w zakresie odporności i gotowości strukturalnej są uwzględniane horyzontalnie i w odpowiednich programach unijnych, przedmiotowy mechanizm powinien uwzględniać je na różnych etapach cyklu zarządzania katastrofami – a mianowicie na etapach zapobiegania, gotowości i reagowania – przez skoordynowane planowanie i działania, które pozwalają przewidywać i ograniczać ryzyko, zwiększają gotowość i umożliwiają skuteczne reagowanie, natomiast odbudowa i rekonstrukcja powinny być przedmiotem innych instrumentów Unii. Unia powinna kłaść nacisk na znaczenie zapobiegania katastrofom oraz włączanie środków zapobiegawczych do polityki zarządzania i polityk sektorowych z myślą o zmniejszeniu ryzyka, wzmocnieniu odporności ludności, infrastruktury i podstawowych usług oraz zminimalizowaniu skutków katastrof, a także dążyć do dalszego rozwijania unijnych celów w zakresie odporności na katastrofy ustanowionych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)

2021/836²⁰. Wzmocnione zbiorowe reagowanie operacyjne na poziomie Unii, wraz ze wsparciem indywidualnych zdolności państw członkowskich za pomocą środków budowania zdolności, mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia umiejętności, zasobów i wiedzy potrzebnych do zarządzania ryzykiem, zmniejszenia podatności i zwiększenia odporności na przyszłe ryzyka i zagrożenia.

- (10) Aby uzyskać pełen i aktualny zarys krajobrazu ryzyka na poziomie krajowym i odpowiednim niższym poziomie oraz go zrozumieć, państwa członkowskie powinny regularnie przeprowadzać i publikować oceny ryzyka i dzielić się z Komisją informacjami na ich temat co najmniej raz na pięć lat lub gdy istotna zmiana krajobrazu ryzyka wymaga aktualizacji takich ocen. Wspomniane oceny ryzyka lub ich podsumowania powinny stanowić dla Komisji podstawę do sporządzania i opracowywania scenariuszy katastrof, planów, ocen ryzyka i zagrożeń oraz sprawozdań dotyczących środków zarządzania ryzykiem na poziomie unijnym, które są niezbędne do kompleksowego zrozumienia ryzyka mającego wpływ na Unię oraz zdolności do przeciwdziałania temu ryzyku. Takie oceny i plany powinny być spójne i skoordynowane z innymi odpowiednimi procesami na poziomie krajowym i unijnym.
- (11) Chociaż państwa członkowskie są odpowiedzialne za swoją własną politykę zdrowotną, powinny przygotować się na poważne transgraniczne zagrożenia zdrowia i chronić się przed nimi w duchu europejskiej solidarności, współpracy i koordynacji. W celu wzmocnienia zdolności Unii w tym zakresie niniejsze rozporządzenie powinno zapewniać wsparcie w szczególności na działania podejmowane na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2371 z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia, a także na podstawie rozporządzenia Rady (UE) 2022/2372 w sprawie ram środków służących zapewnieniu zaopatrzenia w medyczne środki przeciwdziałania istotne podczas kryzysu w przypadku stanu zagrożenia zdrowia publicznego na poziomie Unii. Niniejsze rozporządzenie powinno również zapewniać synergię z uprawnieniami związanymi z kryzysem, które powierzono Europejskiemu Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób oraz Europejskiej Agencji Leków, a także odpowiednim organizacjom krajowym i międzynarodowym.
- (12) Jeśli chodzi o medyczne środki przeciwdziałania, Unia nadal wykazuje zależność od państw trzecich pod względem zapewniania dostaw surowców, farmaceutycznych składników czynnych, leków, wyrobów medycznych oraz środków ochrony indywidualnej potrzebnych w Unii w czasie kryzysów zdrowotnych, w szczególności podczas pandemii. Rozporządzenie powinno zatem zapewniać wsparcie dla działań, które ułatwiają pozyskiwanie produktów istotnych w sytuacjach kryzysowych, zarządzanie tymi produktami, ich gromadzenie i rozprowadzanie w Unii, aby wzmocnić autonomię strategiczną Unii i zapewnić większe bezpieczeństwo dostaw medycznych środków przeciwdziałania.
- (13) Podczas stanu zagrożenia zdrowia publicznego na poziomie Unii, o którym to stanie zagrożenia mowa w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2022/2371, popyt na medyczne środki przeciwdziałania mające znaczenie podczas kryzysu może być większy niż ich podaż. W takiej sytuacji niezbędne jest doraźne zwiększenie produkcji i wytwarzania

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/836 z dnia 20 maja 2021 r. zmieniające decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, Dz.U. L 185 z 26.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/836/oj>.

medycznych środków przeciwdziałania. Należy wspierać działania ukierunkowane na zabezpieczenie zdolności produkcyjnych w zakresie medycznych środków przeciwdziałania mających znaczenie podczas kryzysu, w tym potrzebnych surowców oraz materiałów i komponentów pomocniczych.

- (14) W przeciwieństwie do typowych działań związanych z zamówieniami publicznymi działania związane z udzielaniem zamówień odnoszące się do zapobiegania eskalacji ewentualnych kryzysów zdrowotnych do rzeczywistych sytuacji kryzysowych wymagają pewnego poziomu elastyczności i zdolności reagowania. W związku z tym rozporządzenie powinno umożliwiać dodawanie nowych instytucji zamawiających bez konieczności osiągnięcia progu wymaganego na podstawie rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, aby uniknąć wystąpienia potencjalnego poważnego kryzysu zdrowotnego.
- (15) Istotnymi aspektami współpracy w dziedzinie ochrony ludności są programy budowania zdolności, a także wykorzystywanie wyników badań naukowych i innowacji oraz dzielenie się nimi. Wzmocnienie zbiorowej zdolności do zapobiegania katastrofom, przygotowania się na nie i reagowania na nie, wspieranie wymiany wiedzy w ramach środowisk zajmujących się ochroną ludności oraz stosowania badań naukowych na wszystkich etapach zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami, a także zacieśnienie współpracy i wymiany wiedzy między podmiotami zajmującymi się ochroną ludności i zarządzaniem ryzykiem związanym z katastrofami a organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i środowiskiem naukowym, wymagają utrzymania i dalszego wzmocnienia unijnej sieci wiedzy w zakresie ochrony ludności („sieć wiedzy”) ustanowionej decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2021/1956²¹. Sieć wiedzy powinna opierać się na pracy istniejących struktur, w tym praktyków w dziedzinie ochrony ludności, centrów doskonałości, uniwersytetów, naukowców i innych ekspertów, młodych specjalistów i doświadczonych wolontariuszy w zakresie zarządzania sytuacjami wyjątkowymi oraz wszystkich podmiotów uczestniczących w zarządzaniu ryzykiem związanym z katastrofami, a także współpracować z tymi strukturami. Konieczne jest również wzmocnienie sieci wiedzy zgodnie ze strategią na rzecz unii gotowości²² przez włączenie specjalnych działań w obszarach gotowości ludności i współpracy publiczno-prywatnej. Sieć ta powinna być w stanie ułatwiać wymianę wiedzy i współpracę z organizacjami międzynarodowymi oraz, zgodnie z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich, współpracę z władzami regionalnymi i lokalnymi, zapewniając należyte uwzględnienie ich roli, potrzeb i zdolności.
- (16) W celu wzmocnienia zdolności Unii do zapobiegania kryzysom zdrowotnym, przygotowywania się do nich, reagowania na nie i zarządzania nimi niniejsze rozporządzenie powinno zapewniać wsparcie działań podejmowanych w ramach uzupełniających mechanizmów i struktur ustanowionych na mocy odpowiednich unijnych instrumentów zarządzania kryzysowego, z uwzględnieniem w szczególności europejskiego łańcucha dostaw. Wsparcie to powinno obejmować budowanie zdolności w zakresie reagowania na kryzysy zdrowotne, w tym planowanie awaryjne i gotowość, w tym na wpływ klimatu na zdrowie, środki zapobiegawcze, takie jak

²¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/836 z dnia 20 maja 2021 r. zmieniające decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz.U. L 185 z 26.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/836/oj>).

²² JOIN/2025/130 final.

środki związane ze szczepieniami i uodparnianiem, wzmocnione programy nadzoru oraz lepszą koordynację i współpracę.

- (17) Należy wprowadzić przepisy zapewniające ramy dla ciągłego dostosowywania celów Unii w zakresie odporności na katastrofy. Cele te opracowywane są na podstawie scenariuszy dotyczących teraźniejszości i przyszłości, z uwzględnieniem wpływu zmiany klimatu na ryzyko związane z katastrofami, danych dotyczących przeszłych zdarzeń oraz międzysektorowych analiz skutków, ze zwróceniem szczególnej uwagi na grupy szczególnie wrażliwe i społeczności mieszkające na obszarach przybrzeżnych, wyspach lub w innych regionach szczególnie narażonych na skutki zmiany klimatu, takie jak podnoszenie się poziomu mórz i powodzie.
- (18) W obliczu coraz częstszych i coraz poważniejszych katastrof naturalnych i spowodowanych przez człowieka wzmocnienie międzypokoleniowej odporności społecznej ma zasadnicze znaczenie i stanowi wspólną odpowiedzialność wszystkich. Wymaga to wykorzystania wspólnych zasobów organizacji młodzieżowych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, mediów, instytucji edukacyjnych, szkoleniowych i instytucji kultury, instytucji naukowych i środowisk akademickich, organów publicznych, partnerów społecznych, sektora prywatnego, lokalnych sieci i społeczności oraz obywateli na potrzeby przewidywania katastrof i kryzysów, zapobiegania im, zarządzania nimi i usuwania ich skutków. Rzeczywista gotowość ludności obejmująca wszystkich, w tym kobiety i grupy znajdujące się w trudnej sytuacji, dzieci, osoby starsze, uchodźców, osoby należące do mniejszości rasowych lub etnicznych, takich jak Romowie, oraz osoby z niepełnosprawnościami, a także turystów i osoby, które czasowo przebywają na terytorium państwa członkowskiego i mogą być narażone na ryzyko transgraniczne, wzmacnia odporność społeczną przez zapewnienie, aby wszystkie osoby, niezależnie od ich zdolności, posiadały wiedzę, umiejętności i zasoby niezbędne do ochrony siebie i wspierania innych przed potencjalnymi zagrożeniami i ryzykiem.
- (19) Jak określono w strategii na rzecz unii gotowości, gotowość na etapie projektowania obejmuje środki zapobiegawcze, ocenę ryzyka, planowanie adaptacyjne, zaangażowanie zainteresowanych stron, a także kwestie bezpieczeństwa we wszystkich przepisach, politykach i programach Unii, w tym w politykach gospodarczych i społecznych koordynowanych w ramach europejskiego semestru. Podejście to oferuje proaktywne ramy umożliwiające wszystkim zainteresowanym stronom, takim jak organizacje, społeczności i organy, przewidywanie kryzysów, zapobieganie im, zarządzanie nimi i usuwanie ich skutków, niezależnie od źródła tych kryzysów. Przez promowanie współpracy między sektorem publicznym i prywatnym a środowiskiem naukowym, a także przez wykorzystywanie wyników badań naukowych i innowacji, gotowość na etapie projektowania wzmacnia zdolność do zapobiegania zakłóceniom i zarządzania nimi oraz zapewnia ochronę życia, aktywów, środowiska i integralności infrastruktury krytycznej.
- (20) Kwestie zapobiegania ryzyku związanemu z katastrofami oraz gotowości na nie należy systematycznie włączać do odpowiednich polityk, programów i procesów zarządzania. Unijny mechanizm powinien zatem promować zasadę gotowości na etapie projektowania, zgodnie z założeniami strategii na rzecz unii gotowości, w tym przez przyczynianie się do rozwoju i rozpowszechniania wiedzy na temat ryzyka oraz doświadczeń operacyjnych, aby wspierać planowanie uwzględniające ryzyko i podejmowanie decyzji, które zwiększają gotowość we wszystkich sektorach.

- (21) Pandemia COVID-19 pokazała, że kryzysy zdrowotne mają charakter wielosektorowy, co uwypukla znaczenie uwzględnienia kwestii zdrowotnych w ramach prawnych dotyczących zarządzania kryzysowego, obejmujących niniejsze rozporządzenie. Połączenie środków ochrony ludności oraz środków gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia w obszarze ochrony ludności zapewnia kompleksowe i skoordynowane podejście do zarządzania katastrofami, a ostatecznie zwiększa odporność i zabezpiecza ludność przed szerokim zakresem potencjalnych zagrożeń i ryzyka. Stany zagrożenia zdrowia, takie jak pandemie, zagrożenia chemiczne, biologiczne, radiologiczne i jądrowe, oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe czy wpływ zjawisk klimatycznych na zdrowie związany z częstszym występowaniem w Europie chorób wektorowych, mogą mieć dalekosiężne skutki wykraczające poza sektor zdrowia i wpływać na stabilność społeczną, równowagę środowiskową lub świadczenie usług kluczowych opartych na infrastrukturze krytycznej. Planowane podejście przekrojowe może zapobiec skutkom sytuacji nadzwyczajnych związanych ze zdrowiem lub je łagodzić, zanim przerodzą się one w kryzysy. Szczególną uwagę należy zwrócić na osoby mieszkające w placówkach opiekuńczych, takie jak osoby z niepełnosprawnościami lub osoby starsze wymagające opieki długoterminowej, które są szczególnie narażone na stany zagrożenia zdrowia i dla których stany te mają szczególnie dotkliwe skutki, czego dowodem był kryzys związany z COVID-19.
- (22) Chociaż państwa członkowskie odpowiadają za swoją własną politykę zdrowotną, powinny one chronić zdrowie publiczne w duchu europejskiej solidarności, współpracy i koordynacji. Współpraca ta powinna poprawić gotowość na poważne transgraniczne zagrożenia zdrowia, zapobieganie takim zagrożeniom i ich kontrolę. Gotowość ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia odporności na przyszłe zagrożenia. Doświadczenia zyskane podczas pandemii COVID-19 pokazały, że istnieje potrzeba podjęcia dalszych działań na poziomie Unii w celu wspierania współpracy i koordynacji między państwami członkowskimi. Współpraca ta powinna poprawić gotowość, zapobieganie i kontrolę rozprzestrzeniania się ponad granicami groźnych chorób i infekcji u ludzi w celu zwalczania innych poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia oraz ochrony i poprawy zdrowia i dobrobytu całej ludności w Unii.
- (23) W obliczu szybko zwiększającego się ryzyka i niepewności Unia dąży do wzmocnienia odporności w różnych obszarach, aby skutecznie przewidywać różnorodne wyzwania i kryzysy, radzić sobie z nimi i usuwać ich skutki. W tym kontekście polityczne zobowiązanie do działania na rzecz europejskiego mechanizmu obrony cywilnej wiąże się ze zdecydowanym zaangażowaniem politycznym na rzecz udostępnienia odpowiednich i elastycznych rozwiązań w celu skutecznego i efektywnego reagowania na złożone i długotrwałe kryzysy międzysektorowe. Te szczególne rozwiązania powinny mieć zastosowanie do kryzysów międzysektorowych, a także między innymi do sytuacji, w których zastosowano zintegrowane reagowanie polityczne na sytuacje kryzysowe lub uruchomiono klauzulę solidarności, lub do sytuacji, w których Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła stan zagrożenia zdrowia publicznego o zasięgu międzynarodowym, a także do sytuacji nadzwyczajnych objętych zakresem innych instrumentów Unii dotyczących sytuacji nadzwyczajnych w poszczególnych sektorach, takich jak sytuacje nadzwyczajne związane z rynkiem wewnętrznym, sprawami konsularnymi, bezpieczeństwem, zdrowiem i klimatem, w przypadku których zdolności unijnego mechanizmu mogą zapewnić wsparcie w zarządzaniu skutkami tych kryzysów.
- (24) Unia powinna być przygotowana na międzysektorowe incydenty i sytuacje wyjątkowe na dużą skalę, w tym na możliwość agresji zbrojnej skierowanej przeciwko jednemu

państwu członkowskiemu lub większej ich liczbie. W większości sytuacji kryzysowych główną odpowiedzialność ponoszą zwykle krajowe władze cywilne. W coraz większej liczbie przypadków, takich jak stany zagrożenia zdrowia, ekstremalne zjawiska pogodowe czy ataki hybrydowe lub cyberataki, władze cywilne potrzebują jednak wsparcia wojskowego. W przypadku agresji zbrojnej siły zbrojne potrzebowałyby pomocy cywilnej, aby zapewnić ciągłe funkcjonowanie państwa i społeczeństwa. W związku z tym istnieje potrzeba poprawy interakcji między podmiotami cywilnymi i wojskowymi, bez podważania ich odpowiednich kompetencji i w pełnej współpracy z państwami członkowskimi. W ramach dalszych działań związanych ze strategią na rzecz unii gotowości Komisja i Wysoki Przedstawiciel powinni opracować rozwiązania dotyczące gotowości cywilno-wojskowej. Rozwiązania te powinny precyzować role, obowiązki i priorytety instytucji, organów i agencji Unii oraz państw członkowskich Unii w zakresie przygotowania się na incydenty i sytuacje kryzysowe oraz reagowania na nie.

- (25) Zastosowanie środków wojskowych pod cywilnym dowództwem może stanowić – w ostateczności – znaczący wkład w reagowanie na katastrofy. W przypadku gdy wykorzystanie zasobów wojskowych do wsparcia ochrony ludności zostanie uznane za stosowne, współpraca z wojskiem powinna przebiegać zgodnie z warunkami, procedurami i kryteriami określonymi przez Radę lub jej właściwe organy dotyczącymi udostępniania na potrzeby unijnego mechanizmu zasobów wojskowych koniecznych do ochrony ludności i powinna być zgodna ze stosownymi wytycznymi międzynarodowymi.
- (26) Kryzysy mają często charakter międzysektorowy, wpływają na wiele dziedzin życia społecznego i wymagają skoordynowanej i zintegrowanej reakcji różnych sektorów. Kryzysy takie – niezależnie od tego, czy wynikają z zagrożeń naturalnych, zagrożeń dla bezpieczeństwa czy stanów zagrożenia zdrowia publicznego – zazwyczaj przekraczają tradycyjne granice i wpływają jednocześnie na wiele sektorów. Należy ustanowić zasady umożliwiające unijnemu mechanizmowi skuteczne wspieranie zarządzania kryzysowego w ujęciu międzysektorowym w uzupełnieniu do środków i procedur istniejących w ramach innych instrumentów unijnych.
- (27) Ze względu na swój wieloaspektowy charakter kryzysy międzysektorowe wymagają kompleksowego i zintegrowanego podejścia do zarządzania, co z kolei wymaga ścisłej i skutecznej współpracy w celu skutecznego sprostania związanym z nimi wyzwaniom. Właściwymi organami wspierającymi unijny mechanizm powinny być nadal przede wszystkim krajowe organy ochrony ludności. Jednocześnie konieczne jest zapewnienie koordynacji, monitorowania i wsparcia operacji międzysektorowych na poziomie Unii, aby wesprzeć działania krajowe. Z tego powodu należy ustanowić Węzeł Koordynacji Kryzysowej („Węzeł”). Będzie on działać w synergii z Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego (ERCC) i uzupełniać jego działania, wykorzystując jego istniejące struktury i wiedzę fachową. ERCC będzie nadal realizować swoje zadania polegające na wspieraniu unijnego mechanizmu oraz stanowić centralny punkt koordynacji operacyjnej z organami państw członkowskich, w tym podmiotami upoważnionymi przez państwa członkowskie, instytucjami i organami Unii oraz służbami Komisji. Aby zmaksymalizować te wysiłki, należy wprowadzić przepisy umożliwiające zwiększenie unijnego wsparcia dla działań państw członkowskich, prawidłowo odzwierciedlające wymagania i pilny charakter potrzeb. W celu skuteczniejszego powiązania działań zewnętrznych z wewnętrznym reagowaniem kryzysowym i uniknięcia powielania wysiłków Węzeł powinien współpracować z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych (ESDZ),

a w szczególności z Centrum Reagowania Kryzysowego, w poszanowaniu roli i kompetencji Wysokiego Przedstawiciela.

- (28) Aby zapewnić spójność z odpowiednimi istniejącymi strukturami, Węzeł Koordynacji Kryzysowej będzie również ściśle współpracować z wewnętrznymi strukturami bezpieczeństwa Komisji, w tym z przyszłym zintegrowanym centrum monitorowania bezpieczeństwa (ISOC), jak zapowiedziano w komunikacie Komisji w sprawie ProtectEU: europejska strategia bezpieczeństwa wewnętrznego²³. W stosownych przypadkach działania Węzła będą zgodne z obowiązującymi procedurami działania (SOP) Komisji, narzędziami komunikacji i procedurami bezpieczeństwa, zapewniając tym samym maksymalną interoperacyjność, ułatwiając wymianę informacji i wspierając aspekty bezpieczeństwa w zakresie ochrony zasobów Komisji.
- (29) Przepisy niniejszego rozporządzenia skierowane do państw członkowskich należy rozumieć jako skierowane również do państw stowarzyszonych. Chociaż niniejsze rozporządzenie może uzupełniać wdrażanie innych unijnych instrumentów zarządzania ryzykiem w przypadku kryzysów międzysektorowych, państwa stowarzyszone z unijnym mechanizmem nie powinny jednak się angażować, o ile nie wchodzą w zakres wspieranego instrumentu.
- (30) Przepisy powinny stanowić, że wnioski o pomoc w ramach unijnego mechanizmu mogą być składane przez państwo dotknięte katastrofą, niezależnie od tego, czy jest ono państwem członkowskim czy państwem trzecim, a także przez Organizację Narodów Zjednoczonych i jej agencje lub organizację międzynarodową wyraźnie wskazaną do tego celu. Takie wnioski o pomoc powinny umożliwiać określenie rodzaju ochrony ludności lub pomocy potrzebnej do zaradzenia sytuacji nadzwyczajnej, w tym w przypadku gdy wniosek dotyczy aktywów podwójnego zastosowania.
- (31) Państwa członkowskie, wspierane przez Komisję i, w stosownych przypadkach, delegatury Unii w państwach trzecich, powinny zapewnić zastosowanie wszelkich odpowiednich środków w celu terminowego transportu oferowanej przez siebie pomocy, w tym w odniesieniu do przygotowania transportu oraz dostępności i możliwości wykorzystania takiej pomocy.
- (32) W sytuacjach zwiększonego ryzyka katastrof w państwie członkowskim lub państwie trzecim należy umożliwić tymczasową alokację wszelkich zdolności reagowania w ramach unijnego mechanizmu. Powinna ona obejmować tymczasowe rozmieszczenie zasobów i zespołów reagowania w oczekiwaniu na zagrożenia naturalne lub spowodowane przez człowieka.
- (33) Aby zapewnić gotowość operacyjną, w szczególności na obszarach zagrożonych pożarami lasów w sezonie letnim i na innych obszarach, na których występują powtarzające się zagrożenia sezonowe, unijny mechanizm powinien umożliwiać wstępne rozmieszczenie zdolności reagowania w państwach członkowskich w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom. Ten proaktywny środek powinien zwiększyć gotowość Unii do zwalczania powtarzających się katastrof, ograniczając ich niszczyielski wpływ na życie, budynki mieszkalne i środowisko. Jednocześnie działanie to powinno ułatwiać dzielenie się wiedzą techniczną i operacyjną w różnych scenariuszach i kontekstach pożarowych, wzmocnić interoperacyjność i udoskonalić koncepcję wsparcia ze strony państwa przyjmującego w zakresie zdolności

²³

COM(2025)148 final.

reagowania. W przypadkach gdy te zdolności i zespoły interwencyjne miałyby zareagować na katastrofę w czasie wstępnego rozmieszczenia, zastosowanie powinny mieć przepisy dotyczące reagowania, w szczególności w odniesieniu do kosztów działania.

- (34) Wraz z rosnącymi temperaturami i długotrwałymi okresami suszy wzrasta ryzyko pożarów lasów w Unii, są one również coraz częstsze i coraz bardziej intensywne. Jednocześnie poważnym problemem i głównym wyzwaniem operacyjnym dla Unii w przypadku wystąpienia wielu pożarów lasów jednocześnie pozostaje ograniczona dostępność specjalistycznych zdolności reagowania, w tym amfibijnych jednostek przeznaczonych do gaszenia pożarów lasów z powietrza. Aby zapewnić sprawne przejście do pełnego wdrożenia rescEU, rezerwy zdolności na szczeblu Unii ustanowionej decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/420²⁴, konieczne jest przedłużenie okresu przejściowego określonego w decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2671²⁵ do 2034 r., tak aby Unia mogła nadal finansować krajowe środki gaszenia pożarów z powietrza i udostępniać je na potrzeby operacji reagowania w ramach unijnego mechanizmu podczas stopniowego tworzenia stałej floty rescEU do gaszenia pożarów lasów; te nowe środki gaszenia pożarów z powietrza, finansowane w ramach rescEU, są obecnie opracowywane i oczekuje się, że będą stopniowo udostępniane od 2028 r.
- (35) Unijny mechanizm można wykorzystywać do zapewniania wsparcia w zakresie ochrony ludności przeznaczonego na świadczenie pomocy konsularnej obywatelom Unii w państwach trzecich, jeżeli wystąpią o to państwa członkowskie, których obywatele zostali dotknięci katastrofą. Zainteresowane państwa członkowskie powinny, w miarę możliwości, dążyć do koordynowania takich wniosków między sobą oraz z innymi istotnymi podmiotami, tak by zapewnić optymalne wykorzystanie unijnego mechanizmu i uniknąć praktycznych trudności na miejscu. Wsparcie w zakresie ochrony ludności przeznaczone na świadczenie pomocy konsularnej może obejmować takie działania jak repatriacje, pomoc w wyjeździe i ewakuacje, bez uszczerbku dla innych możliwych działań. O takie wsparcie można zwrócić się w przypadku, gdy państwa członkowskie nie są w stanie zapewnić szybkiej i skutecznej ewakuacji obywateli Unii z wykorzystaniem opcji komercyjnych ze względu na nagły charakter sytuacji nadzwyczajnej lub ze względu na sytuację polityczną lub sytuację w zakresie bezpieczeństwa, w wyniku której loty komercyjne mogą być niewystarczające, zawodne lub niedostępne. Ponadto o wsparcie można zwrócić się w sytuacjach obejmujących wiele państw członkowskich lub repatriacje, pomoc w wyjeździe i ewakuacje na dużą skalę, w którym to przypadku stworzenie jednej puli środków transportu stanowiłoby skuteczniejsze i bardziej opłacalne rozwiązanie. Pomoc finansową z unijnego mechanizmu przeznaczoną na wsparcie w zakresie ochrony ludności przeznaczone na świadczenie pomocy konsularnej może otrzymać państwo członkowskie obywateli dotkniętych katastrofą lub państwo członkowskie koordynujące pomoc dla wszystkich obywateli Unii. W celu dalszego propagowania zasady solidarności europejskiej zapisanej w niniejszym rozporządzeniu

²⁴ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/420 z dnia 13 marca 2019 r. zmieniająca decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz.U. L 771 z 20.3.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2019/420/oj>).

²⁵ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2671 z dnia 22 listopada 2023 r. zmieniająca decyzję nr 1313/2013/UE w odniesieniu do przedłużenia okresu przejściowego mającego zastosowanie do zdolności rescEU (Dz.U. L, 2023/2671, 28.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2671/oj>).

należy zapewnić, aby pomoc finansowa była udzielana progresywnie, z uwzględnieniem wielorakich narodowości obywateli Unii znajdujących się na pokładzie danego środka transportu. Państwo członkowskie udzielające pomocy konsularnej niereprezentowanym obywatelom Unii zgodnie z dyrektywą Rady (UE) 2015/637²⁶ może zwrócić się do pasażerów albo państw członkowskich, których obywatele są objęci danym działaniem, o udział w kosztach związanych z tym działaniem według stawek rynkowych. W przypadku gdy państwa członkowskie udzielające takiej pomocy konsularnej korzystają z pomocy finansowej w ramach unijnego mechanizmu, przy ustalaniu wkładu unijnego mechanizmu należy uwzględnić zwroty, o które wnioskowano na podstawie tej dyrektywy. Do celów wsparcia w zakresie ochrony ludności przeznaczonego na świadczenie pomocy konsularnej można również wykorzystać zdolności rescEU w dziedzinie transportu i logistyki, jako dodatkową warstwę pomocy w zakresie ochrony ludności.

- (36) Aby zwiększyć czytelność, a tym samym pewność prawa, należy uprościć finansowanie kosztów dostosowania zdolności reagowania zgłoszonych do europejskiej puli ochrony ludności („ECPP”). Ponadto należy zapewnić wyższe finansowanie kosztów operacyjnych ponoszonych podczas wykorzystywania zdolności ECPP zarejestrowanych zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2025/704²⁷ w ramach operacji reagowania na podstawie unijnego mechanizmu.
- (37) Wielokrotnie wykazano wartość dodaną rescEU w koordynowanych przez Unię operacjach reagowania. Aby zapewnić spójność ze strategią, i z zastrzeżeniem dostępności zasobów finansowych, Komisja powinna dalej wzmacniać rescEU przez finansowanie utrzymania istniejących zdolności oraz, w stosownych przypadkach, ich zwiększanie i tworzenie dodatkowych zdolności. Rozwój zdolności rescEU powinien obejmować wszelkie formy nabywania, takie jak udzielanie zamówień, zawieranie umów, wynajem lub leasing, w tym w odniesieniu do medycznych środków przeciwdziałania. W tym kontekście oraz zgodnie z prawem Unii i zobowiązaniami międzynarodowymi należy promować wykorzystanie rozwiązań opracowanych lub wyprodukowanych w Unii w celu wzmocnienia autonomii strategicznej Unii i odporności krytycznych łańcuchów dostaw. W wyjątkowych okolicznościach, na przykład gdy wymagane medyczne środki przeciwdziałania nie zostały określone w ramach rescEU, na przykład w przypadku farmaceutycznych składników czynnych lub badanych produktów leczniczych, zapasy mogłyby być gromadzone poza unijnym mechanizmem. Doświadczenia zdobyte podczas operacji w kontekście pandemii COVID-19, reakcji Unii na rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie i powtarzających się sezonów pożarów lasów wskazują, że należy jeszcze bardziej usprawnić przepisy regulujące zarządzanie zdolnościami rescEU i ich szybkie rozmieszczanie, aby zapewnić szybkie reagowanie.
- (38) Zdolności rescEU mogą być wykorzystywane poza Unią w przypadku, gdy zagrożenie naturalne lub spowodowane przez człowieka osiągnie znaczną skalę i ma znaczenie międzynarodowe. Wykorzystanie tych zdolności należy rozważyć w przypadku, gdy

²⁶ Dyrektywa Rady (UE) 2015/637 w sprawie środków koordynacji i współpracy mających ułatwić ochronę konsularną niereprezentowanych obywateli Unii w państwach trzecich oraz uchylająca decyzję 95/553/WE (Dz.U. L 106 z 24.4.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/637/oj>).

²⁷ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2025/704 ustanawiająca zasady wdrażania decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności oraz uchylająca decyzje wykonawcze Komisji 2014/762/UE i (UE) 2019/1310 (Dz.U. L, 2025/704, 15.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/704/oj).

Unia ma interes w zareagowaniu na sytuację nadzwyczajną lub gdy kryzys może mieć wpływ na Unię, w tym gdy kryzys zagraża obywatelom Unii, wymaga pilnej interwencji i został zgłoszony w ramach innych instrumentów unijnych lub międzynarodowych mechanizmów reagowania.

- (39) Należy jeszcze bardziej zacieśnić współpracę z sektorem prywatnym przez przekazywanie darowizn w postaci artykułów pierwszej potrzeby w przypadku katastrof do istniejących zdolności rescEU, przyjmowanych przez państwa członkowskie. Darowizny powinny być przekazywane za pośrednictwem państw członkowskich przyjmujących zdolności rescEU, z zastrzeżeniem zapewnienia jakości przed ewentualnym wysłaniem. Należy ustanowić zasady umożliwiające tworzenie centrów logistycznych w celu łączenia w jedną pulę pomocy lub magazynów gromadzących zapasy zdolności rescEU, które mogą pochodzić od sektora prywatnego.
- (40) Unia powinna pomagać państwom członkowskim w skróceniu czasu potrzebnego na reagowanie na katastrofy i w wydawaniu terminowych ostrzeżeń dla obywateli Unii przez ułatwianie dalszego rozwoju i lepszej integracji transgranicznych systemów wykrywania, wczesnego ostrzegania i alarmowania mających znaczenie dla Unii. Systemy te powinny wykorzystywać zarówno istniejące, jak i nowo powstające źródła informacji i infrastrukturę, a jednocześnie aktywnie promować wykorzystanie innowacyjnych technologii. Chociaż to państwa członkowskie ponoszą główną odpowiedzialność za ostrzeganie ludności, konieczne jest wzmocnienie ich zdolności, aby zapewnić skuteczne rozpowszechnianie ostrzeżeń oraz gotowość na katastrofy.
- (41) Aby zwiększyć gotowość na międzysektorowe, transgraniczne i ogólnounijne katastrofy, Unia, za pośrednictwem swojego mechanizmu i istniejących narzędzi unijnych, powinna zapewnić państwom członkowskim wsparcie w opracowywaniu i wdrażaniu publicznych systemów ostrzegania. Unijny mechanizm powinien w razie potrzeby wykorzystywać usługi świadczone przez unijne systemy kosmiczne, takie jak Galileo, EGNOS, Copernicus i usługa rządowa obserwacji Ziemi, IRIS² i GOVSATCOM, a także usługi świadomości sytuacyjnej w przestrzeni kosmicznej (SSA). Komponent wczesnego ostrzegania w ramach usługi programu Copernicus w zakresie zarządzania kryzysowego, obejmujący europejski system informowania o powodziach, europejski system informacji o pożarach lasów i Europejskie Obserwatorium ds. Susz, powinien przyczynić się do zminimalizowania czasu potrzebnego na reagowanie na katastrofy. Zasoby te są ważnymi narzędziami na poziomie Unii służącymi skutecznemu przygotowaniu się na katastrofy i kryzysy oraz reagowaniu na nie zarówno w obrębie Unii, jak i poza jej granicami.
- (42) Unijny mechanizm powinien konsolidować i łączyć zdolności analityczne i naukowe niezbędne do zapewnienia gotowości operacyjnej w koordynowanym przez Unię reagowaniu w ramach instrumentu doradztwa naukowo-technicznego (STAF). Instrument ten powinien stanowić filar wspierający ERCC, Węzeł i państwa członkowskie. STAF powinien zapewniać fachową analizę oraz wiedzę naukową i techniczną, przyczyniając się do poprawy gotowości operacyjnej, analizy i orientacji sytuacyjnej. Inicjatywa ta powinna opierać się na międzysektorowym podejściu do przewidywania katastrof i kryzysów, przygotowania się na nie i reagowania na nie, ukierunkowanym na usługi i uwzględniającym wszystkie zagrożenia, i tym samym uzupełniać prace badawczo-rozwojowe wewnętrznych służb Komisji ds. nauki i wiedzy (Wspólne Centrum Badawcze).

- (43) W ostatnich latach unijny mechanizm uruchamiano wielokrotnie w celu przeprowadzania ewakuacji medycznej z dotkniętych katastrofami państw trzecich, których systemy opieki zdrowotnej były przeciążone, w szczególności w odpowiedzi na rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie, kryzys humanitarny w Strefie Gazy oraz po pożarze klubu nocnego w Macedonii Północnej, zapewniając bezpieczny transport i leczenie pacjentów w państwach członkowskich i innych krajach stowarzyszonych z unijnym mechanizmem, które zgłosiły się do udzielenia takiego wsparcia. W związku z tym w przypadku operacji na dużą skalę Unia powinna wspierać serię działań umożliwiających koordynację transportu pacjentów z państwa występującego o pomoc do państwa członkowskiego zapewniającego leczenie. Działania takie mogą obejmować wysłanie zespołu oceniającego oraz krótkoterminowy tranzyt w lokalnym ośrodku medycznym lub specjalnie utworzonym ośrodku związanym z ewakuacją medyczną; w związku z tym wspólne zasady powinny określać działania, które uznaje się za część operacji ewakuacji medycznej, a także warunki i procedury tworzenia i obsługi ośrodków ułatwiających ewakuację medyczną.
- (44) Uznając znaczenie wspierania współpracy międzynarodowej w dziedzinie ochrony ludności i bez uszczerbku dla przepisów regulujących stowarzyszenie państw trzecich z unijnym mechanizmem konieczne jest, aby Komisja zaangażowała się w skoordynowane działania z państwami trzecimi mającymi podobne cele w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami oraz w zakresie ochrony ludności. Powinno to umożliwić Komisji dostosowanie priorytetów politycznych i koordynację operacji z organami krajowymi państw trzecich uznanych za strategiczne kraje partnerskie.
- (45) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia w drodze odpowiednich aktów wykonawczych należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011²⁸.
- (46) Do przyjęcia odpowiednich aktów wykonawczych stosuje się procedurę sprawdzającą, w związku z tym, że akty te dotyczą wykonania aktów o zasięgu ogólnym.
- (47) Zgodnie z art. 85 ust. 1 decyzji Rady (UE) 2021/1764²⁹ osoby fizyczne i organy z krajów i terytoriów zamorskich (KTZ) kwalifikują się do objęcia finansowaniem pod warunkiem przestrzegania zasad i celów danego programu oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dany KTZ jest powiązany.
- (48) Unijny Mechanizm Ochrony Ludności ma być realizowany zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [XXX]* [rozporządzenie w sprawie wykonania], które ustanawia przepisy dotyczące monitorowania wydatków i ram wykonania budżetu, w tym przepisy zapewniające jednolite stosowanie zasady „nie czyni poważnych szkód” i zasady równości płci, o których mowa odpowiednio

²⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²⁹ Decyzja Rady (UE) 2021/1764 z dnia 5 października 2021 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską, w tym stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony (Decyzja w sprawie stowarzyszenia zamorskiego, łącznie z Grenlandią) (Dz.U. L 355 z 7.10.2021, s. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj>).

w art. 33 ust. 2 lit. d) i f) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, przepisy dotyczące monitorowania i sprawozdawczości w zakresie wykonania programów i działań Unii, przepisy dotyczące utworzenia unijnego portalu finansowego, przepisy dotyczące oceny programów, a także inne przepisy horyzontalne mające zastosowanie do wszystkich programów unijnych, takie jak przepisy dotyczące informacji, komunikacji i widoczności.

- (49) Jeżeli pomoc w ramach unijnego mechanizmu stanowi wkład w reagowanie Unii na potrzeby humanitarne, w szczególności w przypadkach złożonych sytuacji kryzysowych, działania wspierane finansowo na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny być spójne z zasadami humanitarnymi i zasadami dotyczącymi wykorzystania zasobów ochrony ludności i zasobów wojskowych, o których mowa w Konsensusie europejskim w sprawie pomocy humanitarnej. Działania te powinny również uwzględniać inne kryzysowe reakcje humanitarne finansowane przez Unię, zapewniając zgodność z ustalonymi wytycznymi i celami. Unijnym mechanizmem powinno się zastąpić Unijny Mechanizm Ochrony Ludności ustanowiony decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE³⁰.

- (50) Należy zatem uchylić decyzję 1313/2013/UE,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Rozdział 1

Przedmiot, zakres stosowania i definicje

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia Unijny Mechanizm Ochrony Ludności („unijny mechanizm”) i określa unijne wsparcie na rzecz gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia. Określono w nim cele, budżet na lata 2028–2034, formy finansowania unijnego oraz zasady przyznawania takiego finansowania.
2. Niniejsze rozporządzenie ustanawia w szczególności:
 - a) przepisy dotyczące funkcjonowania unijnego mechanizmu, w tym szczegółowe środki w zakresie zapobiegania, gotowości i reagowania;
 - b) przepisy dotyczące funkcjonowania Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego („ERCC”) jako organu koordynującego unijny mechanizm;

³⁰ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 924, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/1313/oj>).

- c) przepisy dotyczące ustanowienia Węzła Koordynacji Kryzysowej („Węzeł”) jako ogólnej struktury ułatwiającej orientację sytuacyjną oraz operacyjną międzysektorową gotowość i koordynację;
- d) środki wsparcia gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia.

Artykuł 2

Zakres

1. Niniejsze rozporządzenie ma na celu zapewnienie ochrony ludzi, środowiska i mienia oraz dziedzictwa kulturowego przed wszelkiego rodzaju katastrofami naturalnymi i spowodowanymi przez człowieka, w tym przed poważnymi transgranicznymi zagrożeniami zdrowia.
2. Niniejsze rozporządzenie umożliwia międzysektorową koordynację w sytuacjach, w których stosowane są inne unijne mechanizmy reagowania kryzysowego lub zarządzania ryzykiem. Przepisy rozporządzenia pozostają bez uszczerbku dla kompetencji Wysokiego Przedstawiciela w zakresie zewnętrznego wymiaru kryzysów, w tym misji i operacji prowadzonych w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony.
3. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na obowiązki wynikające z obowiązujących aktów prawnych Unii lub obowiązujących umów międzynarodowych ani na kompetencje Komisji w zakresie bezpieczeństwa personelu, aktywów i informacji Komisji. Stosuje się je bez uszczerbku dla innych aktów prawnych Unii ustanawiających przepisy szczegółowe dotyczące reagowania lub zarządzania ryzykiem związanym z sytuacjami kryzysowymi, w tym gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia, oraz w uzupełnieniu do tych aktów.
4. W tytule II niniejszego rozporządzenia ustanowiono przepisy dotyczące:
 - a) działań w zakresie zapobiegania i gotowości prowadzonych w państwach członkowskich;
 - b) działań prowadzonych w państwach trzecich, związanych z mobilizacją i wysłaniem ekspertów i unijnych zespołów ochrony ludności („zespoły EUCP”), które zapewniają doradztwo na temat środków zapobiegania ryzyku i zapewniania gotowości, a także współpracy w zakresie szkoleń oraz wymiany wiedzy i doświadczeń w ramach sieci wiedzy; oraz
 - c) działań mających wesprzeć reagowanie na zbliżającą się katastrofę lub na bezpośrednie negatywne skutki katastrofy w państwach członkowskich lub państwach trzecich, w następstwie wniosku o pomoc złożonego zgodnie z art. 28.
5. W tytule III niniejszego rozporządzenia ustanowiono przepisy dotyczące unijnego wsparcia na rzecz gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia, w szczególności na potrzeby wdrożenia rozporządzenia (UE) 2022/2371 i rozporządzenia (UE) 2022/2372.
6. Gromadzenie zapasów, o których mowa w tytule III, odbywa się zgodnie z art. 21, z wyjątkiem medycznych środków przeciwdziałania, które nie zostały określone jako zdolności rescEU.

7. Przy stosowaniu środków zapobiegania, gotowości i reagowania na podstawie niniejszego rozporządzenia uwzględnia się szczególne potrzeby, jakie mają w tym zakresie regiony odizolowane, najbardziej oddalone i inne regiony lub wyspy Unii.
8. Działania w zakresie reagowania podejmowane na podstawie niniejszego rozporządzenia uwzględniają szczególne potrzeby, jakie mają w tym zakresie kraje i terytoria zamorskie.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „katastrofa” oznacza sytuację, niezależnie od jej źródła, która ma lub może mieć poważne skutki dla ludzi, zdrowia publicznego, środowiska naturalnego, infrastruktury krytycznej lub mienia, w tym dziedzictwa kulturowego;
- 2) „kryzys” oznacza każdą bieżącą lub zbliżającą się katastrofę, która ma lub może mieć wpływ jednocześnie na wiele sektorów, bez uszczerbku dla znaczenia terminu „kryzys” w art. 2 pkt 22 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 mającego zastosowanie w postępowaniach o udzielenie zamówienia;
- 3) „sektor” oznacza konkretny obszar wzajemnie powiązanej działalności społecznej, rządowej i gospodarczej, w szczególności zdrowie, środowisko, transport, energię, bezpieczeństwo i inne obszary działalności narażone na katastrofy;
- 4) „pomoc” oznacza ekspertów, moduły, inne zdolności reagowania lub zespoły wsparcia technicznego, wraz z ich wyposażeniem i pomocą w naturze, w tym materiałami lub artykułami pierwszej potrzeby, a także oferty instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii oraz inne zdolności niezbędne do złagodzenia bezpośrednich skutków katastrofy lub kryzysu;
- 5) „gotowość” oznacza osiągnięty w wyniku podjętych uprzednio działań stan przygotowania zasobów ludzkich i środków materialnych, struktur, systemów, społeczności i organizacji do skutecznego szybkiego reagowania;
- 6) „zapobieganie” oznacza działania służące ograniczaniu ryzyka lub łagodzeniu potencjalnych negatywnych następstw katastrof dla ludzi, zdrowia publicznego, środowiska naturalnego oraz mienia, w tym dziedzictwa kulturowego;
- 7) „unijne cele w zakresie odporności na katastrofy” oznaczają cele ustanowione przez Komisję we współpracy z państwami członkowskimi w dziedzinie ochrony ludności, aby wspierać działania w zakresie zapobiegania i zapewniania gotowości służące zwiększeniu zdolności Unii i jej państw członkowskich do stawienia czoła skutkom katastrofy, która powoduje lub może spowodować skutki transgraniczne;
- 8) „wspólny system łączności i informacji w sytuacjach nadzwyczajnych” (CECIS) oznacza platformę internetową opracowaną i utrzymywaną przez Komisję, która ułatwia wymianę informacji w czasie rzeczywistym między państwami członkowskimi a ERCC;

- 9) „wczesne ostrzeżenie” oznacza skuteczne i terminowe dostarczanie informacji, które umożliwiają podjęcie działań w celu uniknięcia lub ograniczenia ryzyka i negatywnych skutków katastrofy oraz zwiększania gotowości do skutecznego reagowania;
- 10) „moduł” oznacza samowystarczającą i niezależną procedurę wykorzystania zasobów państw członkowskich, dostosowaną do wykonania wcześniej określonych zadań lub służącą zaspokojeniu wcześniej określonych potrzeb, lub mobilny zespół reagowania operacyjnego państw członkowskich, dla którego określono minimalne wymagania techniczne; obejmuje on zarówno zasoby ludzkie, jak i materialne i można go określić w kategoriach zdolności interwencyjnej lub wykonywania zadań, których jest w stanie się podjąć;
- 11) „zespół wsparcia technicznego” („TAST”) oznacza zasoby ludzkie i materialne przydzielone przez co najmniej jedno państwo członkowskie do realizacji zadań logistycznych i wspierających;
- 12) „zespół interwencyjny” oznacza wyspecjalizowaną grupę składającą się z wyszkolonego personelu i dysponującą zasobami umożliwiającymi szybkie i skuteczne reagowanie na skutki katastrof, niezgłoszoną wcześniej do europejskiej puli ochrony ludności i nieustanowioną w ramach rescEU;
- 13) „unijny zespół ochrony ludności” („zespół EUCP”) oznacza zespół składający się z ekspertów oraz, w razie potrzeby, zespołu TAST, wybierany i rozmieszczany przez ERCC zgodnie z zakresem zadań związanym z wnioskiem o słuzenie wiedzą fachową w zakresie zapobiegania lub gotowości lub o działanie w zakresie reagowania kryzysowego w kontekście bieżącego wniosku o pomoc;
- 14) „podwójne zastosowanie” oznacza zasoby i zdolności, które mogą być wykorzystywane w kontekście cywilnym i wojskowym;
- 15) „ocena ryzyka” oznacza całościowy, przekrojowy proces identyfikacji ryzyka, analizy ryzyka i szacowania ryzyka podejmowany na poziomie krajowym lub odpowiednim niższym poziomie.
- 16) „zdolność zarządzania ryzykiem” oznacza umiejętność państwa członkowskiego lub jego regionów w zakresie zmniejszania ryzyka, dostosowywania się do ryzyka lub ograniczania ryzyka (skutków i prawdopodobieństwa katastrofy) zidentyfikowanego w przeprowadzonej przez to państwo ocenie ryzyka do poziomu akceptowanego w tym państwie członkowskim. Zdolność zarządzania ryzykiem ocenia się pod względem zdolności technicznych, finansowych i administracyjnych do przeprowadzania odpowiednich ocen ryzyka, planowania zarządzania ryzykiem w zakresie zapobiegania i gotowości oraz środków zapobiegania i zapewniania gotowości;
- 17) „wsparcie ze strony państwa przyjmującego” oznacza działania podejmowane na etapie zapewniania gotowości i reagowania przez państwo otrzymujące pomoc lub jej udzielające albo Komisję w celu usunięcia przewidywalnych przeszkód dla pomocy międzynarodowej oferowanej za pośrednictwem unijnego mechanizmu. Obejmuje ono wsparcie ze strony państw członkowskich w celu ułatwienia tranzytu tej pomocy przez ich terytorium;
- 18) „wsparcie logistyczne” oznacza podstawowe wyposażenie lub usługi niezbędne do wykonywania zadań przez zdolności reagowania, w tym utworzenie centrów logistycznych;

- 19) „ewakuacja medyczna” oznacza serię skoordynowanych działań umożliwiających zorganizowany transport osób potrzebujących opieki medycznej z obszarów dotkniętych katastrofą do odpowiednich placówek medycznych w państwie członkowskim albo – w przypadku obywateli Unii – również w państwach trzecich;
- 20) „centrum ewakuacji medycznej” oznacza placówkę tranzytową ustanowioną w ramach unijnego mechanizmu, w której tymczasowo przyjmuje się ewakuowanych pacjentów i towarzyszące im osoby, zapewnia się triaż medyczny, stabilizację i całodobową opiekę nad pacjentami, a w razie potrzeby organizuje ich transport – koordynowany przez ERCC – do placówek opieki zdrowotnej w państwie członkowskim; centrum ewakuacji medycznej obejmuje określony punkt w terenie, jego personel medyczny i logistyczny oraz sprzęt i usługi wsparcia niezbędne do zapewnienia bezpiecznego przekazania pacjentów z państwa wnioskującego do państwa oferującego leczenie;
- 21) „koszty operacyjne” oznaczają wszystkie koszty utrzymania zdolności lub koszty wysłania eksperta lub zespołu EUCP w trakcie operacji. Koszty te mogą obejmować koszty związane z personelem, transportem międzynarodowym i lokalnym, logistyką, bezpieczeństwem, materiałami zużywalnymi i dostawami, utrzymaniem, a także inne koszty niezbędne do zapewnienia skutecznego wykorzystania tych zdolności;
- 22) „koszty transportu” oznaczają koszty związane z przemieszczaniem zasobów transportowych i logistycznych do miejsca wskazanego przez wnioskujące państwo członkowskie, państwo trzecie lub organizację, w tym koszty wszystkich usług, opłaty, koszty logistyczne, koszty obsługi i innych potrzeb transportowych związanych z reagowaniem, koszty paliwa i ewentualne koszty zakwaterowania, a także inne koszty pośrednie, takie jak podatki, cła w rozumieniu ogólnym i koszty tranzytu;
- 23) „państwo stowarzyszone” oznacza państwo trzecie, które podpisało z Unią umowę o uczestnictwie w działaniach prowadzonych na podstawie niniejszego rozporządzenia na takich samych warunkach jak państwa członkowskie. O ile nie określono inaczej, odniesienia do państw członkowskich należy rozumieć jako obejmujące państwa stowarzyszone;
- 24) „medyczne środki przeciwdziałania” oznaczają medyczne środki przeciwdziałania w rozumieniu art. 3 pkt 10 rozporządzenia (UE) 2022/2371;
- 25) „poważne transgraniczne zagrożenia zdrowia” oznaczają zagrożenia, o których mowa w art. 3 pkt 1 rozporządzenia (UE) 2022/2371, a także zagrożenia radiologiczne i jądrowe.

Rozdział 2

Cele i przepisy finansowe

Artykuł 4

Cele

1. Celem ogólnym niniejszego rozporządzenia jest zacieśnienie współpracy między Unią a państwami członkowskimi w dziedzinie zapobiegania wszelkiego rodzaju katastrofom naturalnym i katastrofom spowodowanym przez człowieka z myślą

o zarządzaniu ich następstwami, oraz poważnym transgranicznym zagrożeniom zdrowia, które mogą wystąpić w Unii lub poza nią, również w sytuacjach, w których mają one wpływ na kilka sektorów jednocześnie, jak również w dziedzinie przygotowania się do takich katastrof i zagrożeń oraz reagowania na nie.

2. Cel ogólny, o którym mowa w ust. 1, jest realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- a) lepsze zrozumienie i przewidywanie ryzyka i zagrożeń związanych z katastrofami, w tym ryzyka i zagrożeń związanych ze zmianą klimatu i zdrowiem publicznym, oraz aktywne działanie na rzecz zapobiegania ich potencjalnym skutkom lub łagodzenia tych skutków; wspieranie zapobiegania i gotowości; oraz zacieśnienie współpracy między organami odpowiedzialnymi za ochronę ludności i zdrowie oraz innymi właściwymi organami;
- b) ułatwianie, w szczególności za pośrednictwem sieci wiedzy, budowania zdolności na poziomie Unii i państw członkowskich, zwłaszcza przez wspieranie i zwiększanie wykorzystania wyników badań naukowych i innowacji w sytuacjach katastrof i kryzysów, zapewnianie i realizowanie programów budowania zdolności, takich jak szkolenia i ćwiczenia, przeglądy partnerskie, wysyłanie ekspertów i zespołów EUCP świadczących usługi doradztwa w zakresie środków zapobiegania ryzyku i zapewniania gotowości oraz zapewnianie wiedzy fachowej w innych formach, a także pomoc techniczną i finansową na potrzeby wspierania strategii, planów i inwestycji oraz wspomagania rozwoju zapobiegania, gotowości i odporności;
- c) zwiększenie gotowości na poziomie państw członkowskich i Unii, w tym na wszystkich poziomach społeczeństwa, do reagowania na katastrofy, w szczególności (i) przy wsparciu ERCC i Węzła oraz ich struktur komunikacyjnych i informacyjnych służących koordynacji i zapewnieniu orientacji sytuacyjnej wśród organów państw członkowskich i istniejących struktur zarządzania kryzysowego UE, (ii) przez wspieranie rozwoju i utrzymywania skutecznych systemów wczesnego ostrzegania w celu wykrywania bezpośrednich zagrożeń katastrofami i informowania o nich, aby umożliwić terminowe podjęcie działań zapobiegających skutkom lub je łagodzących, (iii) przez rozwijanie i utrzymywanie zdolności reagowania, wzmacnianie ich interoperacyjności i uwzględnianie ich potencjalnego podwójnego zastosowania w przypadku kryzysu, (iv) przez promowanie uwzględniania kwestii zapobiegania ryzyku związanemu z katastrofami i gotowości na nie w politykach i ramach finansowych na poziomie krajowym i unijnym w celu wzmocnienia długoterminowej odporności, (v) przez wspieranie gotowości i odporności wszystkich podmiotów i zainteresowanych stron, w tym wszystkich szczebli sprawowania rządów, organów cywilnych i wojskowych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego, a także zapewnianie niezbędnych funkcji społecznych w celu wzmocnienia ogólnej gotowości ludności i odporności społeczeństwa;

- d) ułatwianie szybkiego i skutecznego reagowania wewnątrz Unii, w tym w państwach, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz poza Unią, w następstwie wniosku o pomoc złożonego zgodnie z art. 28;
- e) wspieranie gotowości i reagowania państw członkowskich i Unii na kryzysy międzysektorowe, w szczególności przez zwiększenie skali pomocy w celu uwzględnienia intensywności i skutków takich kryzysów, a także przez wspieranie w razie potrzeby reagowania rozpoczętego w ramach innych unijnych instrumentów reagowania kryzysowego lub zarządzania ryzykiem, w tym za pośrednictwem Węzła, oraz przez wspieranie współpracy i koordynacji między odpowiednimi podmiotami cywilnymi i wojskowymi, w szczególności przez wspieranie tworzenia kompleksowych rozwiązań w zakresie gotowości cywilno-wojskowej;
- f) zwiększenie wysiłków państw członkowskich i Unii w zakresie gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia przez:
 - (i) wzmocnienie zdolności w zakresie zapobiegania poważnym transgranicznym zagrożeniom zdrowia oraz gotowości i szybkiego reagowania na nie, w szczególności przez wspieranie polityk i rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego, usprawnienie gromadzenia danych, systemów wczesnego ostrzegania i systemów nadzoru, oraz
 - (ii) poprawę dostaw medycznych środków przeciwdziałania przez zwiększenie ich dostępności i ułatwienie dostępu do nich, w szczególności przez rezerwację zdolności, zamawianie, gromadzenie zapasów i rozprowadzanie, a także
 - (iii) działania koordynacyjne i wzmocnienie budowania zdolności.

Artykuł 5

Gotowość i współpraca cywilno-wojskowa UE

Komisja współpracuje z Wysokim Przedstawicielem w zakresie:

- a) przyczynienia się do opracowywania środków zwiększających gotowość cywilno-wojskową i ulepszających koordynację reagowania w Unii, w porozumieniu z państwami członkowskimi;
- b) opracowania rozwiązań służących doprecyzowaniu ról i obowiązków oraz określeniu priorytetów dotyczących przygotowania i reagowania na katastrofy i kryzysy w Unii, a także ogólnounijnych scenariuszy, które będą stanowić podstawę szkoleń i ćwiczeń na szczeblu Unii, najlepszych praktyk, w tym obowiązujących procedur działania, oraz mechanizmów skutecznej współpracy i komunikacji w sytuacjach kryzysowych.

Artykuł 6

Budżet

1. Orientacyjną pulę środków finansowych na wdrożenie rozporządzenia na lata 2028–2034 określa się na poziomie 10 675 000 000 EUR w cenach bieżących.
2. Zobowiązania budżetowe na działania wykraczające poza jeden rok finansowy można rozbić na kilka lat w rocznych ratach.

3. Środki finansowe można wprowadzać do budżetu Unii poza 2034 r., aby pokryć niezbędne wydatki oraz aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zakończyły się do 2034 r.
4. Pulę środków finansowych, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz kwoty dodatkowych środków, o których mowa w art. 7, można wykorzystać także na pomoc techniczną i administracyjną na wykonanie rozporządzenia, np. na działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrolę, audyt i ewaluację, na instytucjonalne systemy i platformy informatyczne, na działania informacyjne i komunikacyjne, w tym komunikację instytucjonalną o priorytetach politycznych Unii, oraz na wszelką inną pomoc techniczną i administracyjną lub wydatki związane z personelem, poniesione przez Komisję na zarządzanie niniejszym rozporządzeniem.
5. W uzupełnieniu art. 12 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 środki na zobowiązania i środki na płatności, które nie zostaną wykorzystane do końca roku finansowego, dla którego zostały wpisane w budżecie rocznym, zostają automatycznie przeniesione i mogą zostać rozdysponowane i wypłacone odpowiednio do dnia 31 grudnia kolejnego roku. Przeniesione środki wykorzystuje się wyłącznie na działania w zakresie reagowania na katastrofy. W kolejnym roku budżetowym w pierwszej kolejności wykorzystuje się środki przeniesione z poprzedniego roku.

Artykuł 7

Dodatkowe zasoby

6. Państwa członkowskie, instytucje, organy i agencje Unii, państwa trzecie, organizacje międzynarodowe, międzynarodowe instytucje finansowe lub inne osoby trzecie mogą wnieść dodatkowe wkłady finansowe lub niefinansowe na rzecz niniejszego rozporządzenia. Dodatkowe wkłady finansowe uważa się za zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. a), d) lub e) lub art. 21 ust. 5 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
7. Zasoby przydzielone państwu członkowskiemu w ramach zarządzania dzielonego można – na prośbę tego państwa – udostępnić na rzecz niniejszego rozporządzenia. Komisja wykorzystuje te zasoby bezpośrednio lub pośrednio zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. a) lub c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Są one dodatkowe względem zasobów, o których mowa w art. 6 ust. 1 niniejszego rozporządzenia. Zasoby te wykorzystuje się na rzecz danego państwa członkowskiego. Jeżeli Komisja nie zawarła żadnego zobowiązania prawnego w ramach zarządzania bezpośredniego lub zarządzania pośredniego na środki dodatkowe udostępnione w ten sposób na rzecz niniejszego rozporządzenia, odpowiednie niezaangażowane środki można – na prośbę danego państwa członkowskiego – przekazać z powrotem na jeden lub więcej programów pierwotnych lub następców tych programów.

Artykuł 8

Finansowanie alternatywne, łączone i kumulacyjne

1. Niniejsze rozporządzenie jest wdrażane w synergii z innymi programami unijnymi. Działanie, które otrzymało wkład z innego programu unijnego, może również otrzymać wkład z niniejszego rozporządzenia. Zasady danego programu unijnego stosuje się do odpowiedniego wkładu Unii, albo do wszystkich wkładów można

zastosować jednolity zbiór zasad, można także zawrzeć jedno zobowiązanie prawne. Jeżeli wszystkie wkłady Unii są przekazywane na podstawie kosztów kwalifikowalnych, skumulowane wsparcie z budżetu Unii nie przekracza łącznych kosztów kwalifikowalnych działania i może być obliczane proporcjonalnie zgodnie z dokumentami określającymi warunki wsparcia.

2. Procedury wyboru w ramach niniejszego rozporządzenia mogą być przeprowadzane wspólnie w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego z państwami członkowskimi, instytucjami, organami i agencjami Unii, państwami trzecimi, organizacjami międzynarodowymi, międzynarodowymi instytucjami finansowymi lub innymi osobami trzecimi („partnerzy procedury wspólnego wyboru”), pod warunkiem zapewnienia ochrony interesów finansowych Unii. Takie procedury podlegają jednolitemu zbiorowi zasad i prowadzą do zawarcia jednego zobowiązania prawnego. W tym celu partnerzy procedury wspólnego wyboru mogą udostępnić zasoby na rzecz programu Unii zgodnie z art. 7 niniejszego rozporządzenia lub można im powierzyć wykonanie procedury wyboru, w stosownych przypadkach zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. W procedurach wspólnego wyboru przedstawiciele partnerów procedury wspólnego wyboru mogą również być członkami komisji oceniającej, o której mowa w art. 153 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

Artykuł 9

Stowarzyszone państwa trzecie

1. Stowarzyszenie w ramach niniejszego rozporządzenia może być otwarte na uczestnictwo następujących państw trzecich w drodze pełnego lub częściowego stowarzyszenia, zgodnie z celami określonymi w art. 4 i zgodnie z odpowiednimi umowami międzynarodowymi lub wszelkimi decyzjami przyjętymi w ramach tych umów i mającymi zastosowanie do:
 - a) członków Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a także minipaństw europejskich;
 - b) krajów przystępujących, krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów;
 - c) krajów objętych europejską polityką sąsiedztwa;
 - d) pozostałych państw trzecich.
2. Układy o stowarzyszeniu dotyczące uczestniczenia w niniejszym rozporządzeniu:
 - a) zapewniają sprawiedliwą równowagę w odniesieniu do wkładów i korzyści państw trzecich uczestniczących w niniejszym rozporządzeniu;
 - b) ustanawiają warunki uczestniczenia w niniejszym rozporządzeniu, w tym obliczanie wkładów finansowych, składających się z wkładów operacyjnych i kosztów uczestnictwa, i ich ogólnych kosztów administracyjnych;
 - c) nie przyznają żadnych uprawnień decyzyjnych w ramach w niniejszego rozporządzenia;
 - d) gwarantują prawa Unii do zapewnienia należytego zarządzania finansami i ochrony jej interesów finansowych;
 - e) w stosownych przypadkach – zapewniają ochronę interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Do celów lit. d) państwo trzecie przyznaje niezbędne prawa i dostęp wymagane na mocy rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i rozporządzenia (UE, Euratom) nr 883/2013 oraz gwarantuje, że decyzje wykonawcze nakładające zobowiązanie pieniężne na podstawie art. 299 Traktatu, a także wyroki i postanowienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, są wykonalne.

Artykuł 10

Wdrażanie i formy finansowania unijnego

1. Niniejsze rozporządzenie jest realizowane zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509 w ramach zarządzania bezpośredniego lub zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) tego rozporządzenia.
2. Finansowanie unijne może być udzielane w dowolnej formie zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509, w szczególności w formie dotacji, nagród, zamówień, darowizn o charakterze niefinansowym.
3. Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509 Komisja może udzielać państwom członkowskim dotacji bezpośrednich na działania w ramach celów szczegółowych, o których mowa w art. 4 ust. 2, bez zaproszenia do składania wniosków.
4. Dotacje w ramach celu szczegółowego, o którym mowa w art. 4 ust. 2, mogą być wykorzystywane w połączeniu ze środkami finansowymi pochodzącymi z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, banków znajdujących się w Unii lub w państwach stowarzyszonych lub z innych instytucji finansowania rozwoju lub publicznych instytucji finansowych, a także w połączeniu z finansowaniem od instytucji finansowych sektora prywatnego i inwestorów z sektora publicznego lub z sektora prywatnego, w tym poprzez partnerstwa publiczno-publiczne lub publiczno-prywatne.
5. Jeżeli finansowanie unijne zapewnia się w postaci dotacji, zapewnia się je jako finansowanie niepowiązane z kosztami lub, w razie potrzeby, jako uproszczone opcje kosztów, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509. Finansowanie może być zapewnione w formie zwrotu rzeczywistych kosztów kwalifikowalnych tylko wtedy, kiedy cele działania nie mogą zostać osiągnięte w inny sposób.
6. Do celów art. 153 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 komisja oceniająca może częściowo lub całkowicie składać się z niezależnych ekspertów zewnętrznych.

Artykuł 11

Kwalifikowalność

1. Kryteria kwalifikowalności ustanawia się, aby wspierać osiągnięcie celów określonych w art. 4 ust. 2, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509 i mają zastosowanie do wszystkich procedur udzielania zamówień w ramach niniejszego rozporządzenia.
2. W procedurach wyboru w ramach zarządzania bezpośredniego i zarządzania pośredniego jeden lub więcej następujących podmiotów prawnych może kwalifikować się do otrzymania finansowania unijnego:

- a) podmioty mające siedzibę w państwie członkowskim;
 - b) podmioty mające siedzibę w stowarzyszonym państwie trzecim;
 - c) organizacje międzynarodowe;
 - d) inne podmioty mające siedzibę w niestowarzyszonych państwach trzecich, jeżeli finansowanie takich podmiotów jest niezbędne do realizacji działania i przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w art. 4 ust. 2.
3. Oprócz art. 168 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, stowarzyszone państwa trzecie, o których mowa w art. 9 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, mogą, w stosownych przypadkach, uczestniczyć w mechanizmach udzielania zamówień określonych w art. 168 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i czerpać korzyści z tych mechanizmów. Niestowarzyszone państwa trzecie mogą uczestniczyć w postępowaniach o udzielenie zamówienia określonych w art. 168 ust. 2 i 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, jeżeli jest to konieczne do osiągnięcia celów, o których mowa w art. 4, i pod warunkiem uzyskania zgody wszystkich państw uczestniczących.
4. Procedury wyboru mające wpływ na bezpieczeństwo lub porządek publiczny, w szczególności w odniesieniu do strategicznych aktywów i interesów Unii lub jej państw członkowskich, są ograniczone zgodnie z art. 136 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.
5. W procedurach przyznawania dotacji działania nie kwalifikują się do finansowania, jeżeli te działania lub ich części są już w pełni finansowane z innych źródeł publicznych lub prywatnych, z wyjątkiem wkładów Unii w kontekście działań na rzecz synergii, o których mowa w art. 8.
6. W programie prac, o którym mowa w art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, lub w dokumentach związanych z procedurą wyboru, można doprecyzować kryteria kwalifikowalności określone w niniejszym rozporządzeniu lub określić dodatkowe kryteria kwalifikowalności w odniesieniu do konkretnych działań.

Artykuł 12

Program prac

Niniejsze rozporządzenie jest wdrażane w ramach programów prac, o których mowa w art. 110 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

TYTUŁ II

OCHRONA LUDNOŚCI

Rozdział 1

Ocena ryzyka i planowanie zarządzania ryzykiem

Artykuł 13

Unijne cele w zakresie odporności na katastrofy

Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, dalej opracowuje unijne cele w zakresie odporności na katastrofy w obszarze ochrony ludności oraz przyjmuje zalecenia w celu zdefiniowania ich jako wspólnego poziomu bazowego dla wspierania działań w zakresie zapobiegania i gotowości. Cele te opracowywane są na podstawie scenariuszy dotyczących teraźniejszości i przyszłości, w tym na podstawie danych dotyczących przestrzeni kosmicznej uzyskanych w ramach programu Copernicus, oraz scenariuszy dotyczących wpływu zmiany klimatu na ryzyko związane z katastrofami, danych dotyczących przeszłych zdarzeń i międzysektorowych analiz skutków, ze szczególnym uwzględnieniem grup szczególnie wrażliwych. Opracowując unijne cele w zakresie odporności na katastrofy, Komisja bierze pod uwagę katastrofy powtarzające się w państwach członkowskich oraz proponuje państwom członkowskim podjęcie określonych środków, w tym wszelkich środków, które mają być wdrażane z wykorzystaniem funduszy unijnych, w celu wzmocnienia odporności na takie katastrofy.

Artykuł 14

Krajowa ocena ryzyka i krajowe planowanie zarządzania ryzykiem

W celu promowania skutecznego i spójnego podejścia do zapobiegania i gotowości w ramach unijnego mechanizmu państwa członkowskie:

- a) dalej rozwijają oceny ryzyka związanego z katastrofami na poziomie krajowym lub odpowiednim niższym poziomie oraz zapewniają koordynację i spójność z innymi odpowiednimi procesami oceny ryzyka, a także publiczną dostępność tych wyników, które nie stanowią informacji szczególnie chronionych, w celu wspierania szerzenia wiedzy i gotowości wśród ludności;
- b) dalej rozwijają oceny zdolności zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami na poziomie krajowym lub odpowiednim niższym poziomie;
- c) dalej rozwijają i udoskonalają planowanie zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami na poziomie krajowym lub odpowiednim niższym poziomie, w tym w odniesieniu do współpracy transgranicznej i ryzyka o potencjalnych skutkach transgranicznych, z uwzględnieniem unijnych celów w zakresie odporności na katastrofy oraz przy zapewnieniu koordynacji i spójności z innymi odpowiednimi procesami planowania;
- d) zgodnie z zobowiązaniami międzynarodowymi usprawniają gromadzenie i rozpowszechnianie danych dotyczących strat spowodowanych katastrofami na poziomie krajowym lub odpowiednim niższym poziomie, w tym przez lepsze wykorzystanie danych pochodzących z przestrzeni kosmicznej.

Artykuł 15

Wymiana krajowych informacji dotyczących zarządzania ryzykiem

Aby wspierać kształtowanie jednolitego rozumienia ryzyka i zagrożeń związanych z katastrofami na poziomie Unii, określać wspólne potrzeby w zakresie budowania zdolności zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami, wspierać realizację unijnych celów w zakresie odporności na katastrofy oraz ułatwiać wymianę dobrych praktyk, państwa członkowskie, bez uszczerbku dla krajowych przepisów i procedur, udostępniają Komisji podsumowanie zgodnie z wytycznymi, o których mowa w art. 16 ust. 2, do dnia 31 grudnia 2028 r., a następnie co najmniej raz na pięć lat:

- a) oceny ryzyka na poziomie krajowym lub odpowiednim niższym poziomie, w tym oceny ryzyka katastrof o potencjalnych skutkach transgranicznych;
- b) ocenę zdolności zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami oraz zdolności reagowania na poziomie krajowym lub odpowiednim niższym poziomie;
- c) informacje na temat działań wspierających realizację unijnych celów w zakresie odporności na katastrofy;
- d) informacje na temat potrzeb inwestycyjnych w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami, które to potrzeby wymagają wsparcia w ramach odpowiednich instrumentów unijnych lub mogłyby z niego skorzystać.

Artykuł 16

Działania na poziomie Unii w zakresie oceny ryzyka i planowania zarządzania ryzykiem

1. W celu lepszego zrozumienia ryzyka związanego z katastrofami, na które narażona jest Unia, oraz w celu zapewnienia skoordynowanej gotowości, a także w oparciu o podsumowania, o których mowa w art. 16, oraz z uwzględnieniem wszelkich innych dostępnych danych międzysektorowych, w tym danych pochodzących z przestrzeni kosmicznej, dotyczących identyfikacji ryzyka, również na poziomie Unii, a także prac sieci wiedzy, Komisja:
 - a) co najmniej raz na pięć lat sporządza sprawozdanie zawierające międzysektorowy przegląd ryzyka związanego z katastrofami naturalnymi i spowodowanymi przez człowieka, na które narażona jest Unia, oraz postępów osiągniętych we wdrażaniu art. 14 i unijnych celów w zakresie odporności na katastrofy, o których mowa w art. 13;
 - b) określa scenariusze katastrof na poziomie Unii na potrzeby zapobiegania, gotowości i reagowania oraz dokonuje ich regularnego przeglądu;
 - c) co najmniej raz na pięć lat sporządza sprawozdanie na temat zdolności reagowania i odpowiednich zdolności na poziomie Unii oraz utrzymujących się luk w odniesieniu do zdolności reagowania na poziomie krajowym lub odpowiednim niższym poziomie, o których to zdolnościach mowa w art. 15 lit. b), przy jednoczesnym uwzględnieniu odpowiednich celów w zakresie zdolności i celów w zakresie skuteczności działania. Sprawozdanie zawiera również przegląd zmian w zakresie budżetu i kosztów odnoszących się do zdolności reagowania oraz ocenę potrzeby dalszego rozwoju tych zdolności.
2. Komisja opracowuje i aktualizuje, wraz z państwami członkowskimi, wytyczne dotyczące przedkładania podsumowania, o którym mowa w art. 15.
3. Komisja może zwrócić się do państw członkowskich o przekazanie dodatkowych informacji na temat konkretnych środków zapobiegania i zapewniania gotowości dotyczących tych rodzajów ryzyka, które skutkują regularnie występującymi lub szczególnie dotkliwymi katastrofami oraz, w stosownych przypadkach:
 - a) zaproponować wysłanie ekspertów, którzy służyliby radą w zakresie środków zapobiegania ryzyku i zapewniania gotowości; lub
 - b) przedstawiać zalecenia w celu wzmocnienia poziomu zapobiegania ryzyku i zapewniania gotowości w danym państwie członkowskim. Komisja i to

państwo członkowskie informują się wzajemnie o wszelkich środkach przyjętych w następstwie takich zaleceń.

Rozdział 2

Budowanie zdolności i gotowość

Artykuł 17

Narzędzia budowania zdolności

Komisja wspiera państwa członkowskie w zwiększaniu ich zdolności w zakresie radzenia sobie z ryzykiem, zapewniając dostęp do narzędzi, takich jak programy szkoleń i ćwiczeń, pomoc techniczna i finansowa, przeglądy partnerskie, wysyłanie ekspertów i zespołów EUCP świadczących usługi doradztwa w zakresie środków zapobiegania ryzyku i zapewniania gotowości oraz zapewnianie wiedzy fachowej w innych formach, uczenie się i dzielenie się wiedzą, a także wspieranie wykorzystania wyników badań naukowych i innowacji do zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami.

Artykuł 18

Unijna sieć wiedzy w zakresie ochrony ludności

1. Sieć wiedzy gromadzi, przetwarza i rozpowszechnia wiedzę i informacje istotne dla unijnego mechanizmu oraz dla wsparcia wspólnych inicjatyw podmiotów zajmujących się ochroną ludności i zarządzaniem ryzykiem związanym z katastrofami w Unii, w tym organizacji społeczeństwa obywatelskiego, władz lokalnych i regionalnych, sektora prywatnego i środowiska naukowego, w oparciu o podejście uwzględniające wiele rodzajów ryzyka.
2. Za pośrednictwem sieci wiedzy Komisja należyście uwzględnia wiedzę fachową dostępną w państwach członkowskich, w tym na wszystkich poziomach władzy, na poziomie Unii, na poziomie organizacji i podmiotów międzynarodowych, na poziomie państw trzecich oraz na poziomie organizacji działających w terenie.
3. Komisja i państwa członkowskie propagują zrównoważony pod względem płci i inkluzywny udział w tworzeniu i funkcjonowaniu sieci wiedzy.
4. Za pośrednictwem sieci wiedzy Komisja wspiera spójność procesów planowania i podejmowania decyzji przez ułatwianie ciągłej wymiany wiedzy i informacji obejmującej wszystkie obszary działalności w ramach unijnego mechanizmu.
5. Za pośrednictwem sieci wiedzy Komisja wspiera państwa członkowskie w szerzeniu wśród ludności wiedzy na temat ryzyka związanego z katastrofami.
6. Za pośrednictwem sieci Komisja w szczególności:
 - a) wzmacnia zbiorową zdolność w zakresie zapobiegania katastrofom, przygotowania się do nich i skutecznego reagowania na nie oraz w zakresie wspierania wymiany wiedzy i uczenia się, a także promowania inwestycji w zarządzanie ryzykiem związanym z katastrofami. Obejmuje to:
 - (i) tworzenie programów pomocy finansowej i zarządzanie nimi w celu poprawy zarządzania ryzykiem i wymiany wiedzy oraz zachęcania do rozwijania inwestycji i opracowywania planów zapobiegania i gotowości;

- (ii) stworzenie programu szkoleń i ćwiczeń oraz zarządzanie nim, a także programu wymiany ekspertów przeznaczonego dla personelu zajmującego się ochroną ludności oraz zarządzaniem katastrofami i kryzysami, obejmującego zapobieganie, gotowość i reagowanie. Programy te muszą się koncentrować na wymianie najlepszych praktyk w obszarze ochrony ludności oraz zarządzania katastrofami i kryzysami oraz zachęcać do takiej wymiany, a także obejmować wspólne kursy. Wymiana wiedzy fachowej w obszarze zarządzania katastrofami i kryzysami obejmuje wymianę specjalistów i doświadczonych wolontariuszy. Szkolenia i ćwiczenia oraz programy wymiany ekspertów mają na celu wzmocnienie współpracy i koordynacji między państwami członkowskimi a Komisją w obszarze ochrony ludności oraz zarządzania katastrofami i kryzysami, a także poprawę koordynacji, zgodności i komplementarności zdolności, o których mowa w art. 20 i 21, jak również podniesienie kompetencji ekspertów, o których mowa w art. 33;
 - (iii) tworzenie programów zapewniania i wymiany wiedzy fachowej oraz zarządzanie nimi;
- b) wzmacnia rozpowszechnianie i wykorzystanie wyników badań naukowych i innowacji na wszystkich etapach ochrony ludności i zarządzania ryzykiem związanym z katastrofami oraz pobudza interakcję między wynikami badań naukowych i innowacji, sektorem prywatnym i organami państw członkowskich;
 - c) zbiera doświadczenia zdobyte w trakcie działań na rzecz ochrony ludności podjętych w ramach unijnego mechanizmu, obejmujące aspekty odnoszące się do całego cyklu zarządzania katastrofami, w celu zapewnienia szerokiej podstawy procesów uczenia się i rozwijania wiedzy, a także zarządza tymi doświadczeniami. Do działań tych należą:
 - (i) monitorowanie, analizowanie i ocenianie wszystkich stosownych działań na rzecz ochrony ludności w ramach unijnego mechanizmu;
 - (ii) propagowanie wdrażania zdobytych doświadczeń, aby otrzymać oparte na doświadczeniu podstawy rozwoju działań w ramach cyklu zarządzania katastrofami; oraz
 - (iii) opracowanie metod i narzędzi gromadzenia, analizowania, propagowania i wdrażania zdobytych doświadczeń.Działanie to obejmuje, w stosownych przypadkach, doświadczenia zdobyte w trakcie interwencji przeprowadzonych poza terytorium Unii w zakresie wykorzystywania powiązań i synergii między pomocą udzielaną w ramach unijnego mechanizmu a pomocą humanitarną;
 - d) obsługuje platformę internetową na potrzeby sieci wiedzy w celu wspierania i ułatwiania realizacji poszczególnych zadań, o których mowa w lit. a), b) i c).
7. Wykonując zadania określone w ust. 1, Komisja zwraca szczególną uwagę na potrzeby i interesy państw członkowskich narażonych na podobne ryzyko katastrof, a także potrzebę wzmocnienia ochrony różnorodności biologicznej i dziedzictwa kulturowego.
8. Komisja zacieśnia współpracę w zakresie budowania zdolności, wykorzystania wyników badań naukowych i innowacji oraz propaguje wymianę wiedzy

i doświadczeń między siecią wiedzy a organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi, w szczególności w celu przyczynienia się do realizacji międzynarodowych zobowiązań, zwłaszcza zobowiązań wynikających z ram z Sendai dotyczących ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030.

9. Sieć promuje również operacyjne wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań finansowanych przez Unię oraz wspiera państwa członkowskie w określaniu i stosowaniu najnowocześniejszych technologii i podejść, w tym przez zamówienia publiczne na innowacje i partnerstwa publiczno-prywatne.
10. Organizację unijnej sieci wiedzy w zakresie ochrony ludności określa się w akcie wykonawczym przyjętym zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2.

Artykuł 19

Ogólne działania na rzecz zapewnienia gotowości

1. Państwa członkowskie, na zasadzie dobrowolności, rozwijają zdolności reagowania zgodnie z art. 20 i 21.
2. Komisja wspiera państwa członkowskie w szerzeniu wśród ludności wiedzy na temat ryzyka związanego z katastrofami.
3. Na wniosek państwa członkowskiego Komisja może wspierać i koordynować tymczasowe rozmieszczanie zdolności reagowania i zespołów interwencyjnych, w tym na potrzeby szkoleń, ćwiczeń, wymiany wiedzy i poprawy interoperacyjności zdolności i zespołów interwencyjnych.
4. Państwa członkowskie mogą, z zastrzeżeniem odpowiednich gwarancji bezpieczeństwa, dostarczać informacje o właściwych wojskowych zdolnościach reagowania – takich jak transport oraz wsparcie logistyczne lub medyczne – które mogłyby zostać wykorzystane jako element pomocy w ramach unijnego mechanizmu.
5. Państwa członkowskie dostarczają Komisji właściwych informacji na temat ekspertów, modułów i innych zdolności reagowania, które udostępniają w celu udzielenia pomocy w ramach unijnego mechanizmu, oraz w razie potrzeby aktualizują te informacje.
6. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania w zakresie zapewniania gotowości, by ułatwić wsparcie ze strony państwa przyjmującego.
7. Komisja przyznaje medale, aby wyrazić uznanie i uhonorować długoterminowe zaangażowanie i nadzwyczajne wkłady na rzecz unijnego mechanizmu. Medale przyznaje się zgodnie z aktami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2.
8. Bez uszczerbku dla art. 9 Komisja może koordynować priorytety polityki, a także, w razie potrzeby, działania operacyjne z organami krajowymi państwa trzeciego uznanego za strategiczny kraj partnerski, które ma zbieżne cele w dziedzinie ochrony ludności lub z którym Unia zawarła umowę w sprawie bezpieczeństwa i obrony.

Artykuł 20

Europejska pula ochrony ludności

1. Europejska pula ochrony ludności (ECP) składa się z puli dobrowolnie zaangażowanych zdolności reagowania państw członkowskich i obejmuje moduły, inne zdolności reagowania, kategorie ekspertów oraz zespoły wsparcia technicznego (TAST). Komisja ustanawia przepisy dotyczące identyfikacji ekspertów, modułów i innych zdolności reagowania z państw członkowskich, a także wymogi operacyjne dotyczące funkcjonowania i interoperacyjności modułów oraz ich wdrażania, w drodze aktu wykonawczego przyjętego zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2.
2. Pomoc udzielana przez państwo członkowskie za pośrednictwem ECP uzupełnia zdolności istniejące w państwie członkowskim występującym o pomoc, bez uszczerbku dla podstawowej odpowiedzialności państw członkowskich na ich terytorium za zapobieganie katastrofom i reagowanie na nie.
3. Na podstawie zidentyfikowanych rodzajów ryzyka oraz na podstawie stworzonych scenariuszy, o których mowa w art. 16 ust. 1 lit. b), Komisja, w drodze aktów wykonawczych, określa rodzaje i liczbę kluczowych zdolności reagowania wymaganych na potrzeby ECP („cele w zakresie zdolności reagowania”). Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2.
4. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, monitoruje postępy w osiąganiu celów w zakresie zdolności reagowania określonych w aktach wykonawczych, o których mowa w ust. 3, oraz identyfikuje potencjalnie znaczące braki w zakresie zdolności reagowania w ramach ECP. W przypadku zidentyfikowania takich braków Komisja analizuje, czy państwa członkowskie dysponują niezbędnymi zdolnościami poza ECP. Komisja zachęca państwa członkowskie do wyeliminowania znaczących braków w zakresie zdolności reagowania w ramach ECP, zgodnie ze sprawozdaniem, o którym mowa w art. 17 ust. 1 lit. c).
5. Komisja, w drodze aktu wykonawczego przyjętego zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2, ustanawia procedurę certyfikacji i rejestracji zdolności reagowania, które państwa członkowskie udostępniają na potrzeby ECP, oraz zarządza tą procedurą, a także określa wymogi dotyczące jakości i interoperacyjności zdolności reagowania.
6. Państwa członkowskie na zasadzie dobrowolności ustalają, angażują i rejestrują zdolności reagowania, które przeznaczają na potrzeby ECP, w tym odpowiednie zdolności wojskowe, które mogłyby zostać wykorzystane w ramach pomocy. Rejestracji wielonarodowych modułów dostarczonych przez przynajmniej dwa państwa członkowskie dokonują wspólnie wszystkie zainteresowane państwa członkowskie.
7. Zdolności reagowania, które państwa członkowskie udostępniają na potrzeby ECP, pozostają stale dostępne na potrzeby krajowe.
8. Wchodzące w skład ECP zdolności reagowania państw członkowskich są udostępniane na potrzeby operacji reagowania w ramach unijnego mechanizmu po tym, jak za pośrednictwem ERCC złożony zostanie wniosek o pomoc. Ostateczna decyzja o ich rozmieszczeniu podejmowana jest przez państwa członkowskie, które dokonały rejestracji danych zdolności reagowania. W przypadku gdy krajowa sytuacja kryzysowa, siła wyższa lub, w wyjątkowych przypadkach, poważne przyczyny uniemożliwiają państwu członkowskiemu udostępnienie tych zdolności

reagowania w przypadku konkretnej katastrofy, to państwo członkowskie jak najszybciej informuje o tym Komisję, odwołując się do niniejszego artykułu.

9. W przypadku rozmieszczenia zdolności reagowania państwa członkowskiego zdolności takie pozostają pod jego dowództwem i kontrolą i mogą zostać wycofane – po konsultacji z Komisją – jeżeli krajowa sytuacja kryzysowa, siła wyższa lub, w wyjątkowych przypadkach, poważne przyczyny uniemożliwiają państwu członkowskiemu dalsze utrzymywanie jego zdolności reagowania. Koordynację między różnymi zdolnościami reagowania ułatwia, w stosownych przypadkach, Komisja za pośrednictwem ERCC zgodnie z art. 25.

Artykuł 21

Zdolności rescEU

1. Zdolności rescEU zapewniają pomoc w uzupełnieniu ogólnych istniejących zdolności reagowania na poziomie krajowym oraz zdolności zgłoszonych przez państwa członkowskie do ECPP lub zaspokajają potrzeby operacyjne w celu zapewnienia skutecznego i szybkiego reagowania na wnioski o pomoc złożone zgodnie z art. 28.
2. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, określa zdolności reagowania rescEU, w oparciu między innymi o unijne oceny ryzyka zgodnie z art. 16 ust. 1, z uwzględnieniem zidentyfikowanych i pojawiających się zagrożeń oraz ogólnych zdolności i luk na poziomie Unii. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2.
3. Zdolności rescEU są nabywane, wynajmowane, leasingowane, w inny sposób pozyskiwane przez państwa członkowskie lub im przekazywane w formie darowizny.
4. Zdolności rescEU – określone w aktach wykonawczych przyjętych zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2 – mogą być wynajmowane, leasingowane lub w inny sposób pozyskiwane przez Komisję w zakresie niezbędnym do wypełnienia luk w dziedzinie transportu i logistyki.
5. W należycie uzasadnionych pilnych przypadkach Komisja może nabywać, wynajmować, leasingować lub w inny sposób pozyskiwać zdolności określone w aktach wykonawczych przyjętych zgodnie z procedurą w trybie pilnym, o której mowa w art. 35 ust. 2. W takich aktach wykonawczych:
 - a) wskazuje się niezbędny rodzaj i niezbędną ilość środków materialnych oraz niezbędnych usług wspomagających umożliwiających ich wykorzystanie, określonych już jako zdolności rescEU; lub
 - b) określa się dodatkowe środki materialne i niezbędne usługi wspomagające umożliwiające ich wykorzystanie jako zdolności rescEU oraz określa się niezbędny rodzaj i niezbędną ilość tych zdolności.
6. Zdolności rescEU są przyjmowane przez państwa członkowskie lub Komisję. Komisja i państwa członkowskie zapewniają, w stosownych przypadkach, odpowiednie geograficzne rozmieszczenie zdolności rescEU.
7. Komisja określa, w drodze aktów wykonawczych, wymogi jakości dotyczące zdolności reagowania stanowiących część zdolności rescEU, w porozumieniu z państwami członkowskimi. Takie wymogi jakości opierają się na uznanych

międzynarodowych normach, w przypadku gdy takie normy już istnieją. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2.

8. Zdolności rescEU, w tym zdolności podwójnego zastosowania, można wykorzystywać do celów krajowych wyłącznie wtedy, gdy nie są one wykorzystywane ani potrzebne do reagowania.
9. Zdolności rescEU wykorzystuje się – w tym na potrzeby rozmieszczania, wykorzystania na szczeblu krajowym, wypożyczenia lub darowizn, w tym do zarządzania rezerwami strategicznymi rescEU – zgodnie z aktami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2.
10. Zdolności rescEU udostępnia się w odpowiedzi na wniosek o pomoc złożony za pośrednictwem ERCC zgodnie z art. 28. Decyzję w sprawie ich rozmieszczenia i demobilizacji oraz wszelkie decyzje w przypadku sprzecznych wniosków podejmuje Komisja, za pośrednictwem ERCC, w ścisłej koordynacji z wnioskującym państwem członkowskim i państwem członkowskim przyjmującym daną zdolność reagowania.
11. W przypadku gdy zdolności rescEU obejmują sprzęt lub towary zużywalne, Komisja, za pośrednictwem ERCC, może podjąć decyzję o przekazaniu oferowanych zdolności rescEU w formie darowizny albo o ich wypożyczeniu.
12. Państwo członkowskie, na którego terytorium rozmieszczone są zdolności rescEU, jest odpowiedzialne za kierowanie operacjami reagowania. W przypadku rozmieszczenia poza Unią państwa członkowskie przyjmujące zdolności rescEU są odpowiedzialne za zapewnienie, aby zdolności rescEU były w pełni włączone do ogólnych działań w zakresie reagowania.
13. W przypadku rozmieszczenia Komisja, za pośrednictwem ERCC, uzgadnia z państwem członkowskim występującym o pomoc kwestie operacyjne związane z rozmieszczeniem zdolności rescEU. Państwo członkowskie występujące o pomoc ułatwia operacyjną koordynację swoich własnych zdolności oraz działań rescEU w trakcie operacji.
14. Koordynację między różnymi zdolnościami reagowania ułatwia, w stosownych przypadkach, Komisja za pośrednictwem ERCC.
15. Państwa członkowskie informuje się o operacyjnym statusie zdolności rescEU poprzez CECIS.
16. W zależności od potrzeb operacyjnych w państwach członkowskich zdolności rescEU, które mają znaczący wpływ na Unię lub państwa członkowskie lub mają znaczenie międzynarodowe, można rozmieszczać w odpowiedzi na katastrofy i kryzysy poza Unią.
17. W sytuacji gdy zdolności rescEU rozmieszcza się w państwach trzecich, państwa członkowskie mogą, w szczególnych przypadkach, odmówić rozmieszczenia własnego personelu, zgodnie z aktami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2.

Artykuł 22

Ustalenia przejściowe dotyczące rescEU

1. Do 2034 r. można udzielić unijnego wsparcia na pokrycie 75 % kosztów niezbędnych do zapewnienia szybkiego dostępu do zdolności krajowych odpowiadających zdolnościom zdefiniowanym zgodnie z art. 21 ust. 2.
2. Zdolności, o których mowa w ust. 1, uznaje się za zdolności rescEU do końca okresu, o którym mowa w tym ustępie.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 21 decyzja w sprawie rozmieszczenia zdolności, o których mowa w ust. 1, podejmowana jest przez państwo członkowskie, które udostępniło je jako zdolności rescEU. W przypadku gdy krajowa sytuacja kryzysowa, siła wyższa lub, w wyjątkowych przypadkach, poważne przyczyny uniemożliwiają państwu członkowskiemu udostępnienie tych zdolności w przypadku konkretnej katastrofy, to państwo członkowskie jak najszybciej informuje o tym Komisję, odwołując się do niniejszego artykułu.

Artykuł 23

Przewidywanie i wczesne ostrzeganie

1. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, podejmuje następujące działania w celu zwiększenia zdolności w zakresie przewidywania i wczesnego ostrzegania, w oparciu o zdolności Unii wynikające z wykorzystania przestrzeni kosmicznej zapewniane przez Copernicus, Galileo i, w razie potrzeby, inne usługi kosmiczne:
 - a) dalsze usprawnianie transgranicznych systemów wykrywania i wczesnego ostrzegania stanowiących przedmiot zainteresowania Unii w celu łagodzenia bezpośrednich skutków katastrof;
 - b) zintegrowanie i usprawnienie istniejących transgranicznych systemów wykrywania i wczesnego ostrzegania z zastosowaniem podejścia uwzględniającego wiele rodzajów ryzyka w celu zminimalizowania czasu reakcji;
 - c) utrzymywanie i dalszy rozwój zdolności w zakresie orientacji i analizy sytuacyjnej;
 - d) monitorowanie katastrof, a w stosownych przypadkach dokonywanie oceny skutków zmiany klimatu, oraz zapewnianie doradztwa na podstawie wiedzy naukowej;
 - e) przekładanie danych naukowych na informacje użyteczne operacyjnie;
 - f) tworzenie, utrzymywanie i rozwijanie europejskich partnerstw naukowych zajmujących się wszystkimi rodzajami zagrożeń, i tym samym propagowanie wzajemnych powiązań między krajowymi systemami wczesnego ostrzegania i alarmowania, oraz potencjalne łączenie takich systemów z ERCC i odpowiednimi systemami informatycznymi;
 - g) wspieranie wysiłków podejmowanych przez państwa członkowskie i upoważnione organizacje międzynarodowe przy tworzeniu ich systemów wczesnego ostrzegania przez dostarczanie wiedzy naukowej, innowacyjnych technologii i wiedzy fachowej, w tym za pośrednictwem sieci wiedzy.
2. Instrument doradztwa naukowo-technicznego łączy istniejące inicjatywy, programy, narzędzia i usługi, takie jak usługi programu Copernicus, aby wykorzystać specjalistyczną wiedzę naukową i techniczną do wsparcia gotowości operacyjnej,

analizy i orientacji sytuacyjnej Węzła, ERCC i państw członkowskich na potrzeby przewidywania katastrof i kryzysów, przygotowania się do nich i reagowania na nie, zgodnie z podejściem międzysektorowym, ukierunkowanym na usługi i uwzględniającym wszystkie zagrożenia.

3. Każde państwo członkowskie może podjąć decyzję o skorzystaniu z usług w zakresie zarządzania kryzysowego zapewnianych przez Galileo, EGNOS, Copernicus, IRIS², GOVSATCOM lub usługi świadomości sytuacyjnej w przestrzeni kosmicznej.

Artykuł 24

Publiczne systemy ostrzegania

1. Komisja współpracuje z państwami członkowskimi w zakresie włączania satelitarnej usługi ostrzegania o zagrożeniach Galileo do krajowych publicznych systemów ostrzegania.
2. Komisja wspiera państwa członkowskie w zwiększaniu gotowości ludności oraz uświadamianiu o bieżących sytuacjach alarmowych w całej Unii.
3. W przypadku katastrofy transgranicznej Węzeł i ERCC mogą ułatwiać wymianę informacji między zainteresowanymi państwami w kwestii korzystania z satelitarnej usługi ostrzegania o zagrożeniach Galileo. Na wniosek państwa członkowskiego Węzeł i ERCC mogą rozpowszechniać w imieniu tego państwa członkowskiego publiczne komunikaty ostrzegawcze za pośrednictwem satelitarnej usługi ostrzegania o zagrożeniach Galileo w tym państwie członkowskim.
4. Komisja ustanawia procedury korzystania z satelitarnej usługi ostrzegania o zagrożeniach Galileo w celu udzielenia pomocy państwom trzecim, które wnioskuje o taką usługę.
5. Publiczne komunikaty ostrzegawcze, o których mowa w ust. 3, mogą uwzględniać informacje pochodzące z unijnych usług świadomości sytuacyjnej w przestrzeni kosmicznej, w szczególności usług obserwacji i śledzenia obiektów kosmicznych.

Artykuł 25

Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego

1. Zadaniem ERCC jest zwiększanie wspólnej orientacji sytuacyjnej dotyczącej ryzyka objętego zakresem niniejszego rozporządzenia oraz zapewnienie całodobowej zdolności operacyjnej, a także służyć państwom członkowskim i Komisji pomocą w osiągnięciu celów niniejszego rozporządzenia.
2. ERCC ściśle współpracuje z krajowymi organami ochrony ludności oraz odpowiednimi instytucjami i organami Unii.
3. W szczególności ERCC koordynuje, monitoruje i wspiera w czasie rzeczywistym reagowanie na poziomie Unii.
4. ERCC ma dostęp do zdolności operacyjnych i analitycznych oraz zdolności w zakresie monitorowania, zarządzania informacjami i komunikacji w odniesieniu do różnorodnych katastrof wewnątrz Unii i poza jej terytorium, a także jest odpowiednio wyposażone, żeby odbierać i przetwarzać informacje niejawnie UE.
5. Państwa członkowskie wyznaczają punkty kontaktowe na potrzeby działalności ERCC i informują o tym Komisję. Interakcję ERCC z punktami kontaktowymi

państw członkowskich określa się w drodze aktu wykonawczego przyjętego zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2.

Artykuł 26

Węzeł Koordynacji Kryzysowej

1. Bez uszczerbku dla art. 25 ustanawia się niniejszym Węzeł Koordynacji Kryzysowej (Węzeł). Węzeł wykorzystuje strukturę i zdolności ERCC, w tym jego zdolności analityczne i naukowe, orientację sytuacyjną i całodobową zdolność operacyjną na potrzeby kryzysów międzysektorowych.
2. Węzeł ściśle współpracuje z Centrum Reagowania Kryzysowego ESDZ w zakresie zewnętrznego wymiaru kryzysów międzysektorowych, w poszanowaniu jego ról i kompetencji.
3. Węzeł przewiduje i monitoruje ryzyko związane z kryzysami międzysektorowymi, w tym opracowuje regularne analizy perspektyw operacyjnych dotyczące ryzyka międzysektorowego i ryzyka obejmującego wszystkie zagrożenia.
4. Węzeł zapewnia koordynację z odpowiednimi organami krajowymi wyznaczonymi zgodnie z ust. 5, służbami Komisji, instytucjami i organami Unii oraz zapewnia wsparcie w sytuacjach, o których mowa w art. 29 ust. 1.
5. Państwa członkowskie wyznaczają punkty kontaktowe na potrzeby działalności Węzła i odpowiednio informują o nich Komisję.

Rozdział 3 Reagowanie

Artykuł 27

Zawiadamianie o katastrofach

1. W przypadku wystąpienia lub groźby wystąpienia na terytorium Unii katastrofy mającej lub mogącej mieć skutki transgraniczne państwo członkowskie, w którym ta katastrofa nastąpiła lub przypuszczalnie nastąpi, niezwłocznie zawiadamia o tym państwa członkowskie, które mogą zostać nią dotknięte, oraz Komisję. Zawiadomienie Komisji nie jest wymagane, gdy obowiązek zawiadomienia został już dopełniony zgodnie z innymi przepisami Unii, Traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej lub obowiązującymi umowami międzynarodowymi.
2. W przypadku wystąpienia lub groźby wystąpienia na terytorium Unii katastrofy, która przypuszczalnie spowoduje złożenie wniosku o pomoc przez przynajmniej jedno państwo członkowskie, państwo członkowskie, w którym ta katastrofa nastąpiła lub przypuszczalnie nastąpi, niezwłocznie zawiadamia Komisję, że można spodziewać się złożenia za pośrednictwem ERCC wniosku o pomoc, tak aby Komisja mogła, stosownie do sytuacji, poinformować pozostałe państwa członkowskie i włączyć do działania swoje właściwe służby.
3. Zawiadomienia, o których mowa w ust. 1 i 2, przekazuje się, w stosownych przypadkach, za pomocą CECIS. Komisja określa komponenty CECIS oraz organizację wymiany informacji za jego pośrednictwem w drodze aktu

wykonawczego przyjętego zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2.

4. Węzeł zapewnia odpowiednie ramy przyjmowania powiadomień o kryzysach, otrzymywanych przez Komisję za pośrednictwem innych instrumentów unijnych.

Artykuł 28

Wniosek o pomoc

1. W przypadku wystąpienia lub groźby wystąpienia katastrofy państwo członkowskie lub państwo trzecie dotknięte tą katastrofą może zwrócić się o pomoc za pośrednictwem ERCC. Wniosek o pomoc musi być jak najbardziej szczegółowy. Może on obejmować w szczególności wniosek o moduły, zespoły interwencyjne, artykuły pierwszej potrzeby i sprzęt, zasoby logistyczne, zasoby transportowe i wszelkie inne zasoby. Komisja ustanawia procedury operacyjne dotyczące reagowania na katastrofy w drodze aktu wykonawczego przyjętego zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2.
2. W wyjątkowych okolicznościach nawet w przypadku braku wniosku o pomoc ze strony państwa trzeciego dotkniętego katastrofą państwo członkowskie może, ze względów humanitarnych, zwrócić się o uruchomienie unijnego mechanizmu. Wdrażanie unijnego mechanizmu odbywa się zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa międzynarodowego (w tym za wyraźną lub dorozumianą zgodą państwa dotkniętego katastrofą). Ogólne działania w zakresie reagowania są koordynowane z Organizacją Narodów Zjednoczonych i jej agencjami i obejmują skuteczne przyjmowanie ofert i udzielanie pomocy.
3. Jeżeli państwo dotknięte katastrofą jest państwem trzecim, o pomoc może również zwrócić się Organizacja Narodów Zjednoczonych i jej agencje lub odpowiednia organizacja międzynarodowa – w imieniu państwa dotkniętego katastrofą i za jego zgodą. Komisja określa odpowiednie organizacje międzynarodowe w drodze aktu wykonawczego przyjętego zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2.
4. Wniosek o pomoc traci ważność po upływie nie więcej niż 90 dni, chyba że ERCC otrzymało nowe informacje uzasadniające konieczność kontynuowania pomocy lub udzielenia dodatkowej pomocy.
5. Instrument doradztwa naukowo-technicznego (STAF) łączy istniejące zdolności analityczne i naukowe, w tym zdolności oferowane przez ERCC, niezbędne do podjęcia w działań w zakresie reagowania. Państwo dotknięte katastrofą może zwrócić się do ERCC o uruchomienie STAF, w tym usług zapewnianych przez unijne zdolności kosmiczne, oraz o uzyskanie dostępu do danych pochodzących z przestrzeni kosmicznej.
6. Po otrzymaniu wniosku o pomoc Komisja, za pośrednictwem ERCC, stosownie do sytuacji i niezwłocznie:
 - a) przekazuje wniosek do punktów kontaktowych państw członkowskich;
 - b) gromadzi i analizuje informacje na temat sytuacji w celu opracowania wspólnej oceny sytuacji i reakcji na tę sytuację oraz rozsyła je bezpośrednio do państw członkowskich;

- c) w razie potrzeby ułatwia koordynację i udzielanie pomocy przez obecność na miejscu eksperta lub zespołu EUCP oraz dodatkowe niezbędne działania wspierające i uzupełniające;
 - d) doradza w sprawie rodzaju pomocy niezbędnej do złagodzenia skutków katastrofy;
 - e) w porozumieniu z państwem członkowskim lub państwem trzecim dotkniętym katastrofą wydaje zalecenia dotyczące udzielania pomocy za pośrednictwem unijnego mechanizmu oraz zwraca się do państw członkowskich o rozmieszczenie zdolności i ułatwienie koordynacji potrzebnej pomocy. W przypadku gdy państwem występującym o pomoc jest państwo członkowskie, podejmuje ono odpowiednie działania, aby ułatwić wsparcie ze strony państwa przyjmującego dla przychodzącej pomocy zgodnie z zaleceniem w sprawie wsparcia ze strony państwa przyjmującego.
7. W przypadku gdy państwem dotkniętym katastrofą jest państwo trzecie, Komisja:
- a) utrzymuje kontakt z państwem dotkniętym katastrofą w zakresie szczegółów technicznych, takich jak dokładne potrzeby, przyjmowanie ofert oraz praktyczne uzgodnienia dotyczące przyjmowania i rozprowadzania pomocy na szczeblu lokalnym;
 - b) utrzymuje kontakt z Organizacją Narodów Zjednoczonych i jej agencjami lub wspiera je, a także współpracuje z innymi właściwymi podmiotami uczestniczącymi w całościowych wysiłkach na rzecz niesienia pomocy w celu uzyskania jak największej synergii działań i ich komplementarności oraz zapobiegania ich powielaniu i powstawaniu w nich luk;
 - c) utrzymuje kontakt ze wszystkimi właściwymi podmiotami, zwłaszcza w końcowej fazie interwencji pomocowej, w celu ułatwienia sprawnego przekazania obowiązków.
8. Każde państwo członkowskie, do którego za pośrednictwem unijnego mechanizmu skierowany został wniosek o pomoc, niezwłocznie ustala, czy jest w stanie udzielić takiej pomocy, i informuje ERCC za pośrednictwem CECIS o swojej decyzji o udzieleniu pomocy, wskazując jej zakres i warunki. ERCC przekazuje państwom członkowskim aktualne informacje.
9. Interwencje poza terytorium Unii objęte zakresem niniejszego artykułu mogą być prowadzone jako samodzielne interwencje pomocowe albo jako wkład w interwencję kierowaną przez organizację międzynarodową. Koordynowanie operacji przez Unię musi być w pełni zintegrowane z całościową koordynacją prowadzoną przez Organizację Narodów Zjednoczonych i jej agencje oraz odbywać się z poszanowaniem ich wiodącej roli. W przypadku katastrof spowodowanych przez człowieka lub złożonych sytuacji kryzysowych Komisja zapewnia spójność działań z Konsensusem europejskim w sprawie pomocy humanitarnej oraz poszanowanie zasad humanitarnych.
10. Komisja i państwa członkowskie określają i propagują synergie między pomocą w zakresie ochrony ludności a finansowaniem pomocy humanitarnej świadczonej przez Unię i państwa członkowskie przy planowaniu operacji reagowania na kryzysy humanitarne poza terytorium Unii.
11. Koordynacja pomocy dla państw trzecich prowadzona za pośrednictwem unijnego mechanizmu nie wpływa ani na dwustronne kontakty i pomoc między państwami

członkowskimi a państwem dotkniętym katastrofą, ani na współpracę państw członkowskich z Organizacją Narodów Zjednoczonych i innymi odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi. Takie dwustronne kontakty i pomoc mogą być również wykorzystywane do wspierania koordynacji za pośrednictwem unijnego mechanizmu oraz do przekazywania ERCC informacji o wszelkich dwustronnych kontaktach i pomocy udzielonej państwu dotkniętemu katastrofą.

12. Pomoc może być oferowana przez inne instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i koordynowana w ramach reagowania na podstawie niniejszego artykułu.

Artykuł 29

Wsparcie w kryzysach międzysektorowych

1. Węzeł może być wykorzystywany do udzielania wsparcia w kryzysach międzysektorowych w następujących przypadkach:
 - a) gdy reagowanie inicjuje się w ramach innych unijnych instrumentów zarządzania ryzykiem;
 - b) w przypadkach, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. b) decyzji wykonawczej Rady (UE) 2018/1993³¹;
 - c) w przypadkach, o których mowa w art. 4 decyzji Rady 2014/415/UE³²;
 - d) gdy o wsparcie zwraca się Rada;
 - e) w przypadku stanu zagrożenia zdrowia publicznego na poziomie Unii zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2022/2371 lub w przypadku ogłoszenia przez WHO stanu zagrożenia zdrowia o zasięgu międzynarodowym.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, unijne wsparcie reagowania może pokryć do 100 % kosztów, w zależności od skali i skutków kryzysu.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, Komisja może udzielać zamówień lub przyznawać państwom członkowskim dotacje na udzielanie zamówień na środki materialne i wszelkie niezbędne usługi wspomagające niezbędne do uzupełnienia pomocy w ramach unijnego mechanizmu.
4. W przypadku gdy unijny mechanizm zapewnia wsparcie reagowania lub gdy Węzeł ułatwia reagowanie zainicjowane w ramach innych unijnych instrumentów zarządzania ryzykiem, do celów ustalenia, czy w działaniach objętych niniejszym rozdziałem będą uczestniczyć państwa stowarzyszone, bierze się pod uwagę zakres stosowania tych instrumentów.

Artykuł 30

Pomoc konsularna

³¹ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2018/1993 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zintegrowanych uzgodnień UE dotyczących reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych (Dz.U. L 320 z 17.12.2018, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/1993/oj).

³² 2014/415/UE: decyzja Rady z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie uzgodnień dotyczących zastosowania przez Unię klauzuli solidarności (Dz.U. L 192 z 1.7.2014, s. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2014/415/oj>).

1. W wyjątkowych okolicznościach unijny mechanizm może być wykorzystywany do zapewniania wsparcia w zakresie ochrony ludności przeznaczonego na świadczenie pomocy konsularnej obywatelom Unii w przypadku katastrof w państwach trzecich, jeżeli wystąpi o to dane państwo członkowskie.
2. Wsparcie w zakresie ochrony ludności przeznaczone na świadczenie pomocy konsularnej odzwierciedla solidarność między państwami członkowskimi i obejmuje w szczególności repatriację, ewakuację i pomoc w wyjeździe, a także inne działania pomocowe.
3. Skalę unijnego wsparcia można zwiększyć, biorąc pod uwagę różnorodność narodowości obywateli Unii objętych danym działaniem.
4. Państwo członkowskie przeprowadzające działanie w zakresie pomocy konsularnej może zwrócić się do pasażerów albo państw członkowskich, których obywatele są objęci danym działaniem, o udział w kosztach związanych z tym działaniem. W przypadku gdy pomocy udziela się obywatelowi Unii posiadającemu obywatelstwo państwa członkowskiego, które nie jest reprezentowane w państwie trzecim, jak określono w art. 6 dyrektywy (UE) 2015/637, zastosowanie mają art. 14 i 15 tej dyrektywy.

Rozdział 4

Unijne wsparcie na rzecz reagowania

Artykuł 31

Unijne wsparcie na rzecz reagowania

1. Komisja wspiera działania w zakresie reagowania, o których mowa w art. 32, przez:
 - a) dostarczanie informacji na temat sprzętu oraz zasobów transportowych i logistycznych, które państwa członkowskie postanawiają udostępnić, oraz wymianę takich informacji w celu ułatwienia połączenia takiego sprzętu lub zasobów transportowych i logistycznych w jedną pulę;
 - b) pomaganie państwom członkowskim w określaniu zasobów transportowych i logistycznych oraz sprzętu, które mogą pochodzić z innych źródeł, w tym z rynku komercyjnego, i ułatwianie im dostępu do takich zasobów;
 - c) finansowanie zasobów transportowych i logistycznych, w tym zasobów wojskowych, a także kosztów operacyjnych niezbędnych do zapewnienia szybkiego reagowania, w tym w przypadku gdy państwo dotknięte katastrofą potrzebuje zasobów transportowych i logistycznych.
2. Działania, o których mowa w art. 32, kwalifikują się do unijnego wsparcia na rzecz reagowania tylko wtedy, gdy spełnione są następujące kryteria:
 - a) złożono wniosek o pomoc zgodnie z art. 28;
 - b) dodatkowe zasoby transportowe i logistyczne są niezbędne do zapewnienia skuteczności reagowania;
 - c) pomoc odpowiada potrzebom ustalonym przez ERCC i udzielana jest zgodnie z zaleceniami wydanymi przez ERCC w sprawie specyfikacji technicznych, jakości, terminów oraz warunków jej udzielania;

- d) pomoc została przyjęta przez państwo występujące o nią, bezpośrednio lub za pośrednictwem Organizacji Narodów Zjednoczonych lub jej agencji albo innej odpowiedniej organizacji międzynarodowej, w ramach unijnego mechanizmu; oraz
 - e) pomoc uzupełnia, w przypadku katastrof w państwach trzecich, ogólne unijne działania humanitarne.
3. Jeżeli państwo członkowskie występuje do Komisji o zamówienie usług transportowych, Komisja wzywa do częściowego zwrotu kosztów, zgodnie ze stawkami finansowania określonymi w załączniku I.

Artykuł 32

Reagowanie

1. W celu propagowania skutecznego reagowania Komisja wspiera państwa członkowskie oferujące pomoc przez:
- a) określanie i uzyskiwanie dostępu do sprzętu, zasobów oraz usług transportowych i logistycznych, takich jak usługi transportowe zamawiane od podmiotów prywatnych lub innych podmiotów, w formie dostępu do rynku komercyjnego lub innych źródeł za pośrednictwem Komisji oraz ułatwianie dostępu do takich zasobów;
 - b) dostarczanie i udostępnianie informacji na temat sprzętu, zasobów transportowych i logistycznych oraz usług łączonych w jedną pulę z innymi państwami członkowskimi oraz ułatwianie tworzenia i utrzymywania węzłów logistycznych ułatwiających łączenie takiego sprzętu lub zasobów transportowych i logistycznych w jedną pulę;
 - c) wspieranie transportu spontanicznie zaoferowanej pomocy, która nie została wcześniej zgłoszona do ECPP;
 - d) ułatwianie działań umożliwiających tworzenie centrów ewakuacji medycznej i prowadzenie ewakuacji medycznej;
 - e) przygotowanie do mobilizacji i wysłania ekspertów i zespołów EUCP;
 - f) przygotowanie do mobilizacji i wysłania zespołów interwencyjnych;
 - g) ustanowienie i utrzymywanie zdolności szybkiego reagowania w ramach sieci wyszkolonych ekspertów z państw członkowskich;
 - h) tymczasowe wstępne rozmieszczenie i koordynację zdolności reagowania w sytuacjach zwiększonego ryzyka oraz na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, z uwzględnieniem oceny Komisji;
 - i) tymczasowe rozmieszczanie zdolności reagowania w okresach i na obszarach doświadczających zwiększonego lub powtarzającego się ryzyka sezonowego oraz na wniosek państwa członkowskiego;
 - j) transport pomocy potrzebnej w przypadku katastrof ekologicznych, gdy zastosowanie ma zasada „zanieczyszczający płaci” i spełnione są następujące warunki:
 - (i) o wsparcie finansowe Unii na potrzeby transportu zwróciło się dotknięte katastrofą państwo członkowskie lub pomagające państwo członkowskie na podstawie należycie uzasadnionej oceny potrzeb;

- (ii) dotknięte katastrofą państwo członkowskie lub, w stosownych przypadkach, pomagające państwo członkowskie, podejmuje wszelkie niezbędne kroki w celu zażądania i uzyskania odszkodowania od zanieczyszczającego zgodnie ze wszystkimi mającymi zastosowanie przepisami prawa międzynarodowego, unijnego lub krajowego;
 - (iii) po otrzymaniu odszkodowania od zanieczyszczającego, dotknięte katastrofą państwo członkowskie lub, w stosownych przypadkach, pomagające państwo członkowskie, natychmiast zwraca Unii pokryte przez nią koszty.
 - k) podejmowanie niezbędnych dodatkowych działań wspomagających i uzupełniających w celu ułatwienia jak najskuteczniejszej koordynacji reagowania.
2. W przypadku operacji transportowych prowadzonych przez państwa członkowskie z miejsca utworzenia wspólnej puli do miejsca docelowego jedno z państw członkowskich obejmuje rolę przewodnią i występuje o unijne wsparcie w formie dotacji lub ułatwienia dostępu do niezbędnych zasobów i usług na potrzeby całej operacji.
 3. Koszty związane z ust. 1 lit. h) oraz i) nie są kwalifikowalne, jeżeli są pokrywane w ramach wsparcia ze strony państwa przyjmującego.
 4. W przypadku katastrofy ekologicznej, o której mowa w ust. 1 lit. j), niemającej wpływu na państwo członkowskie, działania, o których mowa w lit. j), realizuje pomagające państwo członkowskie.
 5. Komisja może uzupełniać zasoby transportowe i logistyczne dostarczone przez państwa członkowskie dodatkowymi zasobami koniecznymi do zapewnienia szybkiego reagowania.
 6. Komisja może ułatwić reagowanie, opracowując materiały kartograficzne w celu sprawnego rozmieszczenia i mobilizacji zasobów, mając na uwadze w szczególności specyfikę regionów transgranicznych w przypadku ryzyka transgranicznego w kilku państwach.
 7. Komisja ustanawia przepisy dotyczące wysyłania ekspertów i zespołów EUCP w drodze aktu wykonawczego przyjętego zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 35 ust. 2.
 8. Jeżeli państwo członkowskie występuje do Komisji o zamówienie usług transportowych, Komisja wzywa do częściowego zwrotu kosztów, zgodnie ze stawkami finansowania określonymi w załączniku I.

Artykuł 33

Wysyłanie ekspertów i zespołów EUCP

1. Na wniosek państwa członkowskiego, państwa trzeciego, Organizacji Narodów Zjednoczonych lub jej agencji bądź odpowiedniej organizacji międzynarodowej określonej zgodnie z art. 28 ust. 3 Komisja może wybierać i powoływać poszczególnych ekspertów lub zespoły EUCP złożone z ekspertów wyznaczonych przez państwa członkowskie oraz wspierać wysyłanie tych ekspertów i zespołów z myślą o poradnictwie w zakresie środków zapobiegania lub zapewniania gotowości

lub w celu wspierania wspólnej oceny sytuacji i potrzeb, ułatwiania koordynacji pomocy lub zapewniania doradztwa technicznego.

2. W przypadku gdy unijny mechanizm zapewnia wsparcie w sytuacjach, o których mowa w art. 29, do wspierania wysyłania ekspertów lub zespołów EUCP można wykorzystać unijny mechanizm i zdolności Węzła. Eksperci z Komisji oraz innych instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii – w tym Grupy Zadaniowej UE ds. Zdrowia ustanowionej zgodnie z art. 11 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 851/2004³³ – mogą zostać włączeni do zespołu w celu wspierania zespołu EUCP i ułatwiania kontaktów z Węzłem. Eksperci wysłani przez agencje ONZ lub inne organizacje międzynarodowe mogą zostać włączeni do zespołu w celu zacieśnienia współpracy i ułatwienia wspólnych ocen sytuacji.
3. Gdy wymaga tego skuteczność operacyjna, Komisja – w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi – może ułatwiać zaangażowanie dodatkowych ekspertów, poprzez ich wysłanie, oraz wsparcie techniczne i naukowe i pozyskanie specjalistycznej wiedzy naukowej, wiedzy z zakresu ratownictwa medycznego i wiedzy sektorowej.
4. Procedura wyboru i powołania ekspertów jest następująca:
 - a) państwa członkowskie wyznaczają podlegających im ekspertów, którzy mogą być wysłani jako członkowie zespołów EUCP;
 - b) Komisja wybiera ekspertów i kierownika zespołu na podstawie ich kwalifikacji i doświadczenia, w tym poziomu przeszkolenia w zakresie unijnego mechanizmu, doświadczenia z wcześniejszych misji zrealizowanych w ramach unijnego mechanizmu oraz uczestnictwa w innych międzynarodowych działaniach mających na celu niesienie pomocy; wybór dokonywany jest także w oparciu o inne kryteria, takie jak znajomość języków, tak aby zapewnić, że cały zespół dysponuje umiejętnościami niezbędnymi w danej sytuacji;
 - c) Komisja wybiera ekspertów i kierowników zespołów do misji w porozumieniu z wyznaczającymi ich państwami członkowskimi;
 - d) Komisja zawiadamia państwa członkowskie o dodatkowym wsparciu eksperckim zapewnianym zgodnie z ust. 3.
5. Wysłani eksperci lub zespoły EUCP ułatwiają koordynację zdolności reagowania państw członkowskich i współpracują z właściwymi organami państwa występującego o pomoc. ERCC utrzymuje ścisły kontakt z zespołami ekspertów oraz dostarcza im wskazówek i wsparcia logistycznego.
6. Komisja, za pośrednictwem ERCC, wspiera ekspertów i zespoły EUCP, którzy zostali wybrani, wyznaczeni lub wysłani na podstawie niniejszego artykułu, w przygotowaniu planu bezpieczeństwa i ochrony, dzieląc się własną oceną bezpieczeństwa i zapewniając instrukcje dotyczące bezpieczeństwa w ramach instrukcji na temat misji. Komisja wspiera ekspertów i zespoły EUCP w przygotowywaniu dodatkowych środków łagodzących i innych niezbędnych środków przed ich wysłaniem lub w trakcie ich misji.

³³ Rozporządzenie (WE) nr 851/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. ustanawiające Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób, Dz.U. L 142 z 30.4.2004, s. 1.

TYTUŁ III

GOTOWOŚĆ I REAGOWANIE NA STANY ZAGROŻENIA ZDROWIA

Artykuł 34

Gotowość i reagowanie na stany zagrożenia zdrowia

Komisja wspiera państwa członkowskie we wzmacnianiu zdolności w zakresie zapobiegania poważnym transgranicznym zagrożeniom zdrowia, gotowości na nie i reagowania na nie, w szczególności przez:

- a) wspieranie gromadzenia danych, wymiany informacji, systemów wczesnego ostrzegania i nadzoru;
- b) zwiększenie dostępności medycznych środków przeciwdziałania i ułatwienie dostępu do nich, w tym przez ich zamawianie, rezerwację zdolności, a także ich gromadzenie i rozprowadzanie;
- c) budowanie zdolności;
- d) wspieranie działań na rzecz rozwoju, wdrażania i monitorowania, w tym przez współpracę między organami krajowymi i zainteresowanymi stronami, oraz opracowywania i wdrażania niezbędnych narzędzi i infrastruktury, w tym infrastruktury informatycznej.

TYTUŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 35

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku gdy opinia komitetu ma zostać uzyskana w drodze procedury pisemnej, procedura ta kończy się bez osiągnięcia rezultatu, gdy – przed upływem terminu na wydanie opinii – zdecyduje o tym przewodniczący komitetu lub wniesie o to zwykła większość członków komitetu.
4. Zgodnie z umowami międzynarodowymi zawartymi przez Unię przedstawiciele państw trzecich lub organizacji międzynarodowych mogą zostać zaproszeni jako obserwatorzy do udziału w posiedzeniach komitetu na warunkach określonych w jego regulaminie, z uwzględnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego Unii lub jej państw członkowskich. Przedstawiciele państw trzecich lub organizacji międzynarodowych nie uczestniczą w obradach dotyczących kwestii związanych

z kwalifikowalnością podmiotów z państw trzecich lub organizacji międzynarodowych.

Artykuł 36

Uchylenie

Decyzja nr 1313/2013/UE traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2028 r.

Artykuł 37

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację ani modyfikację przedmiotowych działań aż do ich zamknięcia, zgodnie z decyzją nr 1313/2013/UE lub rozporządzeniem (UE) 2021/522, które stosuje się nadal do tych działań aż do ich zamknięcia.
2. Pula środków finansowych w ramach niniejszego rozporządzenia może również obejmować wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia ze środków przyjętych na podstawie decyzji nr 1313/2013/UE lub rozporządzenia (UE) 2021/522 na unijny mechanizm.

Artykuł 38

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2028 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH I CYFROWYCH REGULACJI

1.	STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY	3
1.1.	Tytuł wniosku/inicjatywy	3
1.2.	Obszary polityki, których dotyczy wnioski/inicjatywa	3
1.3.	Cel(e).....	3
1.3.1.	Cel(e) ogólny(-e).....	3
1.3.2.	Cel(e) szczegółowy(-e)	3
1.3.3.	Oczekiwane wyniki i wpływ	3
1.3.4.	Wskaźniki dotyczące realizacji celów	3
1.4.	Wniosek/inicjatywa dotyczy:	4
1.5.	Uzasadnienie wniosku/inicjatywy.....	4
1.5.1.	Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy	4
1.5.2.	Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tej sekcji „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.	4
1.5.3.	Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań	4
1.5.4.	Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami	5
1.5.5.	Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym możliwości przegrupowania środków	5
1.6.	Czas trwania wniosku/inicjatywy i jego/jej wpływu finansowego	6
1.7.	Planowane metody wykonania budżetu	6
2.	ŚRODKI ZARZĄDZANIA	8
2.1.	Zasady nadzoru i sprawozdawczości	8
2.2.	System zarządzania i kontroli	8
2.2.1.	Uzasadnienie dla proponowanych metod wykonania budżetu, mechanizmów finansowania wykonania, sposobów dokonywania płatności i strategii kontroli	8
2.2.2.	Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia.....	8
2.2.3.	Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)	8
2.3.	Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom	9
3.	SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY.....	10

3.1.	Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ.....	10
3.2.	Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki	12
3.2.1.	Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne.....	12
3.2.1.1.	Środki z uchwalonego budżetu	12
3.2.1.2.	Środki z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel	17
3.2.2.	Szacowany produkt finansowany ze środków operacyjnych.....	22
3.2.3.	Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne.....	24
3.2.3.1.	Środki z uchwalonego budżetu	24
3.2.3.2.	Środki z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel	24
3.2.3.3.	Ogółem środki.....	24
3.2.4.	Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie	25
3.2.4.1.	Finansowane z uchwalonego budżetu.....	25
3.2.4.2.	Finansowane z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel	26
3.2.4.3.	Zapotrzebowanie na zasoby ludzkie ogółem	26
3.2.5.	Przegląd szacowanego wpływu na inwestycje związane z technologiami cyfrowymi.....	28
3.2.6.	Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi	28
3.2.7.	Udział osób trzecich w finansowaniu	28
3.3.	Szacunkowy wpływ na dochody	29
4.	WYMIAR CYFROWY.....	29
4.1.	Wymogi cyfrowe.....	30
4.2.	Dane	30
4.3.	Rozwiązania cyfrowe	31
4.4.	Ocena interoperacyjności	31
4.5.	Środki wspierające cyfrowe wdrażanie.....	32

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności i unijnego wsparcia na rzecz gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia oraz uchylecia decyzji nr 1313/2013 (Unijny Mechanizm Ochrony Ludności)

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Ochrona ludności oraz gotowość i reagowanie na stany zagrożenia zdrowia.

1.3. Cel(e)

1.3.1. Cel(e) ogólny(-e)

Rozporządzenie ma na celu zacieśnienie współpracy między Unią a państwami członkowskimi w dziedzinie zapobiegania wszelkiego rodzaju katastrofom naturalnym i spowodowanym przez człowieka, z uwzględnieniem gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia, które mogą wystąpić w Unii lub poza nią, również w sytuacjach, w których mają one wpływ na kilka sektorów jednocześnie, jak również w dziedzinie przygotowania się do takich katastrof i reagowania na nie. Przewidziano w nim również finansowanie gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia.

1.3.2. Cel(e) szczegółowy(-e)

Rozporządzenie obejmuje ochronę ludzi, środowiska i mienia, w tym dziedzictwa kulturowego, przed wszelkiego rodzaju katastrofami naturalnymi i spowodowanymi przez człowieka, w tym przed poważnymi transgranicznymi zagrożeniami zdrowia. Umożliwia ono koordynację w sytuacjach, w których wdrażane są inne unijne mechanizmy zarządzania kryzysowego.

1.3.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Oczekuje się, że po przyjęciu wniosku Unia będzie w stanie lepiej działać na różnych etapach cyklu zarządzania katastrofami – a mianowicie na etapach zapobiegania, gotowości i reagowania – przez skoordynowane planowanie i działania, które pozwalają przewidywać i ograniczać ryzyko, zwiększają gotowość i umożliwiają skuteczne reagowanie, w tym w stanach zagrożenia zdrowia.

Oczekuje się, że wniosek zmniejszy ryzyko, wzmocni odporność ludności, infrastruktury i podstawowych usług oraz przyczyni się do zminimalizowania skutków katastrof, w tym poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia.

Oczekuje się, że wniosek wzmocni zbiorowe reagowanie operacyjne na poziomie Unii, wesprze środki budowania zdolności na poziomie krajowym, a tym samym zwiększy umiejętności, zasoby i wiedzę potrzebne do zarządzania ryzykiem, zmniejszenia podatności na zagrożenia i zwiększenia odporności na przyszłe zagrożenia.

1.3.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Rozporządzenie będzie oceniane i monitorowane zgodnie z przepisami określonymi w rozporządzeniu w sprawie wykonania. Ocena będzie przeprowadzana zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi lepszego stanowienia prawa i będzie oparta na wskaźnikach istotnych z punktu widzenia celów rozporządzenia.

W rozporządzeniu w sprawie wykonania określone zostaną zasady horyzontalne, które mają być uwzględnione we wszystkich programach budżetowych, w tym w Unijnym Mechanizmie Ochrony Ludności, zgodnie z rozporządzeniem finansowym, a także odpowiednie przepisy wykonawcze.

Ponadto opracowany zostanie plan dotyczący danych w celu zapewnienia dostępności danych operacyjnych. Prace nad tym zadaniem już się rozpoczęły: na początku 2025 r. w następstwie oceny Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności DG ECHO uruchomiła repozytorium danych dotyczących ochrony ludności na potrzeby gromadzenia danych operacyjnych, takich jak dane dotyczące rozmieszczania zdolności lub miejsc gromadzenia zapasów.

1.4. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

- ☐ nowego działania
- ☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego³⁴
- ☐ przedłużenia bieżącego działania
- ☒ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

Europejska ochrona ludności staje w obliczu poważnych wyzwań związanych z pogarszającym się krajobrazem ryzyka i zagrożeń, na który wpływa coraz bardziej niestabilna kombinacja wyzwań związanych z bezpieczeństwem, zdrowiem, zmianą klimatu i środowiskiem. W niniejszym wniosku zaproponowano środki umożliwiające Unii i jej państwom członkowskim dostosowanie się do szerokiego spektrum zagrożeń, a zważywszy, że liczba przypadków uruchomienia unijnego mechanizmu w ostatnich latach gwałtownie wzrosła – co wyraźnie wskazuje, że w przyszłości systemy krajowe opracowane w celu radzenia sobie z katastrofami i kryzysami będą nadal obciążone – mechanizm koordynacji na poziomie Unii musi być odpowiednio wyposażony, aby działać efektywniej i skuteczniej. **Jednocześnie, zgodnie ze strategią na rzecz unii gotowości, konieczne jest zapewnienie koordynacji, monitorowania i wsparcia operacji międzysektorowych na poziomie Unii, tak aby wesprzeć działania krajowe. Z tego powodu należy ustanowić Węzeł Koordynacji Kryzysowej UE, opierając się na strukturach i wiedzy fachowej Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego, które będzie nadal realizować swoje zadania polegające na wspieraniu unijnego mechanizmu oraz stanowić centralny punkt koordynacji operacyjnej z organami państw członkowskich, w tym podmiotami upoważnionymi przez państwa członkowskie oraz służbami Komisji. Włączenie do niniejszego wniosku środków gotowości i reagowania na stany**

³⁴

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

zagrożenia zdrowia zapewnia dodatkowy poziom ochrony obywateli UE, co ostatecznie zwiększy odporność i pomoże chronić ludność przed szerokim wachlarzem zagrożeń dla zdrowia.

- 1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tej sekcji „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Z uwagi na fakt, że kryzysy przyjmują coraz bardziej wielowymiarowy i transgraniczny charakter, lukami w zdolnościach należy zająć się na poziomie UE – przez wykorzystanie zdolności UE albo przez skoordynowane działania państw członkowskich. Pozwoli to nie tylko na lepszą koordynację mechanizmów reagowania kryzysowego funkcjonujących na poziomie unijnym i krajowym, ale również zagwarantuje, że unijna pomoc dotrze do wszystkich potrzebujących obywateli UE, i będzie mieć długoterminowy pozytywny wpływ na społeczeństwa i gospodarkę UE. Zdolności krytyczne, takie jak te oferowane przez programy Galileo i Copernicus, można utrzymać jedynie przez wspólne działania i tworzenie strategicznej infrastruktury, której żadne państwo członkowskie nie jest w stanie zrealizować samodzielnie.

Ponadto działania Unii są niezbędne do budowania zdolności w zakresie reagowania kryzysowego przez prognozowanie strategiczne, zintegrowane zarządzanie ryzykiem, zwiększanie zdolności w zakresie transgranicznego reagowania kryzysowego, integrację międzysektorową i eliminację luk w wiedzy.

- 1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Jak wskazano w ocenie UMOL (do której przyczynił się program wyciągania wniosków z UMOL), ustanowionej w sprawozdaniu Niniistö i poddanej dalszej analizie w ocenie skutków, złożony i wielowymiarowy charakter kryzysów międzysektorowych, takich jak pandemia COVID-19 i rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie, wymaga kompleksowego i zintegrowanego podejścia do zarządzania kryzysowego, co z kolei wymaga ścisłej i skutecznej współpracy między Unią a jej państwami członkowskimi, aby skutecznie radzić sobie z wyzwaniami, jakie kryzysy te stwarzają. Wcześniej udało się tego dokonać dzięki pakietowi REACT-EU w ramach polityki spójności. Obecna sytuacja geopolityczna wymaga wzmocnienia gotowości cywilnej i wojskowej Europy, z uwzględnieniem wcześniejszych udanych ćwiczeń koordynacyjnych.

- 1.5.4. *Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami*

Działania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności będą opierać się na synergii z innymi instrumentami UE. W szczególności gotowość będzie wspierana przez reformy i inwestycje w ramach planów partnerstwa krajowego i regionalnego, które będą obejmować nieprzydzieloną rezerwę tematyczną na potrzeby reagowania na kryzysy. Odporność infrastruktury transgranicznej będzie nadal wspierana przez instrument „Łącząc Europę” oraz krajowe i regionalne inwestycje i reformy w ramach planu partnerstwa krajowego i regionalnego, Interreg, a także przez łączność strategiczną w ramach programu „Globalny wymiar Europy”. Europejski Fundusz Konkurencyjności zwiększy gotowość i autonomię strategiczną UE

w kluczowych sektorach i technologiach (np. innowacji w dziedzinie zdrowia i produkcji). W państwach trzecich gotowość i reagowanie kryzysowe będą nadal korzystać z pomocy humanitarnej i innych narzędzi (np. pomocy makrofinansowej). Spójność między nowym Unijnym Mechanizmem Ochrony Ludności a pracami związanymi z gotowością w ramach innych funduszy zostanie zapewniona przez szersze wdrożenie strategii na rzecz unii gotowości. Opiera się ona również na Programie UE dla zdrowia i innych inicjatywach mających na celu zwiększenie gotowości i reagowania na sytuacje nadzwyczajne w dziedzinie zdrowia, co zapewnia gotowość i reagowanie Unii na stany zagrożenia zdrowia.

1.5.5. *Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym możliwości przegrupowania środków*

--

1.6. Czas trwania wniosku/inicjatywy i jego/jej wpływu finansowego

☒ Ograniczony czas trwania

- ☒ Czas trwania wniosku/inicjatywy: od 1.1.2018 r. do 31.12.2034 r.
- ☐ Czas trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na płatności.

☐ Nieograniczony czas trwania

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane metody wykonania budżetu

☒ Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

- ☐ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii
- ☐ przez agencje wykonawcze

☐ Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

☒ Zarządzanie pośrednie przez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym
- ☒ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (wyszczególnić)
- ☐ Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu i Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu
- ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego
- ☐ organom prawa publicznego
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, w zakresie, w jakim są im zapewnione odpowiednie gwarancje finansowe
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego i zapewniono odpowiednie gwarancje finansowe
- ☐ podmiotom lub osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym
- ☐ podmiotom mającym siedzibę w państwie członkowskim, podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego lub prawu Unii i kwalifikującym się, zgodnie z przepisami sektorowymi, do powierzenia im wykonywania środków finansowych Unii lub gwarancji budżetowych, w zakresie, w jakim podmioty te są kontrolowane przez podmioty prawa publicznego lub podmioty podlegające prawu prywatnemu świadczące usługi użyteczności publicznej, a także posiadają odpowiednie gwarancje finansowe w formie odpowiedzialności solidarnej organów kontrolnych lub równoważne gwarancje finansowe, które mogą być

ograniczone, w odniesieniu do każdego działania, do maksymalnej kwoty unijnego wsparcia.

Uwagi

Zasadniczo budżet udostępniony na mocy rozporządzenia będzie wykonywany w drodze zarządzania bezpośredniego.

Dodanie możliwości wykonania budżetu w trybie zarządzania pośredniego stanowi dodatkowy instrument optymalizacji wykonania budżetu. Biorąc pod uwagę kontekst polityki ochrony ludności, która często zajmuje się nieprzewidywalnymi zdarzeniami (katastrofy naturalne i spowodowane przez człowieka), konieczne jest zagwarantowanie inkluzywnych (pod względem zaangażowanych podmiotów) i elastycznych ram WRF.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Działania i środki, na które przyznawana jest pomoc finansowa na mocy tych decyzji, ocenia się i monitoruje zgodnie z przepisami określonymi w [rozporządzeniu w sprawie wykonania](#).

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. *Uzasadnienie dla proponowanych metod wykonania budżetu, mechanizmów finansowania wykonania, sposobów dokonywania płatności i strategii kontroli*

Pomoc finansowa na zapobieganie i gotowość w ramach unijnego mechanizmu wydatkowana jest zgodnie z wieloletnim programem prac przyjętym przez Komitet Ochrony Ludności. Komisja regularnie informuje Komitet o realizacji programu prac. W sprawach dotyczących gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia Komitet zbiera się w innym składzie.

Rozporządzenie będzie wdrażane zgodnie z warunkami określonymi w art. 32 niniejszego rozporządzenia, przy czym warunki płatności opierają się na doświadczeniach zdobytych w przeszłości.

W oparciu o wnioski wyciągnięte z wdrażania unijnego mechanizmu oraz w celu zapewnienia skutecznej realizacji celów unijnego mechanizmu Komisja zamierza realizować działania w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego, w pełni uwzględniając zasady oszczędności, efektywności i najlepszego stosunku wartości do ceny.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Zastosowanie ma obowiązujący w Komisji Europejskiej system kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia właściwego i zgodnego z odpowiednimi przepisami wykorzystania środków finansowych dostępnych w ramach unijnego mechanizmu.

Obecny system ma następującą konstrukcję:

1. Zespół kontroli wewnętrznej w ramach głównej służby (Dyrekcja Generalna ds. Prowadzonych przez UE Operacji Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej/DG ECHO) zajmuje się głównie przestrzeganiem procedur administracyjnych i obowiązujących przepisów w dziedzinie ochrony ludności oraz śledzi wdrażanie strategii kontroli DG ECHO. Do tego celu wykorzystywane są również ramy kontroli wewnętrznej Komisji.

2. Przeprowadzany przez audytorów zewnętrznych regularny audyt dotacji i zamówień udzielanych w ramach budżetu na ochronę ludności jest w pełni uwzględniony w rocznym planie audytów DG ECHO.

3. Ocena łącznej działalności dokonywana przez kontrolerów zewnętrznych.

Prowadzone działania mogą być kontrolowane przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz Trybunał Obrachunkowy.

W odniesieniu do nadzoru i monitorowania wdrażania unijnego mechanizmu w ramach zarządzania pośredniego wykorzystane zostanie rozległe doświadczenie zdobyte w wyniku wdrażania instrumentu pomocy humanitarnej, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Podobny system zostanie utworzony dla części dotyczącej gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia pod kierownictwem DG HERA.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Szacowany koszt strategii kontroli realizowanej przez DG ECHO stanowi 0,32 % kwoty przeznaczonej w budżecie na 2024 r. na zarządzanie pośrednie oraz 0,35 % kwoty przeznaczonej w budżecie na 2024 r. na zarządzanie bezpośrednie. Główne elementy tego wskaźnika obejmują:

- łączne koszty personelu jednostek finansowych i operacyjnych DG ECHO pomnożone przez szacunkową część czasu poświęconą na działania w zakresie zapewniania jakości, kontroli i monitorowania;
- łączne zasoby w sektorze kontroli zewnętrznej DG ECHO przeznaczone na kontrole i weryfikacje.

Biorąc pod uwagę niskie koszty takich kontroli, a także korzyści, zarówno wymierne (korekty i odzyskanie środków), jak i niewymierne (skutek odstraszaający oraz efekt kontroli polegający na zapewnieniu jakości), które z nich płyną, Komisja może stwierdzić, że wymierne i niewymierne korzyści z kontroli w dużej mierze przeważają nad ich ograniczonymi kosztami.

W odniesieniu do podmiotów, którym powierzono wykonywanie środków Unii w trybie zarządzania pośredniego, Komisja wnosi do 7 % ich bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych w celu zapewnienia nadzoru finansowania unijnego i zarządzania nim.

Potwierdza to wieloletni poziom błędu rezydualnego wynoszący 0,53 %, podany przez Komisję w 2024 r. dla jej Dyrekcji Generalnej ds. Prowadzonych przez UE Operacji Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej.

2.3. **Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom**

Strategia Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych oraz analogiczne strategie odpowiednich służb zapewniają, aby podejście Komisji do zarządzania ryzykiem nadużyć finansowych było ukierunkowane na identyfikację obszarów ryzyka nadużyć finansowych i odpowiednie reagowanie.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Proponowane nowe linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn. / niezróżn.	państw EFTA	krajów kandydujących i potencjalnych kandydatów	innych państw trzecich	pochodzący z pozostałych dochodów przeznaczonych na określony cel
	06 01 03 – Wydatki pomocnicze na Unijny Mechanizm Ochrony Ludności i gotowość na stany zagrożenia zdrowia (UMOL)	Środki niezróżnicowane	TAK	TAK	TAK	NIE
	06 04 01 Ochrona ludności UE – rescEU i gotowość na stany zagrożenia zdrowia	Zróżn.	TAK	TAK	TAK	NIE

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej

3.2.1.1. Środki z uchwalonego budżetu

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych			Numer	2						
			Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁE M WRF 2028–2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Środki operacyjne										
06 04 01 Ochrona ludności UE – rescEU i gotowość na stany zagrożenia zdrowia (UMOL)	Środki na zobowiązania	(1a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	xx
	Środki na płatności	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	xx
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy ³⁵										
06 01 03 – Wydatki pomocnicze na Unijny Mechanizm Ochrony Ludności i gotowość na stany zagrożenia zdrowia (UMOL)	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	xx
OGÓŁEM środki	Środki na zobowiązania	=1a+1b+ 3	1,316	1,437	1,477	1,535	1,569	1,644	1,697	10,675
	Środki na płatności	=2a+2b+ 3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

³⁵ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

Dział wieloletnich ram finansowych		4	„Wydatki administracyjne” ³⁶						
UMOL		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028–2034
• Zasoby ludzkie		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
• Pozostałe wydatki administracyjne		xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
OGÓŁEM UMOL	Środki	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 4 wieloletnich ram finansowych		(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
---	--	--	----	----	----	----	----	----	----

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028– 2034
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 4	Środki na zobowiązania	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
wieloletnich ram finansowych	Środki na płatności	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

3.2.1.2. Środki z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	Numer	2
------------------------------------	-------	---

³⁶

Niezbędne środki należy określić na podstawie danych dotyczących średnich rocznych kosztów, dostępnych na odpowiedniej stronie internetowej BUDGpedia.

			Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM WRF 2028–2034	
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034		
Środki operacyjne											
UMOL 06 04 01	Środki na zobowiązania	(1a)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Środki na płatności	(2a)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy ³⁷³⁸											
UMOL 06 01 03 Wydatki pomocnicze na Unijny Mechanizm Ochrony Ludności i gotowość na stany zagrożenia zdrowia (UMOL)	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(3)	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
OGÓŁEM środki na UMOL w ramach DZIAŁU 2 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=1a+1b+3	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
	Środki na płatności	=2a+2b+3	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
------	------	------	------	------	------	------	--

³⁷

³⁸

Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

• OGÓŁEM środki operacyjne (wszystkie działy operacyjne)	Środki na zobowiązania	(4)	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX
	Środki na płatności	(5)	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy (wszystkie działy operacyjne)		(6)	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 3 wieloletnich ram finansowych (kwota referencyjna)	Środki na zobowiązania	=4+6	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX
	Środki na płatności	=5+6	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX

Dział wieloletnich ram finansowych	4	„Wydatki administracyjne”
---	----------	----------------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

UMOL		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028–2034
• Zasoby ludzkie		XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX
• Pozostałe wydatki administracyjne		XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX
UMOL	Środki	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 4 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	0	0	0	0	0	0	0	0
--	--	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028– 2034
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 4	Środki na zobowiązania	0	0	0	0	0	0	0	0
wieloletnich ram finansowych	Środki na płatności	0	0	0	0	0	0	0	0

3.2.2. Szacowany produkt finansowany ze środków operacyjnych (nie wypełniać w przypadku agencji zdecentralizowanych)

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ↓			Rok 2028		Rok 2029		Rok 2030		Rok 2031		Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. sekcja 1.6)						OGÓŁEM	
	PRODUKT																	
	Rodzaj ³⁹	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ⁴⁰																		
- Produkt																		
- Produkt																		
- Produkt																		

³⁹ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które mają zostać zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

⁴⁰ Zgodnie z opisem w sekcji 1.3.2. „Cel(e) szczegółowy(-e)”.

Cel szczegółowy nr 1 – suma częstkowa																	
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2																	
- Produkt																	
Cel szczegółowy nr 2 – suma częstkowa																	
OGÓŁEM																	

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej

3.2.3.1. Środki z uchwalonego budżetu

ZATWIERDZONE ŚRODKI	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM 2028–2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
DZIAŁ 4								
Zasoby ludzkie	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	348,803
Pozostałe wydatki administracyjne	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia
Suma częściowa DZIAŁ 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Poza DZIAŁEM 4								
Zasoby ludzkie	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	21,210
Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia
Suma częściowa poza DZIAŁEM 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
OGÓŁEM	52,859	52,859	52,859	52,859	52,859	52,859	52,859	370,01

3.2.3.2. Środki z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel

Nie dotyczy

3.2.3.3. Ogółem środki

OGÓŁEM ZATWIERDZONE ŚRODKI + ZEWNĘTRZNE DOCHODY PRZEZNACZONE NA OKREŚLONY CEL	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	OGÓŁEM 2028–2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
DZIAŁ 4								
Zasoby ludzkie	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	48,829	348,80
Pozostałe wydatki administracyjne	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia
Suma częściowa DZIAŁ 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Poza DZIAŁEM 4								
Zasoby ludzkie	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	3,030	21,210
Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia	do ustalenia
Suma częściowa poza DZIAŁEM 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
OGÓŁEM	52,859	52,859	52,859	52,859	52,859	52,859	52,859	370,013

3.2.4. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej

3.2.4.1. Finansowane z uchwalonego budżetu

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC)

ZATWIERDZONE ŚRODKI	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	213	213	213	213	213	213	213
• Personel zewnętrzny (w EPC)							
20 02 01 (CA, SNE z globalnej koperty finansowej)	85	85	85	85	85	85	85
Linia budżetowa na wsparcie adm. (xx)	- w centrali	30	30	30	30	30	30
OGÓŁEM	328	328	328	328	328	328	328

3.2.4.2. Finansowane z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel

Nie dotyczy

3.2.4.3. Zapotrzebowanie na zasoby ludzkie ogółem

OGÓŁEM ZATWIERDZONE ŚRODKI + ZEWNĘTRZNE DOCHODY PRZEZNACZONE NA OKREŚLONY CEL	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	213	213	213	213	213	213	213
• Personel zewnętrzny (w EPC)							
20 02 01 (CA, SNE z globalnej koperty finansowej)	85	85	85	85	85	85	85
Linia budżetowa na wsparcie adm. (xx)	- w centrali	30	30	30	30	30	30
OGÓŁEM	328	328	328	328	328	328	328

Liczba pracowników wdrażających Unijny Mechanizm Ochrony Ludności oraz komponent dotyczący gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia w ramach Programu UE dla zdrowia przekłada się obecnie na 285 EPC (205 w DG ECHO i 80 w DG HERA).

Obecny poziom zatrudnienia rozkłada się następująco:

170 urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony w ramach działu 4 (20 01 02 01 – centrala i biura przedstawicielstw)

85 pracowników zewnętrznych w ramach działu 4 (20 02 01 i 20 02 02 – personel zewnętrzny – centrala i biura przedstawicielstw)

30 pracowników w ramach zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, które w nowych WRF mają zostać zapisane w budżecie w pozycji BA

Aby zrealizować ten ambitny plan, powyższy poziom zatrudnienia będzie jednak trzeba dostosować do ogólnych ambicji i budżetu przydzielonego na instrument UMOL+ oraz nowe działania wynikające ze strategii na rzecz unii gotowości, aby zrealizować ten ambitny program.

Szacuje się, że konieczne będzie zwiększenie poziomu zatrudnienia o 15 %, do 328 stanowisk, aby umożliwić realizację nowych działań i zadań przewidzianych w ramach nowego instrumentu, takich jak:

zintensyfikowanie działań ze względu na zwiększoną liczbę i intensywność katastrof⁴¹;

wdrażanie gotowości na etapie projektowania, monitorowanie włączania kwestii gotowości do głównego nurtu odpowiednich polityk;

wdrażanie drugiego poziomu, wykraczającego poza obecny Unijny Mechanizm Ochrony Ludności, związanego z gotowością i reagowaniem międzysektorowym.

Dwie kluczowe inicjatywy, które DG ECHO musiałaby zrealizować, wymagałyby znacznych zasobów kadrowych:

1. Węzeł Koordynacji Kryzysowej UE

Istotnym spodziewanym rezultatem jest utworzenie Węzła Koordynacji Kryzysowej UE w oparciu o struktury i wiedzę fachową ERCC. Celem Węzła jest kontynuowanie i maksymalizowanie wsparcia dla państw członkowskich w zakresie zarządzania międzysektorowymi skutkami kryzysów, w oparciu o udoskonalone planowanie oraz bardziej kompleksową analizę i orientację sytuacyjną. **Przy pełnym poszanowaniu zasady pomocniczości, kompetencji krajowych i specyfiki państw członkowskich Węzeł będzie:**

działać na rzecz osiągnięcia na wszystkich poziomach wspólnego rozumienia kryzysów i ich skutków dla różnych sektorów i całej ludności;

ułatwiać pracę w poszczególnych sektorach, zapewniając odpowiedzialnym służbom wsparcie w zakresie zarządzania kryzysowego, nie przejmując jednak obowiązków sektorowych; oraz

monitorować ogólne działania w zakresie reagowania na kryzysy przy jednoczesnym zapewnieniu Radzie stałych informacji zwrotnych, w tym za pośrednictwem mechanizmu reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych (IPCR).

Utworzenie Węzła będzie iść w parze z zacieśnianiem **współpracy cywilno-wojskowej** podczas międzysektorowych incydentów i kryzysów na szeroką skalę, w tym agresji zbrojnej, oraz w ramach przygotowania się do tych incydentów i kryzysów. Centrum będzie również wspierać prace nad europejskim mechanizmem obrony cywilnej⁴².

⁴¹ Sprawozdanie JRC „[An analysis of current and new risks](#)” [Analiza obecnych i pojawiających się zagrożeń].

⁴² Pojęcie mechanizmu obrony cywilnej pozostaje bez uszczerbku dla terminologii stosowanej przez państwa członkowskie w odniesieniu do instrumentów lub

Węzeł zapewni międzysektorową koordynację działań w zakresie gotowości i reagowania między różnymi zainteresowanymi stronami, w tym służbami Komisji, państwami członkowskimi, Radą, ESDZ/Centrum Reagowania Kryzysowego w zakresie jego kompetencji, a także partnerami międzynarodowymi, a mianowicie NATO.

2. Gotowość na etapie projektowania

Unijna strategia na rzecz unii gotowości wprowadza nową zasadę przewodnią przy opracowywaniu polityk UE: **gotowość na etapie projektowania**. Oznacza to, że już na samym początku dokonuje się oceny inicjatyw pod kątem tego, w jaki sposób wpływają one na gotowość. Znaczenie tego podejścia uwypukla jego podwójna rola w unijnej strategii: jest ono zarówno jej podstawową zasadą, jak i specjalnym kluczowym działaniem. Wymaga to proaktywnych i nieustających wysiłków na rzecz wdrażania tej zasady.

Aby zapewnić rzeczywiste efekty, **gotowość na etapie projektowania** wymaga celowego i wczesnego uwzględniania czynników gotowości w planowaniu i podejmowaniu decyzji, a nie polegania wyłącznie na ocenach *post hoc*. Skuteczne wdrożenie będzie również zależało od solidnego monitorowania rozwoju inicjatywy i aktywnego wsparcia jej rozpowszechniania na poziomie krajowym i regionalnym.

Włączenie gotowości do naszych ram polityki nie tylko oznacza ograniczenie przyszłych zagrożeń, ale również stanowi inteligentną inwestycję. Niedawne badanie, w którym przeanalizowano ponad 70 inicjatyw w zakresie gotowości w całej UE, wykazało, że zwrot z każdego zainwestowanego euro wyniósł od dwóch do dziesięciu euro. Jeżeli teraz zainwestujemy w gotowość, zmniejszymy liczbę zakłóceń, obniżymy koszty odbudowy oraz zwiększymy długoterminową odporność i konkurencyjność. Przydzielając dzisiaj odpowiednie budżety i zasoby pomożemy ratować życie i oszczędzać pieniądze w przyszłości.

Oprócz tych dwóch inicjatyw konieczne będą dodatkowe zasoby ludzkie, aby zrealizować pozostałe nowe działania wynikające ze strategii na rzecz unii gotowości, w tym:

lepsze prognozowanie i przewidywanie: stworzenie „tabeli wskaźników kryzysowych” dla decydentów; wzmocnienie zdolności analitycznych i systemów wczesnego ostrzegania ERCC oraz opracowywanie regularnych analiz perspektyw operacyjnych dotyczących ryzyka międzysektorowego i ryzyka obejmującego wszystkie zagrożenia, a także analiza ich efektów kaskadowych (kluczowe działanie);

gotowość ludności: zwiększanie wiedzy ludności o zagrożeniach, w tym dla osób starszych, młodzieży i osób z niepełnosprawnościami;

reagowanie kryzysowe: wzmocnienie rescEU – unijnej rezerwy zdolności reagowania; wdrożenie strategii gromadzenia zapasów i przyjęcie wytycznych dotyczących „testów warunków skrajnych” dla centrów reagowania kryzysowego w całej UE.

Znaczne zwiększenie działalności operacyjnej będzie zatem wymagało również wzmocnienia funkcji wspierających (wsparcie prawne, realizacja działań finansowych i kontrolnych, IT itp.).

Za wdrożenie części dotyczącej gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia odpowiedzialna będzie DG HERA. W związku z rozszerzonym mandatem opisanym w strategii

mechanizmów o zakresie porównywalnym z zakresem mechanizmu określanego w strategii jako mechanizm obrony cywilnej.

w sprawie medycznych środków przeciwdziałania (MCM) COM(2025) xxx z dnia 16 lipca 2025 r. konieczny będzie zwiększony przydział personelu.

3.2.5. Przegląd szacowanego wpływu na inwestycje związane z technologiami cyfrowymi.

OGÓŁEM środki na IT i technologie cyfrowe	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	OGÓŁEM WRF 2028–2034
DZIAŁ 4								
Wydatki na IT (ponoszone przez organizację)	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	18,83
Suma cząstkowa DZIAŁ 4	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	2,69	18,83
Poza DZIAŁEM 47								
Wydatki na IT wynikające z realizacji polityki tytułem programów operacyjnych	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	84,00
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 4	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00	84,00
OGÓŁEM								
	14,69	14,69	14,69	14,69	14,69	14,69	14,69	102,83

3.2.6. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

Inicjatywa jest spójna z wnioskiem dotyczącym WRF na lata 2028–2034.

3.2.7. Udział osób trzecich w finansowaniu

Wniosek/inicjatywa:

- ☐ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☐ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich zgodnie z poniższymi szacunkami:

środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034	Ogółem
Określić organ współfinansujący								

OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☐ wpływ na dochody inne
 - ☐ Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁴³						
		Rok 2028	Rok 2029	Rok 2030	Rok 2031	Rok 2032	Rok 2033	Rok 2034
Art.								

4. WYMIAR CYFROWY

4.1. Wymogi cyfrowe

Odniesienie do wymogu	Opis wymogu	Podmiot, którego dotyczy wymóg lub na który wymóg ten ma wpływ	Procesy ogólne	Kategoria
Art. 23 i 29	14. Państwa członkowskie informuje się o operacyjnym statusie zdolności rescEU przez CECIS.	Państwa członkowskie i państwa uczestniczące w UMOL punkty kontaktowe rescEU ERCC	Zarządzanie informacjami, zawiadomienia, orientacja sytuacyjna	Orientacja sytuacyjna

⁴³ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.

Art. 29	1. W przypadku wystąpienia lub groźby wystąpienia na terytorium Unii katastrofy mającej lub mogącej mieć skutki transgraniczne w kilku państwach lub dotykającej lub mogącej dotknąć inne państwa członkowskie państwo członkowskie, w którym ta katastrofa nastąpiła lub przypuszczalnie nastąpi, niezwłocznie zawiadamia o tym państwa członkowskie, które mogą zostać nią dotknięte, oraz Komisję. Zawiadomienie Komisji nie jest wymagane, gdy obowiązek zawiadomienia został już dopełniony zgodnie z innymi przepisami Unii, Traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej lub obowiązującymi umowami międzynarodowymi. 2. W przypadku wystąpienia lub groźby wystąpienia na terytorium Unii katastrofy, która przypuszczalnie spowoduje złożenie wniosku o pomoc przez przynajmniej jedno państwo	Państwa członkowskie i państwa uczestniczące w UMOL ERCC	Reagowanie kryzysowe, zawiadomienia, zarządzanie informacjami	Zarządzanie kryzysowe
---------	--	---	---	-----------------------

	członkowskie, państwo członkowskie, w którym ta katastrofa nastąpiła lub przypuszczalnie nastąpi, niezwłocznie zawiadamia Komisję, że można spodziewać się złożenia za pośrednictwem ERCC wniosku o pomoc, tak aby Komisja mogła, stosownie do sytuacji, poinformować pozostałe państwa członkowskie i włączyć do działania swoje właściwe służby. 3. Zawiadomienia, o których mowa w ust. 1 i 2, przekazuje się, w stosownych przypadkach, za pomocą CECIS.			
Art. 30	8. Każde państwo członkowskie, do którego za pośrednictwem unijnego mechanizmu skierowany został wniosek o pomoc, niezwłocznie ustala, czy jest w stanie udzielić takiej pomocy, i informuje ERCC za pośrednictwem CECIS o swojej decyzji o udzieleniu pomocy, wskazując jej zakres i warunki. ERCC przekazuje państwom członkowskim aktualne informacje.	Państwa członkowskie i państwa uczestniczące w UMOL ERCC	Zarządzanie wnioskami, reagowanie kryzysowe, zawiadomienia, zarządzanie informacjami	Reagowanie kryzysowe, koordynacja pomocy

Art. 26	1. Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące następujących kwestii: b) elementy systemu CECIS oraz organizacja wymiany informacji za pośrednictwem tego systemu;	Państwa członkowskie i państwa uczestniczące w UMOL ERCC	Tworzenie systemu, zarządzanie danymi	Tworzenie systemu
Art. 22 i 23	1. lit. b) postępy w zwiększaniu poziomu gotowości na katastrofy – mierzone liczbą zdolności reagowania zarejestrowanych w europejskiej puli ochrony ludności z uwzględnieniem celów w zakresie zdolności, o których mowa w art. 7 ust. 1 lit. f), liczbą zdolności reagowania zarejestrowanych we Wspólnym Systemie Łączności i Informacji w Sytuacjach Nadzwyczajnych (CECIS) oraz liczbą zgromadzonych zdolności rescEU przeznaczonych do udzielania pomocy w sytuacji przeciążenia;	Państwa członkowskie i państwa uczestniczące w UMOL punkty kontaktowe rescEU ERCC	Ocena gotowości, zarządzania zdolnościami, zarządzanie kryzysowe	Reagowanie kryzysowe
ZAŁĄCZNIK I Sekcja IV	b) Zarządzanie CECIS w celu umożliwienia komunikacji pomiędzy ERCC a punktami kontaktowymi w państwach członkowskich i wymiany informacji	Państwa członkowskie i państwa uczestniczące w UMOL ERCC	Zarządzanie systemem, zarządzanie informacjami, zarządzanie kryzysowe	Reagowanie kryzysowe

	między nimi; w) wspieranie państw członkowskich na ich wniosek w odniesieniu do katastrof występujących na ich terytoriach poprzez umożliwienie im wykorzystania europejskich partnerstw naukowych do ukierunkowanej analizy naukowej. Otrzymane w taki sposób analizy mogą być udostępniane za pośrednictwem CECIS za zgodą państw członkowskich dotkniętych katastrofą; x) przyczynianie się do opracowania transnarodowych systemów wykrywania, wczesnego ostrzegania oraz alarmowania stanowiących przedmiot europejskiego zainteresowania, by umożliwić szybkie reagowanie, a także wspierać wzajemne połączenia między krajowymi systemami wczesnego ostrzegania i systemami alarmowania, jak również połączenie ich z ERCC i CECIS kwalifikuje się do objęcia unijną pomocą finansową.			
--	--	--	--	--

	W systemach takich uwzględniane i wykorzystywane są istniejące i przyszłe źródła i systemy informacji, monitorowania lub wykrywania;			
Art. 35	Celem platformy ATHINA jest wykorzystywanie i uzupełnianie istniejących zasobów informacji o epidemiach poprzez połączenie informacji o zagrożeniach zdrowia i medycznych środkach przeciwdziałania. Platforma ta ma służyć gromadzeniu informacji od producentów i państw członkowskich na temat produkcji, zapasów surowców mających znaczenie w sytuacjach kryzysowych, a także sprzętu i infrastruktury. Platforma ta będzie obejmować rygorystyczne wymagania bezpieczeństwa, aby ułatwić wymianę informacji z innymi zabezpieczonymi platformami przy jednoczesnym zachowaniu integralności całej architektury informatycznej, w tym niezawodności w obliczu zagrożeń	Komisja, państwa członkowskie, zainteresowane strony (w tym przemysł)	Zarządzanie danymi	Gotowość i reagowanie na stany zagrożenia zdrowia

	cyberbezpieczeństwa i ochrony danych handlowych.			
--	--	--	--	--

4.2. Dane

Rodzaj danych	Odniesienie do wymogu/wymogów	Normy lub specyfikacje (stosownie do przypadku)
Zarządzanie użytkownikami: role i przywileje użytkowników, dane dotyczące ról i związanych z nimi przywilejów, które definiują dostęp i kontrolę operacyjną w systemie	Art. 36 ust. 1	
Dane osobowe ekspertów: dane kontaktowe, wiedza specjalistyczna/szkolenia, języki, szczepienia, kategoria EUCPT/umiejętności/funkcje	Art. 20 ust. 8, art. 38 ust. 1 lit. b)	Połączenie S-TESTA
Dane operacyjne dotyczące zasobów/modułów/zdolności (w tym rescEU i ECPP) Szczegóły dotyczące składu, dostępności, zapasów, historii rozmieszczenia	Art. 14 ust. 14, art. 38 ust. 1 lit. b)	Połączenie S-TESTA
Szczegółowe informacje na temat sytuacji nadzwyczajnej: dotknięte regiony, rodzaje zagrożeń, streszczenie, poziom aktywacji, szczegóły dotyczące wymaganej pomocy, szczegóły dotyczące oferowanej pomocy, komunikaty i powiadomienia z dziennika, mapy operacyjne, dokumenty itp.	Art. 19, art. 20 ust. 8, załącznik I sekcja IV	Połączenie S-TESTA/dostępne jako tylko do odczytu, dla upoważnionych użytkowników, w ogólnodostępnym internecie.

Przepływ danych

Rodzaj danych	Odniesienie do wymogów	Podmiot dostarczający dane	Podmiot otrzymujący dane	Czynnik uruchamiający wymianę danych	Częstotliwość (jeżeli dotyczy)

Powiadomienie o klęsce lub katastrofie	Art. 29	Państwa członkowskie/ ERCC	Użytkownicy UMOL	Wystąpienie katastrofy lub groźba jej wystąpienia	Nie dotyczy
Wniosek o pomoc	Art. 30	Państwa członkowskie/ ERCC	Użytkownicy UMOL	Wniosek o pomoc za pośrednictwem UMOL	Nie dotyczy
Oferta pomocy	Art. 30	Państwa członkowskie/ ERCC	Użytkownicy UMOL	Dostępność do zaoferowania pomocy	Nie dotyczy
Etap przyjmowania ofert i rozmieszczania	Art. 30	Państwa członkowskie/ ERCC	Użytkownicy UMOL	Oferowana pomoc jest zgodna z wnioskowaną pomocą	Nie dotyczy
Zamknięcie i sprawozdawczość	Art. 30	ERCC	Użytkownicy UMOL	Na wniosek lub po upływie maksymalnie 90 dni	Nie dotyczy
Rejestracja zasobów	Art. 22	Państwa członkowskie/ ERCC	Użytkownicy UMOL	Obowiązkowy etap, jeśli zasoby mają być oferowane w ramach udzielanej pomocy	Nie dotyczy
Aktualizacja zasobów	Art. 22 Art. 23 Art. 27	Państwa członkowskie/ ERCC	Użytkownicy UMOL	W przypadku zmian w charakterystyce zasobu, np. w odniesieniu do jego dostępności, możliwości, zdolności lub danych kontaktowych	Nie dotyczy

Wniosek o przyznanie dostępu organizacji/użytkownikowi	Art. 36 ust. 1	Państwa członkowskie/ ERCC	Uprzywilejowani użytkownicy UMOL	Na wniosek o ustalenie struktury użytkowników w w CECIS	Nie dotyczy
--	----------------	----------------------------	----------------------------------	---	-------------

4.3. Rozwiązania cyfrowe

Rozwiązanie cyfrowe	Odniesienia do wymogów	Podstawowa wymagana funkcjonalność	Organ odpowiedzialny	W jaki sposób zapewniana jest dostępność?	W jaki sposób uwzględniono wymóg ponownego wykorzystania?	Wykorzystanie technologii sztucznej inteligencji (stosownie do przypadku)
CECIS	Art. 3 Art. 23 Art. 29 Art. 30 Załącznik I sekcja IV	Rejestracja zasobów i zarządzanie nimi: rejestrowanie i aktualizowanie przez państwa członkowskie informacji na temat dostępnych zasobów oraz zarządzanie tymi informacjami Zarządzanie sytuacjami wyjątkowymi: wspieranie działań w zakresie zarządzania sytuacjami wyjątkowymi, w tym: 1. zgłaszanie zdarzeń 2. orientacja sytuacji	DG ECHO A.1	System CECIS został zaprojektowany do eksploatacji i wyłącznie na platformie TESTA. W zwykłym internecie dostępna jest ograniczona wersja służąca do przekazywania użytkownikom CECIS w terenie informacji w czasie rzeczywistym w trybie tylko do odczytu. W przypad	Potencjalna możliwość ponownego wykorzystania na potrzeby przyszłej interoperacyjności z innymi platformami (EWRS, ECMP itp.)	Nie dotyczy

		na 3. planowa nie reagowa nia kryzyso wego Zarządzanie wnioskami i ofertami: zarządzanie wnioskami o pomoc i ofertami zasobów, w tym zdolnością do tworzenia, aktualizowania i anulowania wniosków i ofert Rozmieszczani e i śledzenie: śledzenie rozmieszczenia zasobów, w tym ich lokalizacji, statusu i dostępności Komunikacja i współpraca: ułatwianie komunikacji i współpracy między państwami członkowskimi, ERCC i innymi zainteresowany mi stronami, wymiana informacji i koordynacja reagowania Analiza danych i sprawozdawcz ość: zapewnienie zdolności		ku państw uczestniczą cych w UMOL, które nie posiadają TESTA, ERCC będzie działać w ich imieniu, dokonując kodowania danych.		
--	--	--	--	---	--	--

		w zakresie analizy danych i sprawozdawczości, w tym zdolności generowania sprawozdań Bezpieczeństwo i kontrola dostępu: zapewnienie bezpieczeństwa i integralności platformy, w tym zdolności do kontrolowania dostępu do informacji i zasobów szczególnie chronionych. Integracja z innymi systemami: integracja z innymi systemami i platformami, w tym z istniejącymi systemami zarządzania sytuacjami wyjątkowymi i systemami wczesnego ostrzegania				
--	--	--	--	--	--	--

W odniesieniu do każdego rozwiązania cyfrowego wyjaśnić, w jaki sposób rozwiązanie cyfrowe spełnia wymogi i obowiązki wynikające z unijnych ram cyberbezpieczeństwa oraz innych mających zastosowanie polityk cyfrowych i aktów ustawodawczych (takich jak eIDAS, jednolity portal cyfrowy itp.).

Rozwiązanie cyfrowe #1

Polityka cyfrowa lub sektorowa (jeżeli mają zastosowanie)	Wyjaśnienie, w jaki sposób te polityki są zgodne
--	---

<i>Akt w sprawie sztucznej inteligencji</i>	Nie dotyczy
<i>Ramy UE dotyczące cyberbezpieczeństwa</i>	Bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) 2016/679 państwa członkowskie zapewniają bezpieczeństwo, integralność, autentyczność i poufność danych gromadzonych i przechowywanych do celów niniejszej dyrektywy.
<i>eIDAS</i>	EU Login
<i>Jednolity portal cyfrowy oraz IMI</i>	Nie dotyczy
<i>Inne</i>	

4.4. Ocena interoperacyjności

4.5. Środki wspierające cyfrowe wdrażanie

Opis środka	Odniesienia do wymogów	Rola Komisji (jeżeli dotyczy)	Zaangażowane podmioty (jeżeli dotyczy)	Przewidywany harmonogram (jeżeli dotyczy)
Ustanowienie grupy roboczej użytkowników CECIS na potrzeby wprowadzenia państw członkowskich (PC) i państw uczestniczących (PU) do nowego systemu CECIS, zapewnienia aktualnych informacji na temat aplikacji oraz ułatwienia wspólnego podejmowania decyzji.	Art. 36 ust. 1 lit. b)	Organizowanie i moderowanie spotkań, zapewnianie w razie potrzeby technicznej wiedzy fachowej i wskazówek	UMOL PC/PU	Nie dotyczy